

הערת שוליים*

תסריט מקורי מאת יוסף סידר
עודכן: 24.01.2010

כותרת על מסך שחור:

היום הקשה בחייו של פרופ' שקולניק

ואחרי זה מופיעה כוכבית (*) בסוף הכותרת.

:FADE IN

פנים דירה ברחביה יום

שוט: ספרייה של חוקר תלמוד. קיר שלם, מהרצפה ועד התקרה ממלא את הפריים, גודש של ספרים.

לתוך הפריים הזה נכנס גבר כבן שבעים. הוא לבוש ליציאה, עם מעיל, וכובע לראשו. יש בו משהו תקוע. בוהה. הוא לא יודע לאן ללכת או מה לעשות. אז הוא פשוט עומד שם. אומלל.

ואז שומעים:

קול נשי (O.S.)

אני יורדת...

האיש בפריים לא מגיב.

קול נשי (המשך O.S)

אתה בא?

האיש מרים את ראשו לכיוון הקול הנשי. הוא מתמהמה לשנייה, ואז מהנהן בראשו. שומעים את צעדיה של האישה במסדרון, דלת נפתחת ודלת נסגרת.

כשהאיש מבין שהיא יצאה, ושהוא לבד, הוא לוקח נשימה עמוקה דרך הנחיריים.

:CUT TO

חוץ מחוץ לבניין ברחביה ערב

אישה כבת שבעים בערך, מטופחת, לבושה חגיגי לאירוע, יושבת במושב אחורי של מונית. ממתינה.

היא מסתכלת לעבר המונה של המונית. המונה דופק. היא משלבת ידיים, ממתינה. הנהג מחליף איתה מבט מנומס דרך המראה.

דרך חלון המונית, רואים את האיש שראינו קודם, יוצא מהבניין.

האישה זזה במושב של המונית כדי לפנות לו מקום לידה.

אבל במקום להיכנס למונית, האיש חולף לידם, וממשיך ללכת במדרכה לעבר קצה הרחוב.

ואז...

אישה

(לנהג)

לבית הנשיא בבקשה.

פרטים בבית הנשיא לילה

קול גברי, מבעד לרמקול, נשמע על רקע שוטים סגורים של פרטי אומנות במשכן נשיאי ישראל (למשל פרטים מתוך וויטראז' צבעוני של ראובן רובין המתאר את יעקב נאבק עם המלאך, תחריטים של כתבי יד עתיקים וכו')

אנחנו רואים את חפצי האומנות האלה מנקודת ראותו של מישהו שמסתכל על כל דבר אפשרי בחדר, חוץ מעל האיש שמדבר ושאותו שומעים ברקע:

קול גברי (O.S.)

פרופ' אוריאל שקולניק, ראש המכון למדעי היהדות על שם מנדל באוניברסיטה העברית בירושלים, מכהן גם בקתדרה למחשבה יהודית על שם מקס קופר, פרופסור מן המניין בחוג לתלמוד, מומחה בעל שם בין-לאומי בחקר התלמוד וספרות חז"ל. בין הפרסים הבולטים שבהם זכה: פרס ביאליק בחוכמת ישראל, פרס ירושלים בספרות רבנית, פרס קפלן, פרס אורבך, והוא נבחר לחבר האקדמיה האמריקאית לחקר היהדות בניו-יורק...

הפרט האחרון שרואים הוא של ציור התקרה של נפתלי בזם באולם, שחושף גם מצלמת אבטחה שמחוברת לאחד העמודים, שסוקרת את האולם ולבסוף נעצרת כשהיא מכוונת ישירות למצלמה שלנו.

פנים אולם קבלת הפנים בבית הנשיא (המשך)

הקול הגברי ממשיך להציג את פרופ' שקולניק בזמן שאת הפריים הסטטי חולקים עכשיו שני פרצופים:

פרצופו של האיש מהסצנה הקודמת, ולידו גבר כבן 50. הם לבושים בחגיגות, פחות או יותר באותם צבעים, הצעיר עם עניבה, המבוגר בלי. הצעיר עם משקפיים, המבוגר בלי.

ברקע שלהם, לא בפוקוס, אפשר להבחין באנשים נוספים שיושבים מאחוריהם וניתן להבין שהם יושבים בקהל באירוע חגיגי כלשהו.

אנחנו עדיין לא יודעים על מי משניהם מדבר הקול הגברי, שהוא, מסתבר, המנחה של הערב.

קול גברי (O.S. המשך)
 פרופ' שקולניק לימד כפרופסור אורח באוניברסיטאות שונות בחו"ל בהן ייל, הרוורד, ופרינסטון והיה ממקימי מרכז סכליון למחקר רב תחומי בלימודי היהדות. מחקריו וחידושי מכוונים בתשעה ספרים ובעשרות מאמרים העוסקים בין היתר בנושאים כמו הלכות אישות בתקופת חז"ל, משפט ומוסר בעולמם של חכמים, וזיכרון וזהות בגלות בבל. פרופ' שקולניק הוא גם העורך הראשי של סדרת "גדולי הרוח והיצירה בעם היהודי" של הוצאת מרכז זלמן שזר, סדרת חיבורים מונוגרפיים על חייהם של אישים בולטים בתולדות המחשבה היהודית שפונה לציבור הרחב וכתובה בלשון שווה לכל נפש. התרומות המדעיות של פרופ' שקולניק מעידות על מחשבה נועזת ועל עומק, על רוחב אופקים ועל ראייה חדשה של בעיות בתחום עריכת המשנה, התרבות היהודית וההיסטוריה האינטלקטואלית. פרופ' שקולניק כבר הספיק לעצב דור של תלמידים וממשיכים ההולכים בעקבותיו בגיבושה של דרך התבוננות ומחקר בהירה, מקורית ומעמיקה. (נשימה)

על כל אלה ועוד החליטה הוועדה להצעת מועמדים לחטיבת מדעי הרוח, באישור המועצה הגבוהה, נשיא האקדמיה וסגנו, ובהחלטת האסיפה הכללית, לצרף את פרופ' שקולניק כחבר חדש באקדמיה הלאומית הישראלית למדעים.

מחיאות כפיים!

אם עד לרגע זה לא ידענו על מי משני הגברים שבפריים מדבר המנחה, עכשיו הצעיר מביניהם, אוריאל שקולניק, קם על רגליו, בזמן שהמבוגר מוחה כפיים עם יתר הקהל.

קול גברי (O.S. המשך)
 ברוך הבא בצל קורתנו, פרופ' שקולניק. אנו מתכבדים וגאים בהצטרפותך.

הקהל נעמד על רגליו לכבודו. גם האיש המבוגר מתרומם וקם מכיסאו. הפריים נשאר כשהיה, חותך את גופו של האיש המבוגר פחות או יותר בצוואר, מתמקד במחיאות הכף שלו, בזמן שאוריאל שקולניק, שקולניק הבן מעתה ואילך, עוזב את הפריים.

ואז, כעבור מספר שניות של המשך מחיאות כפיים סוערות, האיש המבוגר חוזר ומתיישב בתוך הפריים שלנו, למרות שיתר האנשים סביבו עדיין עומדים ומוחאים כף.

אנחנו נשארים על פרצופו של האיש המבוגר, באותו פריים סטטי, בזמן שהוא שומע את שקולניק הבן מדבר מהבמה.

שקולניק הבן (O.S.)

תודה רבה... תודה רבה...

הקהל לבסוף משתתק ומתיישב, ומחיאות הכפיים דועכות.

שקולניק הבן (O.S. המשך)

כבוד נשיא המדינה, מר שמעון פרס, נשיא
האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, פרופ'
יהודה גרוסמן, עמיתי חברי האקדמיה, אבי
מורי, פרופ' אליעזר שקולניק שיושב כאן הערב
בקהל...

מחיאות כפיים קלות נשמעות מסביב לאיש המבוגר, שהוא שקולניק האב כמובן, אבל רק אחרי שהבן עוצר לפאזזה קצרה שמרמזת שמחיאות כף יתקבלו ברצון.

שקולניק האב אינו מגיב. רק עווית קטנה בעיניו ותזוזה מיקרוסקופית של נחיריו מסגירים את מה שעובר בראשו.

שקולניק הבן (O.S. המשך)

אימי, דר' יהודית שקולניק...
(שוב טפטוף של מחיאות כף)

המצלמה זזה עכשיו, וחושפת את יהודית שקולניק, האישה מהסצנה הראשונה, יושבת ליד בעלה. ואז המצלמה חוזרת לפניו של שקולניק האב.

שקולניק הבן (O.S. המשך)

בני משפחה, חברים, מכובדי...
"הרבה תורה למדתי, ולא חסרתי מרבתי
אפילו ככלב המלקק מן הים." כך אני מרגיש
הערב, עומד מולכם על הבמה הזאת, נבוך
קצת, אסיר תודה, ובעיקר רווי בתחושת
הערכה לאנשים שזכיתי ללמוד מהם.

ככל ששקולניק הבן ממשיך לדבר, אנחנו שמים לב לפגם דיבור מסוים שיש לו. זה לא גמגום רשמי ובולט, אלא היסוס קטן בתחילת משפט פה ושם. הפגם הזה, ביחד עם הרוך הטבעי של קולו, גורם לאנשים להקשיב לו בצירוף כמעט מאגי של ריכוז ואמפטיה.

שקולניק הבן (O.S. המשך)

אני רוצה לספר לכם סיפור. כשהייתי ילד, אולי בן 8, חזרתי יום אחד מבית הספר עם טופס פרטים אישיים שהתבקשתי למלא, שבין היתר כלל הובריקה של "מקצוע האב". עכשיו אני ידעתי שאבי עובד באוניברסיטה, שהוא מאד עסוק שם, שהוא מתעסק בתלמוד וספרים ישנים, ושהוא פרופסור, אבל לא ידעתי אם זה נחשב באמת למקצוע...

(צחקוק בקהל)

אם לזה מתכוונים ב"מקצוע האב"... אז ניגשתי אל אבי ושאלתי אותו מה לרשום תחת מקצוע האב. והוא אמר לי בלי היסוס – "תרשום מורה!"

(עוד צחקוק קל)

מה פתאום מורה? אמרתי. אתה לא מורה. יש לי מורים. אני יודע מה הם עושים. אתה לא כמוהם. אתה פרופסור! אימא שלי שהייתה בדיוק בחדר השני והקשיבה לשיחה בינינו, צעקה לי - תרשום "חוקר תלמוד" או "מרצה בחוג לתלמוד". סליחה – תרשום "מרצה בכיר בחוג לתלמוד באוניברסיטה העברית"

הקהל בשלב הזה כבר צוחק ממש. אבל שקולניק האב נשאר קפוא, עם מבט שמכוון לשום מקום. סומק קל משתלט לאטו על עורו הדק והמקומט.

שקולניק הבן (O.S. המשך)

אבל אבא שלי התעקש והכריח אותי לרשום "מורה". ודרש גם לראות את הטופס אחרי שרשמתי. כמו שרק חוקרי כתבי יד יודעים לעשות. לבדוק שלא טעיתי, חס ושלום, או השארתי מקום בשורה כדי להוסיף משהו אחרי שהוא הולך. רשמתי שם "מורה" על כל השורה, באותיות ענקיות. "זה המקצוע שלי. מורה." כך הוא אמר. ואני התאכזבתי. התביישתי. איזה ילד מסתובב בבית הספר ומשוויץ באביו "המורה"? "מרצה" אולי... אבל "מורה?"

מאז עברו כמה שנים והיום אני יודע שני דברים שלא ידעתי אז. אחד - גם "מרצה בכיר לחקר התלמוד באוניברסיטה העברית" זה לא משהו שילדים משוויצים בו בבית הספר.

(צחקוק בקהל. אבל פניו של שקולניק

האב נשארות קפואות לחלוטין)

שניים. וזה כבר ברצינות. אם צריך באמת להגדיר את המקצוע שלנו, לקלוע למהות של המלאכה שבה אנו עוסקים, ל essence של כל המכלול העצום הזה שתופס ומשתלט על כל שנייה של חיינו המקצועיים...

בשלב הזה המצלמה, באיטיות ובזהירות מתקרבת לפניו של שקולניק האב, ובהתאמה, קולו של הבן מתפזר באולם כך שהוא עדיין נשמע, אבל הוא כביכול חולף מעל לראשו של האב.

שקולניק הבן (S. O. המשך)
...ואם נודה על האמת, גם של חיינו האישיים,
על השאיפות שלנו, על הקשרים החברתיים
שלנו, על החלומות שלנו...

הצליל המוסיקאלי הראשון בסרט חוזר לפס הקול. נעימה עדינה ומלודית שמשתלבת בהרמוניה עם המילים של שקולניק הבן שממשיכות להתפזר בחלל האולם.
(אור יורד מהרקע, ונשאר רק על פניו של שקולניק האב)

שקולניק הבן (S. O. המשך)
אנחנו... מורים. אלו שמקנים ידיעות לאחרים.
אלו שלוקחים מהדור הקודם, ומעבירים הלאה לדור הבא. זהו תפקידינו. "הרבה תורה לימדתי – ולא חסרוני תלמידי אלא כמכחול בשפופרת."
גם את זה אני מרגיש היום. אז תודה לך אבא על ההבחנה הזאת, ועל הדוגמה האישית, על אורח החיים שהנהגת בביתנו, על המצודה התרבותית שבנית סביבנו. אם הגעתי להישגים בחיי, אני זוקף אותם להשראה שקיבלתי ממך ומאימא. כשנכדיך, ילדיי, שואלים אותי היום מהו מקצועי, אני עונה להם, בגאווה גדולה, כמוך, שאני מורה.

האולם נשטף שוב במחיאות כפיים.

הקהל סביב שקולניק האב שוב נעמד על רגליו.

גם שקולניק האב נעמד ומוחא כפיים, אבל במידה, והוא מפסיק בזמן שיתר הקהל עוד ממשיך למחוא כף במרץ, כי רצועת השעון שלו נפתחת תוך כדי מחיאת כף והוא מפסיק כדי לסדר את השעון.

זהו בורג קטן שהשתחרר כתוצאה ממחיאות הכף הרבות. הבורג הזה מעצבן את שקולניק האב. מאוד.

הוא מתיישב חזרה בתוך הפריים. מוריד את השעון. מוציא בזהירות את הבורג ומכניס אותו לכיס חולצתו. מחיאות הכף ממשיכות ברקע.

כששקולניק הבן חוזר לשורה שבו יושב אביו, אנשים קמים ללחוץ את ידו. לחבק אותו. ובדרך הודפים, נמרחים, ודוחפים קלות את שקולניק האב.

ברקע שומעים אנשים מברכים אותו ב "מזל טוב, אוריאל" ו "יישר כח" ו "איזה נאום מרגש" ו "ברוך הבא לאקדמיה" ... ואת אוריאל עונה "תודה" "תודה" ושוב "תודה"

גם האב קם לבסוף לחבק את בנו.
הבן תופס בו חזק, מצמיד אותו לגופו.
האב משתף פעולה אבל לא יודע היכן להניח את ידיו בזמן החיבוק. הוא עדיין מחזיק את השעון בידו.

הנעימה נעלמת מפס הקול, ומותירה אותנו עם רגע של שקט על החיבוק הזה.

ואז שקולניק הבן מרפה, ופונה לחבק אדם נוסף שעומד לידו ומחכה להזדמנות לברך אותו.

התמונה נשארת על שקולניק האב, שוב עומד תלוש, לא יודע מה לעשות עם עצמו.

מנקודת ראותו אנחנו רואים את שקולניק הבן מניח פתק קטן שהיה בידו, על אחד המושבים.

התמונה מתמקדת בפתק – אלו ראשי הפרקים של הנאום של הבן. המצלמה רואה את תוכן הפתק בכתב ידו של הבן:

תודות – אבא, אימא, וכל היתר
המקצוע של אבא – מורה?
אנחנו מורים... מצודה תרבותית...

עיבוד מתוזמר לרביעיית מיתרים של מחרוזת שירי חנוכה עולה על פס הקול ומעביר אותנו לסצנה הבא.

:FADE OUT

פנים שירותים בבית הנשיא לילה

עם מחרוזת שירי חנוכה ברקע.

שקולניק האב עומד בתוך אחד התאים בשירותים. אנחנו רואים אותו מגבו, על רקע השיש הבהוק.

אפשר לשמוע ברקע מישהו שוטף ידיים ליד הברזים, ואז את הדלת לשירותים נפתחת ומישהו נכנס.

מה שלומך אדוני המורה?

גבר 2 (O.S)

איזה מורה? אם אחד הילדים של שקולניק היה מעיז לקרוא לו מורה, הוא היה מעיף אותו מהבית.

גבר 1 (O.S)

הוא היה מבקש ממנו לצרף עוד דף לטופס, בשביל כל התארים...

גבר 2 (O.S)

קלטת את העקיצה על שקולניק האב?

גבר 1 (O.S)

בוודאי.

גבר 2 (O.S)

מדהים. מדהים...

הדלת שוב נפתחת וכנראה שגבר 1 יוצא מהשירותים.

שקולניק האב מסתובב לעבר המצלמה.

כעבור שנייה, נשמעת נפיחה קולנית מכיוונו של גבר 2 שחושב שהוא נותר שם לבדו.

שקולניק האב רק עומד שם בתא, מקשיב.

מנקודת ראותו רואים מדבקה מודבקת מעל לאסלה:

Please use the toilet seat covers if you need them. Do not use paper towels or toilet paper to cover the seat.

חוץ גן הפסלים מחוץ לבית הנשיא לילה

על רקע המוסיקה העליזה שבוקעת מאולם קבלת הפנים, שקולניק האב מתהלך בגן לבדו, שואף אוויר ירושלמי קריר, מתיישב על ספסל אבן, מתבונן בפסלים של נשיאי העבר: קציר, ויצמן, נבון (עם משקפיים מצחיקות)... קצב (זחוח ושמח משהו). ואז התמונה חוזרת לפניו של שקולניק האב.

מנקודת ראותו של שקולניק האב אנחנו רואים עוד אדם כבן 60, לבוש חליפה, מהמוזמנים לטקס, נשען על אחד הפסלים בגן, מעשן סיגריה ומדבר בנייד.

אדם בטלפון

...אני אהיה בניו-יורק בששה בפברואר אז
אפשר לנסות לתאם פגישה אז. -- לא,
fundraiser של ידידי האוניברסיטה.
הרצאה אחת, דינר וכמה פגישות אחד על
אחד, חוץ מזה אני די פנוי. – (שכטה
מהסיגריה) בטח. בפייר. מה אתה חושב?
פחות מזה צילה לא הייתה באה איתי. -- אין
תלונות. אבל תשמע, אני בבית הנשיא ואסור
לדבר בפנים בטלפון, ואני צריך להיכנס. -- נו,
טקס. לא משנה. האירוע של האקדמיה
הלאומית...

בהמשך הגן, אפשר לראות מאבטח שב"כ שעומד ליד השער, חסר מעש, מקשיב גם
הוא לאיש בטלפון.

חתול משועמם מתלפף סביב רגליו של המאבטח, שנשאר קפוא במקומו.

ודרך חלונות משכן בית הנשיא אפשר לראות את יתר המוזמנים מתקשקשים בקבלת
הפנים ואת רביעיית המיתרים מנגנת. כל זה מנקודת ראותו של שקולניק האב.

פנים כניסה לטרקלין קבלת הפנים בבית הנשיא לילה

שקולניק האב רוצה לחזור לאולם שבו מתנהלת קבלת הפנים אבל מאבטח (אחר)
שעומד בעמדת בידוק בדלת עוצר אותו ומונע ממנו להיכנס.

מאבטח

לאן זה בבקשה אדוני?

שקולניק האב

אני הייתי בפנים קודם.

מאבטח

איפה זה בפנים?

שקולניק האב

פה. בטקס. יצאתי לכמה רגעים...

מאבטח

איך קוראים לך?

שקולניק האב
אליעזר שקולניק.

מאבטח
... איזה טקס זה?

שקולניק האב
סליחה?

מאבטח
איזה טקס מתנהל פה?

בזמן שהמאבטח מתחקר אותו, האדם שדיבר קודם בטלפון הנייד חולף על פניהם, מנופף בידו, ונכנס לאולם בלי תשואל וברי בדיקה ומיד מתערבב בהמון. שקולניק האב מסתכל עליו, ואז על המאבטח בתימהון.

שקולניק האב
כבר הייתי בפנים. אני לא מבין מה הבעיה...

מאבטח
לא אמרתי שיש בעיה. שאלתי אותך רק לאיזה טקס. איך קוראים לאירוע שמתנהל פה?

שקולניק האב
אתה לא יודע?

מאבטח
אני יודע.

שקולניק האב
אז למה אתה שואל אותי?

המאבטח בוחן את שקולניק האב, מהרגליים עד הראש, באופן הכי מנומס ומקצועי שרק אפשר. מתברר שמתחת למכנסי החליפה, שקולניק האב נועל נעלי ריצה של ניו בלאנס.

מאבטח
איך אמרת שקוראים לך?

שקולניק האב שם לב שאין בידי המאבטח רשימת שמות, ומבין שהתשואל הזה הוא חלק מנוהל ששמור לאנשים חשודים. הוא מחליט לא לענות לו.

מאבטח (המשך)
...אדוני...

שקולניק האב
 תסביר לי מה הבעיה. אני נמצא בתוך
 המתחם. כבר עברתי את הבדיקה בכניסה
 הראשית. אני לא מבין מה פשר הבדיקה
 הנוספת.

מאבטח
 אני בסך הכל עושה את העבודה שלי. לא צריך
 להתעצבן, מר...?

שקולניק האב
 פרופסור אליעזר שקולניק.

מאבטח
 אתה חבר באקדמיה הלאומית למדעים?

שקולניק האב
 (שנייה)
 לא.

מאבטח
 אז מה הקשר שלך לאירוע?

שוב שקולניק האב מסרב לענות.

מאבטח (המשך)
 יש מישהו בפנים שמכיר אותך?

שקולניק האב מסתכל לתוך האולם ורואה כמה וכמה אנשים שבוודאי מכירים אותו,
 אבל הם עסוקים בדיבורים ואף אחד מהם לא מסתכל לכיוון שלו.

הוא עומד מול המאבטח, שותק, בזמן שמוזמנים אחרים עוקפים אותו, נכנסים ויוצאים
 בלי שום בעיה, מחייכים לשומר, ומנידים ראש בנימוס לשקולניק האב.

אחד האנשים האלה הוא פרופ' יהודה גרוסמן (70). איש שמזכיר במראהו כלב בולדוג
 חמור סבר, שמסתובב בקבלת הפנים עם חשיבות עצמית ניכרת.

הוא מהנהן בקרירות לעבר שקולניק האב כשהוא חולף ליד השומר.
 שקולניק האב מחזיר מבט לגרוסמן, אבל לא יותר מזה. גרוסמן בוחן לרגע את המצב,
 ומבין ששקולניק האב מנוע מלהיכנס.

גרוסמן (למאבטח)
 הכל בסדר פה?

מאבטח
 אתה מכיר אותו?

גרוסמן

כן. בוודאי. יש בעיה?

מאבטח

לא. הכל בסדר. תודה.

גרוסמן מהנהן והולך, משאיר את שקולניק האב לבד מול המאבטח.

מאבטח

בסדר. אתה יכול להיכנס. בבקשה אדוני...

שקולניק האב

לא. תסיים את הנוהל שלך. אם אני חשוד במשהו, ואתה חושב שאני לא צריך להיות פה, תסיים בבקשה את הפרוצדורה. אתה מוזמן לקרוא לאחד הממונים עליך. אני אמתין בסבלנות. אולי אתה רוצה גם להזעיק תגבורת ליתר ביטחון. רובוט?

מאבטח

אל תכעס אדוני, זה לא אישי. פשוט כל מי שעובר בשער הראשי אמור לענוד צמיד כחול על היד, ולך אין. אז בסך הכל עשיתי בירור קטן... אני מתנצל אם גרמתי לך אי נוחות.

שקולניק האב מסתכל לתוך האולם ולעבר האנשים שעומדים מסביב. אכן, לכולם יש צמיד כחול על היד. רק לו אין.

שוט: מהסצנה הקודמת - ידיים מוחאות כף, כולם עם צמיד כחול.

בלי לחייך או לענות למאבטח, שקולניק האב נכנס פנימה.

פנים טרקלין קבלת הפנים בבית הנשיא לילה (מאוחר יותר)

שקולניק האב עומד בפינה, סמוך לשולחן בופה אסתטי, מסתכל על מוזמנים אחרים מעמיסים מתאבנים בצלחות קטנות.

הוא מסתכל על שניים שלושה אנשים מנסים לדחוס לפיהם סנדביצ'ונים שלכל הדעות לא נועדו לאכילה בביס אחד, בזמן שהם משוחחים ביניהם על "התמונה המטאפיזית ברמב"ם" או משהו כזה. שקולניק האב מצותת להם אבל בתוך ההמולה שומעים רק חלקי דברים ומילים.

הוא קולט גם במבטו אדם מהוגך ושבע שמנגב את ידיו השמנוניות במפת שולחן בתקווה שאף אחד לא שם לב.

הוא מביט בכפות רגליה הנפוחות והאדמדמות בתוך נעלי עקב שחורות של גגנית הצ'לו בזמן שהיא מנגנת.

ואז הוא תופס במבטו את בנו, שקולניק הבן, עם כוס יין ביד, מוקף אנשים שצוחקים ממה שהו שקולניק הבן כנראה אמר.

התמונה לרגע מתמקדת בשקולניק הבן :

בחיוך הנינוח שלו, באופן שבוא הוא מאפשר לאנשים לחבק אותו, לטפוח לו על השכם כשהם חולפים לידו, באופן שבו הוא מצליח להעמיד פנים שהוא מקשיב בעניין גדול לאישה מאוד מאוד שמנה שמדברת אתו. ואולי הוא באמת מקשיב...

גם גרוסמן עומד שם ליד אוריאל, מהנהן, פורס את חסותו. אבל לא באמת מקשיב.

שקולניק האב גם שם לב שהמאבטח בכניסה לאולם ממשיך לעקוב אחריו בעיניו.

פנים טרקלין קבלת פנים בבית הנשיא לילה (מאוחר יותר)

משפחת שקולניק המורחבת עומדת בשורה לצילום משפחתי על רקע מעמד נשיאותי של דגלי ישראל וסמל המדינה. אנחנו פוגשים בתמונה הזאת, בנוסף לשקולניק האב והבן, את:

יהודית שקולניק (70), אשתו של שקולניק האב. שיער לא צבוע, קצר, גוף מלא, לבושה בסגנון ליה ואן-ליר, פנים נעימות ורכות.
דקלה שקולניק (48), אשתו של שקולניק הבן. יפה. גוף של יוגיסטית. מרשימה מאד. דרמטית בלי להתנצל.
יוש שקולניק (23), בנו הבכור של שקולניק הבן, שיער מתולתל ארוך, אחרי צבא, אחרי טיול, לפני החיים האמיתיים. ופנים שנראות אחרי תאונה - פנס גדול וכחול סביב העין, שפה נפוחה, וסד סביב הצוואר.
יונת שקולניק (20), חיילת, אולי מדריכה בבית-ספר שדה.
דבורה שקולניק (17), תיכוניסטית
סלעית שקולניק (14) תיכוניסטית
כולן יפות ומעוררות סקרנות.

צלם (O.S.)

אפשר עוד קצת להצטופף?

בני המשפחה, שעמדו במרווחים ניכרים זה מזה, טיפה מצטופפים כדי להתאים לפריים.

צלם (המשך O.S.)

עוד טיפה...

שקולניק הבן מהדק את ידו סביב מותניה של אשתו ומצמיד את ילדיו אליו.

שקולניק האב אומנם מציית לצלם, אבל את התיקון שהוא עושה אפשר למדוד במילימטרים.

צלם (המשך S . O)

... רק אם אתם רוצים, אפשר לחייך...

שוט: החיוך של שקולניק הבן - רחב, יפה, רגוע, חושף שיניים.

שוט: החיוך של דקלה - ציני, טיפה ממזרי, עם פה סגור.

שוט: החיוך של יהודית - מחזיקה את מרפקה של אחת הנכדות שלה, קורנת אושר, מרוגשת.

שוט: החיוך של יוש - למרות הפציעות - חיוך שמימי וגדול. הוא כנראה מסטול עד השמיים.

שוט: "החיוך" של שקולניק האב - מאומץ, קשה לשימור, מבעד לנשימות כבודות מעומק בית החזה שהוא מנסה להסתיר ללא הצלחה ע"י נשיפות דרך הנחיריים. קרדילוג מנוסה אולי היה מאבחן כאן איש על סף התקף לב.

הערה: לא מדובר בפריז פריים שמקבע כל פרצוף כתמונת סטילס, אלא בתקריבים של בני המשפחה, בזמן אמיתי, מחזיקים את החיוך כשברקע ממשיכים לשמוע את ההתרחשויות והתלחשויות מסביב.

שוט: גרוסמן ושקולניק הבן מצטלמים על רקע מעמד הדגלים הנשיאותי. גרוסמן אומנם לא מחייך, אבל הוא מניח את ידו סביב מותנו של שקולניק הבן.

שוט: שקולניק האב, עומד בצד הטרקלין, מסתכל על גרוסמן ובנו מצטלמים. מתמקד לרגע בידו של גרוסמן סביב מותנו של בנו.

:FADE OUT

שוט: פח זבל

(סלו מושך) צמידים כחולים נזרקים לתוך הפח על ידי בני משפחת שקולניק. שקולניק האב מסתכל על הצמידים כשידיו מאחורי גבו. זו תנוחה אופיינית לו.

חוף חניון מחוץ לבית הנשיא (ליד מכון ואן ליר) לילה

משפחת שקולניק נכנסת לתוך הרכב המשפחתי, מיני ואן כמעט חדשה. המצלמה נמצאת בתוך האוטו, על פניו של שקולניק הבן בזמן שיתר בני המשפחה נכנסים ומתיישבים.

כמה שיחות מתנהלות במקביל בסצנה הזאת:

יהודית

איך שמעון פרס נראה טוב.

דקלה

לא יודעת איך יש לו כוח לכל הטקסים האלו.
סלעית, תיכנסי מאחור כדי שיהיה מקום לסבא.

בזמן ששקולניק הבן מתיישב מאחורי ההגה, דקלה מחזיקה את הדלת עבור יהודית שמתיישבת במושב ליד הנהג. יתר בני המשפחה מצטופפים במושבים מאחור.

יהודית

הוא נראה יותר טוב עכשיו משהוא נראה לפני
20 שנה. זה התפקיד. הוא רגוע.

דקלה

הוא כבר לא צריך להיבחר לשום דבר. הואים
את זה על הפנים שלו.

יוש

הוא נרדם בהדלקת נרות.
(ליונת)

זוזי קצת, השיער שלי חוסם לאבא את המראה
האחורית.

שקולניק הבן מניע את האוטו, שמדליק גם את הרדיו, שמפעיל את צליל ההדלקה של הטלפון. קקפוניה משפחתית.

יונת

אז תעשה קוקו.

שקולניק הבן

הוא דווקא ניגש אלי והיה מאד בקיא וסקרן
בנוגע לסדרה על גדולי הרוח. הלואי עלי
להיות במצבו בגיל 85.

דקלה

מי?

שקולניק הבן

פרס.

יוש
הנשיא אשכרה מכיר אותך?

שקולניק הבן
כשהוא היה שר החוץ הוא היה נותן את 'זהות
וזיכרון' כמתנה לאורחים רשמיים.

דקלה
פעם אחת, הוא נתן.

שקולניק הבן
למה את אומרת את זה?

דקלה
(מחייכת)
כי זה נכון...

שקט לשנייה. שקולניק הבן מתאפק ולא עונה לה. הוא מחייך חיוך ריק. ואז...

יהודית
יש לכם מקום מאחור? להזיז את הכיסא
קדימה?

יוש
הכל סבבה. לא לדאוג.

שקולניק הבן
אבא, אתה נכנס?

שקולניק האב עומד מחוץ למכונית, מסתכל על רבע המושב הפנוי שהשאירו לו
בספסל האחורי.

שקולניק האב
אני אלך ברגל.

שקולניק הבן
מה פתאום ברגל?
(מסתכל על המושב האחורי)
יש פה עוד הרבה מקום. נצטופף...

שקולניק האב
אני מעדיף ללכת ברגל.

שקולניק הבן מכבה את הרדיו, לוקח אוויר, ומסתובב לעבר אביו. פתאום יש שקט.
יהודית מסתכלת קדימה, לא מתערבת.
גם דקלה שותקת, מסתכלת החוצה לכיוון השני.

שקולניק הבן
ברצינות? אתה לא נכנס?

שקולניק האב
אני צריך לחלץ עצמות אחרי ישיבה ממושכת
כל כך. אני אלך.

שקולניק האב סוגר את רוכסן מעילו ומתחיל להתקדם ברגל.

יהודית
יש לך מפתחות?

שקולניק האב
כן. יש לי.

שקולניק האב ממשיך להתקדם.
יתר בני המשפחה מסתכלים עליו צועד. ואז--

שקולניק הבן
יוש, סגור בבקשה את הדלת.

יוש סוגר את דלת ההזזה של המכונית.
שקולניק הבן מתחיל לנסוע לעבר כיכר עגולה ליד בית הנשיא. יש עוד מכוניות
שמחכות להשתלב בתנועה ולכן קצב הנסיעה שלו איטי ופחות או יותר תואם את קצב
הליכתו של אביו שצועד לצידם על המדרכה.

אם שקולניק הבן היה אומר משהו עכשיו, זה היה נשמע פחות או יותר כך:

שקולניק הבן

תינוק.

(לדקלה, דרך המראה)

היה לו קשה "הישיבה הממושכת" הערב. איזו
קלישאה. לא יאומן.

אבל במקום זה, הוא רק מחייך בינו לבין עצמו.

כעבור מספר שניות של שקט...

יונת

למה סבא לא חבר באקדמיה הלאומית
למדעים?

השאלה נשאר תלויה באוויר. אף אחד לא רוצה לענות. למרות שניכר שגם ליהודית וגם לשקולניק הבן יש תשובה מוכנה על קצה הלשון.

וכדי להפר את השקט, שקולניק הבן לוחץ על כפתור ה play בדיסק של האוטו ומעביר לערוץ מספר 2. הוא יודע בדיוק איזה שיר הוא רוצה. הפתיח לשיר 'קליפורניה' של הדג נחש מתחיל להתנגן וממלא את האוטו. שקולניק הבן, ואתו יתר בני המשפחה מתנועעים לגרוב של השיר.

שׁוּט: שקולניק הבן בפורגראונד, מתמסר לשיר. ברקע שלו, במושב שלייד הנהג, אימו, יהודית, מסתכלת קדימה. היא שולחת את ידה ונוגעת בזרועו תוך כדי נהיגה. מגע שאומר "אני גאה בך, ולא רק בגלל שאתה פרופסור מוצלח..."

משפחת שקולניק

(עם הדג נחש...)

אה אוווווו אהה...

חוץ כביש לילה (אותו הזמן)

על שקולניק האב:

השיר מפסיק באחת.

הוא הולך לצד המכונית של בנו. לשנייה קצרה הוא מעיף מבט לעברם.

הוא לא שומע אותם כי החלונות סגורים אבל הוא רואה אותם זזים לקצב השיר. יוש, עם חיוך גדול ואדיוטי על הפנים הפצועות שלו, מנופף לו לשלום דרך החלון הסגור.

שקולניק האב מגיע לצומת ופונה לתוך רחוב בלפור בזמן שהמכונית של בנו ממשיכה ישר ומתרחקת ממנו.

חוץ רחוב בלפור ברחביה לילה

שקולניק האב סוף סוף לבד. הוא נעצר רגע. עומד. מחכה. נושם. קר בחוץ.

מנקודת ראותו רואים את המחסום שלייד בית ראש המשלה בהמשך הרחוב.

שקולניק האב מסתכל על המאבטחים החמושים מרחוק.

הם מסתכלים עליו.

שקולניק האב מחליט לפנות שמאלה לרחוב אחר כדי לא להיתקל בהם.

חוץ סמטה ברחביה לילה (המשך)

שקולניק האב הולך.

שומעים רעש גרירה מוזר מהמשך הרחוב. שקולניק האב עוצר.

מנקודת ראותו של שקולניק האב, רואים אדם מבוגר, לבוש חליפה, גורר פח זבל עירוני באגרסיביות רבה, מפתח בניין אחד לפתח בניין אחר. האיש, משום מה, עצבני על הפח הזה.

האיש הגורר מרים לפתע את פרצופו לכיוון שקולניק האב. ועכשיו אנחנו מזהים אותו. זהו פרופ' יהודה גרוסמן – הבולדוג מהטקס בבית הנשיא.

הם מחליפים מבט. העוינות ביניהם חריפה ובלתי מתפשרת, אבל מאוחר מדי להתעלם אחד מהשני, או לברוח.

שקולניק האב ממשיך להתקדם במדרכה. מצידו הוא היה שמח לחלוף ליד גרוסמן בלי לומר מילה. התעלמות מוחלטת. אבל גרוסמן שובר את השתיקה.

גרוסמן

אליעזר...

שקולניק האב עוצר. מסתובב.

גרוסמן (המשך)

מזל טוב. הבן שלך עושה חייל.

שקולניק האב מגיב בהנהון מיקרוסקופי של ראשו.

שוב שתיקה. גרוסמן מחכה לתגובה נוספת משקולניק האב, אבל זו אינה מגיעה.

גרוסמן (המשך)

אם תרצה יום אחד לדבר איתי. אני פתוח לזה.

שקולניק האב לוקח לעצמו רגע לפני שהוא מגיב, בוחן את פניו של גרוסמן.

שקולניק האב

לא. אין לי רצון כזה.

גרוסמן

בסדר. לילה טוב, אליעזר.

שקולניק האב מהנהן בראשו, מסתובב וממשיך ללכת.

גרוסמן חוזר לסדר את פחי הזבל בפתח הבניין שלו בקו סימטרי ומדויק על המילימטר. ואז עוצר ומרים את עיניו לראות את שקולניק האב מתרחק.

פנים ביתו של שקולניק האב לילה (מאוחר יותר)

שקולניק האב נכנס הביתה. זוהי דירה עם ריהוט בסגנון אירופאי, צנוע ובטעם טוב. ספרים. אמנות. שטיחים. הוא תולה את מעילו ואת כובעו ליד דלת הכניסה, נועל את הדלת עם בריח, ומתקדם במסדרון.

בלי לומר מילה, שקולניק האב חולף על פני יהודית שמתפשטת בחדרה. הוא ממשיך במסדרון לעבר חדרו הנפרד, בסמוך לחדרה של אשתו, מתיישב על מיטה ומוריד את נעלי הניו-בלנס שלו. זהו חדר עבודה (מהסצנה הראשונה בסרט), עמוס ספרים, דפים, כתבי יד וכו' שעבר הסבה גם לחדר שינה.

יהודית קמה וסוגרת את הדלת לחדרה.

שקולניק האב מוציא את שעונו מכיס מכנסיו, ואת הבורג קטן מכיס חולצתו, ולאור מנורת שולחן מנסה לסדר את השעון מנזקי מחיאות הכפיים.

מהחדר של יהודית שומעים את הטלוויזיה נדלקת. שומעים תוכנית קומית כלשהי עם צרוץ צחוק מוגזם וקולני.

שקולניק האב מרים לרגע את עיניו, מקשיב לרעשי הטלוויזיה שזולגים מבעד לקיר.

בתנועת יד כמעט אוטומטית הוא לוקח מהשולחן לידו אוזניות אוטומות (אוזניות מקצועיות גדולות כמו שמדריכי ירי חובשים במטווח) ומלביש אותם על הראש. ואז הוא חוזר להתרכז בבורג של שעונו.

אנחנו מקבלים את נקודת ראותו של שקולניק האב:

עם האוזניות על הראש, רעשי הטלוויזיה נעלמים בתוך שקט פנימי שמבליט את נשימותיו האיטיות והעמוקות בזמן שהוא ממתמקד בשעון היד המכאני שמתקדם שנייה אחר שנייה.

ואז המבט שלו עוזב את השעון ומרחף על פני החדר:

הוא מוקף ספרים וניירות. ערימות על פני ערימות של דפים מודפסים בפונט צפוף. יש גודש קיצוני בחדר, אבל זהו גודש עם סדר מופתי ואובססיבי. כמעט מכל ספר בולט גזיר עיתון ישן, גזור בקפידה. חלק מהגזירים נראים מלפני חמישים שנה.

התמונה חוזרת לשעון.

ואז – מחוג השניות נעצר!

המצלמה עולה לפניו של שקולניק האב. נראה שגם הוא נעצר. הפנים שלו, עם האוזניות על ראשו, ב freeze.

אפקט: הפריים של שקולניק האב עולה למעלה ומתחת לפריים הזה עולה פריים חדש עם כותרת:

*מקצת הדברים שראוי לדעת על שקולניק האב

פנים/חוץ מספרה ברחביה בוקר

המצלמה בתוך המספרה, פונה לרחוב. שקולניק האב חולף בפריים בהליכה נחושה.

פנים/חוץ ירקון בוקר

המצלמה בתוך חנות הירקות, פונה לרחוב. שקולניק האב חולף גם פה בפריים.

חוץ עמק המצלבה בוקר

שקולניק האב צועד על שביל בעמק המצלבה שמוביל לקמפוס של גבעת רם ולספרייה הלאומית.

כותרת על גבי התמונה הזו נכתבת אות אחר אות בקצב קריאה (יכך יתר הכותרות בסיקוונס הזו):

1. כבר 40 שנה, מדי יום ביומו, הוא הולך
ברגל מביתו ברחביה לספרייה הלאומית
במסלול קבוע.

חוץ עמק המצלבה בוקר (זמן אחר)

גשם זלעפות. רוחות עזים.
שקולניק האב, בסמוך לשביל, עם מטרייה מטפטפת, תופס מחסה בתוך מנהרה. הוא ספוג מים.

כותרת:

כמעט בכל מזג אוויר.

פנים בית כנסת יום

בית כנסת שמרני ומיושן, ריהוט עץ כבד, מאוכלס בקומץ אנשים די מבוגרים, בני דורו של שקולניק האב.
זהו סוף התפילה וליד הבימה עומד גבאי שמודיע את ההודעות שלאחר התפילה.

כותרת:

2. הוא יוצא בשלב ההודעות בתפילה של שבת
בבוקר כי זה ביטול זמן.

שקולניק האב מפלס את דרכו בין הספסלים ויוצא החוצה במפגיע בזמן שיתר המתפללים מקשיבים להודעות.

גבאי (ברקע)

מזל טוב למשפחת בומגרטן על הולדת הנכדה.
התשיעית שלהם... כן ירבו.

מתפללים
(נוקשים עם ידיהם על ריהוט העץ)
מזל טוב! מזל טוב!

גבאי
וכמובן לידידינו, ישראל ספראי, מזל טוב על
הזכייה בפרס וולף היוקרתי. מזל טוב, ישראל!
כן ירבו...

מתפללים
(נוקשים על הריהוט)
מזל טוב! מזל טוב!

בשלב הזה שקולניק האב כבר עומד מחוץ לבית הכנסת, שומע את הקולות מבפנים
דרך חלון ורואה בזווית עינו את הקהילה המוזרה הזו נוקשים בידיהם שוב על
הריהוט, ואת ישראל ספראי (75) מרכין ראש במבוכה מצטנעת.

פנים בית כנסת יום (זמן אחר)

כותרת:

גם כשההודעות קשורות בו

שוב גשם. שקולניק האב עומד מחוץ לבית הכנסת, מנסה להסתתר מהגשם אבל בכל
זאת הוא נרטב.
דרך החלון רואים ושומעים את הגבאי מודיע...

גבאי
ומזל טוב ליהודית ואליעזר שקולניק לרגל
השחרור מצה"ל של נכדם הבכור, יוש, ולכבוד
יציאת ספרו החדש של בנם, אוריאל, 'על
הקיצור והשלמתו'..

מתפללים
(נוקשים על הריהוט)
מזל טוב! מזל טוב!

בזווית עינו, דרך החלון, שקולניק האב רואה את אשתו יהודית בעזרת הנשים.
מחייכת ומקבלת את החיבוק הקהילתי. היא קולטת אותו ומחליפה אתו מבט חמוץ.

קול הנקישות על רהיטי העץ מתגבר באופן מוגזם, עוטף את שקולניק האב, מחריש
אוזניים, גורם לפניו להתכרכם ולהחמיץ.

חוץ משרפת זבל גדולה באזור ירושלים ערב

שקולניק האב, בצעירותו, מפרק ספר של בערך 400 עמודים מודפסים במכונת כתיבה, וזורק דף אחרי דף לתוך המשרפה.

כותרת:

3. הוא שרף את כל העותקים של עבודת הדוקטורט שלו כי חשש שימצאו בה טעויות.

פנים ספרייה יום

סטודנט נחמד ניגש לספרנית.

סטודנט

אני מחפש את "השפעות בבליות על נוסח כתב יד ערפורט של התוספתא" של א. שקולניק...

כותרת:

ויש גורסים, מפני שלא רצה לחלוק את מסקנותיו עם אחרים.

ספרנית

אני מצטערת. הספר הזה כבר לא קיים.

פנים מכון לכתבי יד יום

שקולניק האב יושב ליד מקרן מיקרופילמים במכון לכתבי יד, מנתח כתב יד עתיק. לידו ערימה ענקית של ספרים ודפים והערות שכתובות בכתב ידו.

על רקע תמונות של האב מעביר קטעי כתבי יד במקרן המיקרופילם, ותקריב של הנייר שעליו הוא כותב בכתב יד צפוף מילים מתוך כתבי היד, אנחנו שומעים.

מישהו (v. o)

אליעזר שקולניק טען טענה מהפכנית - שהייתה גרסה אחרת של התלמוד הירושלמי שהסתובבה באירופה בימי הביניים המקודמים, ששונה מהגרסה שיש בידינו היום. הוא הגיע לזה כי הוא גילה שיש הבדלים קלים של ניסוח בין הנוסח שבידינו לבין הלשון שבה מצטטים את הירושלמי החכמים מאותה תקופה.

פנים חדר עבודה של פרופ' לתלמוד במכון הרטמן יום

אנחנו על פרופסור שמדבר אל מראיין, כמו בסרט תיעודי.

פרופסור

עכשיו רק שתבין, מדובר במאות, אולי אלפי ספרי ראשונים, שלכל ספר יש כמה וכמה גרסאות של כתבי יד. ואליעזר שקולניק עבר על כולם, אסף כל ציטוט מהירושלמי, מכל כתבי היד במשך קרוב לשלושים שנה... פרוייקט אדיר. אדיר. וגם מאד יומרני. שבסוף הייתה אמורה להסתיים עם מהדורה מדעית של התלמוד הירושלמי. (עוצר רגע, מביט במראיין) אבל אז, חודש לפני שהוא עמד לפרסם את הכרך הראשון של העבודה המונומנטאלית הזאת, פרוייקט חייו, חוקר אחר, פרופ' יהודה גרוסמן...

פנים מנזר באיטליה יום

פרופ' יהודה גרוסמן (הבולדוג מבית הנשיא) יושב מול ערימה של ספרים עתיקים בחדר בעליית גג של מנזר. בתוך כריכה של אחד הספרים הוא מבחין בכתב יד עברי קדום. הוא מקלף בזהירות את הכריכה ובעזרת זכוכית מגדלת מגלה שהיא עשויה מכתב יד עתיק.

פרופסור (v. o) המשך

לגמרי במקרה, מצא בתוך כריכות של ספרים במנזר איטלקי, כתב יד של אותה גרסה של התלמוד הירושלמי. הוא מצא את המקור שהיה בידיהם של חכמי אירופה! בשלמותה. את מה ששקולניק ניסה להרכיב מאלפי ציטוטים במשך כמה עשורים....

על פניו של גרוסמן משתלט חיוך שטני.

חוץ משרפת זבל גדולה באיזור ירושלים ערב

שקולניק האב בבגרותו תולש דף אחרי דף מתוך כתב היד של הספר שלו, ומסתכל איך הדפים נאכלים באש.

פרופסור (המשך v. o)

ובכך הפך את כל העבודה של אליעזר שקולניק למיותרת. זה דווקא הוכיח את התזה של שקולניק, אבל גרוסמן פרסם את זה לפניו ובעצם ייתר את העבודה היסודית של שקולניק במשך שנים.

פנים טקס פרס ישראל יום

גרוסמן מחזיק תעודה של פרס ישראל, ואת הפסל של פרס ישראל, מסתכל למצלמה, מרוצה.

חוץ משרפת זבל בוקר (המשך)

המצלמה עולה לפניו של שקולניק האב בזמן שהוא זורק דף אחרי דף. אומלל.

פנים אולם הרצאות

שקולניק האב מרצה באולם די גדול, אבל בשלב הזה המצלמה רק עליו. מאחוריו יש שקופית עם תצלום של כתב יד עתיק שמוקרן גם על מצחו של שקולניק האב.

כותרת:

5. הוא סרב לבטל את הקורס השנתי שלו
באוניברסיטה למרות שרק תלמידה אחת
נרשמה אליו.

המצלמה פונה עכשיו לעבר האולם הכמעט ריק. רק תלמידה אחת, בהריון עם כיסוי ראש, יושבת באולם ומסכמת במרץ את דבריו של שקולניק האב.

שקולניק האב (O.S.)
(בזמן שהתלמידה מסכמת מילה במילה
את דבריו)
מקרים רבים של דילוג מחמת הדומות שנבעו
מחוסר ריכוז של המעתיק יצרו הבדלי גרסאות
בעלי משמעות תכנית מהותית והרת גורל
לדורות...

התלמידה בקושי מצליחה להדביק את הקצב שלו ולכן היא מדלגת על מילים לא נחוצות ורושמת במקומן שלוש נקודות.

פנים סלון דירתו של שקולניק האב לילה

שקולניק האב יושב מול נכדו יוש בסלון.

יוש

...אז אפשר אולי ללמוד מזה שהכנסת אורחים
חשובה יותר משמירת שבת...

כותרת:

6. המשפט האהוב עליו הוא

שקולניק האב
זה רעיון מאד יפה. מאד יפה. אבל שגוי.

יוש נראה מאוכזב, אבל הוא ממשיך את הקו...

יוש
אבא שלי אמר שזה מתכתב עם מה שאומר
לווינס...

כותרת:

המשפט השני האהוב עליו הוא

שקולניק האב
כן. אין מביאים ראייה מן השוטים.
(חושב ואז...)
האמת היא, שבמציאות אין דברים יפים.

זזה כבר משאיר את יוש ללא מילים.

פנים משרד החינוך

שורות שורות של ארגזי מסמכים, מסומנים עם שמות של פרופסורים, מונחים באולם
של היחידה לפרס ישראל במשרד החינוך.

המצלמה נכנסת ומתקרבת לאחד הארגזים שעליו רשום פרופ' אליעזר שקולניק.

כותרת:

7. 16 שנים ברציפות מוגש שמו כמועמד לפרס
ישראל.

פנים/חוץ עמדת בידוק בשער הכניסה לאוני' העברית יום

שקולניק האב עובר דרך הגלאי מתכות בזמן שאחד השומרים בודק בקפדנות את
גופו. המצלמה מתקרבת לפניו בזמן שהוא לוקח אוויר וממתין בסבלנות לסוף
הבדיקה.

כותרת:

בכל אותן שנים, נמצאו ראויים ממנו לפרס.

תמונה של פרופ' יעקב נחום אפשטיין:

תמונה נדירה מתחילת שנות החמישים של גדול חוקרי התלמוד יושב ליד שולחן
העבודה שלו, מוקף ערימות של ספרים וקטעי גניזה, כותב.

כותרת:

8. גאוות חייו היא הערת השוליים שנתן לו י.ג.
אפשטיין בספרו המונומנטאלי 'מבוא לנוסח
המשנה'

תקריב – הספר 'מבוא לנוסח המשנה': שוט של הספר מסתובב מול המצלמה כמו פרסומת לתכשיטים.

המצלמה משוטטת על פני דפי הספר.
תקריב: עמוד 'מס' 722
תקריב: הערת שוליים מס' 2
ואז הטקסט נפרש בפנינו באותיות ענקיות, כמעט תלת ממדיות בנוכחות שלהם על המסך:

"העירני ידידי תלמידי וחברי א. שקולניק..."

התמונה עולה לפרצופו של שקולניק האב שמחזיק את הספר עב הכרס. הוא אוהב את שלוש המילים הללו – ידידי, תלמידי וחברי... (הוא מחזיק את הספר כמו שגרוסמן החזיק את התעודה של פרס ישראל, מסתכל למצלמה, מרוצה, עד כמה ששקולניק האב יכול להיות מרוצה).

אפקט: הפריים הזה יורד למטה ובמקומו, כאילו היה שם מעליו, אנחנו חוזרים לפריים הקפוא שממנו יצאנו...

(הערה: כל הסיקוונס הזה של הערות השוליים מאוגד סגנונית, ואולי מוסיקלית, כרצף קצבי ומהיר.)

פנים חדרו של שקולניק האב לילה

חזרה לזמן אמיתי.
שקולניק האב יושב עם האוזניות על ראשו. בווה בשעון היד ששוב חזר להתקדם שנייה אחר שנייה.
ברקע שומעים את מכשיר הטלוויזיה מחזרה של יהודית עדיין על אותה תוכנית קומית קולנית.

CUT TO

פנים חדר השינה של שקולניק הבן לילה

שקולניק הבן ודקלה במיטה. עדיין בבגדי הערב שלהם. מנסים לסדר את הנשימה. ואז...

דקלה

רציתי לומר סליחה, אבא, על זה שאתה נאלץ להריע לי במקום שבו אף אחד לא מריע לך, על זה שאני כל כך מוצלח, על זה שכולם אוהבים

אותי, ממש כולם, זה מדהים איזה קונסנסוס יש סביב העניין הזה, כמה הערכה אני מקבל. ואני יודע שזה קשה לך, שזה מטריף אותך, ומרוב שאני מרגיש רע כלפיך, אני מקדיש את כל הנאום שלי - לך, ושוכח להזכיר את אשתי, ואת אימא הזכרתי בקושי במשפט אחד ומרוב דאגה לך, גם לא שמתי לב שהבן שלי, יוש, הגיע מסטול לטקס הערב ושהוא די מעורר דאגה ושכדאי מאד שאדבר אתו כי הוא הולך ומאבד קשר עם העולם. אז שוב סליחה...

שקולניק הבן מחייך, חושב רגע, מסתובב לעבר דקלה:

שקולניק הבן
הורדתי קילו ואני כל כך רזה הערב שלא אכפת לי שאוריאל מרוכז רק בעצמו. אני רזה. אני רזה. אני רזה. אני רזה... וזה מספיק. סולחת על הכל.

ועכשיו דקלה מחייכת.

:CUT TO BLACK

כותרת על מסך שחור:

היום המאושר בחייו של פרופ' שקולניק

... כוכבית (*) בסוף הכותרת.

:FADE IN

חוץ עמק המצלבה בוקר

בוקר סגרירי וחורפי.
שוט רחב על שביל בעמק המצלבה שעולה מכיוון המנזר הצלבני לעבר הספרייה הלאומית. רחביה באופק. עצי זית מלאי אופי בחזית. כמו ציור.

שקולניק האב הולך על השביל הזה.

אנחנו חותכים לתמונה סגורה יותר עליו כשהוא עובר ליד אנדרטה בצד הדרך.

על לוח האבן כתוב:

פרופסור מנחם שטרן ז"ל
נרצח במקום זה בדרכו לספרייה הלאומית בגבעת רם
ט' בניסן, תשמ"ט 22.6.1989

שקולניק האב עוצר לרגע , כמו אומר בוקר טוב לחברו, וממשיך להתקדם במעלה השביל.

חוץ מקום אחר בעמק המצלבה יום

שקולניק האב ממשיך להתקדם בשביל בין עצי הזית.

מצד אחד שלו – הכנסת. מצד שני – מוזיאון ישראל.

ואז, שומעים צלצול של טלפון נייד.

לוקח לשקולניק האב מספר שניות להבין שזה הטלפון שלו שמצלצל, ואז למצוא את הטלפון בתוך תיק שהוא מחזיק בידו. לבסוף...

שקולניק האב

שלום.

(מקשיב לצד השני של הקו)

מדבר.

(מקשיב)

באיזה עניין?

הוא מקשיב לתשובה, רוצה לומר משהו אבל כנראה שקוטעים אותו לפני שהוא מספיק.

בזמן ששקולניק האב ממתין על הקו, הוא מסתכל סביב, מחפש מקום להניח עליו את התיק שלו ואת המטרייה. כעבור שתיים שלוש שניות...

שקולניק האב (המשך)

שלום לך.

(מקשיב)

לא.

שקולניק האב שותק. לרגע נדמה שהוא לא שומע מה אומרים מעברו השני של הקו. הוא מחליף אוזן.

שקולניק האב (המשך)

כן. אני פה.

שקולניק האב מקשיב לקול בטלפון ואז מתיישב על אבן גדולה לצד הדרך. הוא שותק לזמן שמרגיש ארוך בשביל שיחת טלפון.

שקולניק האב (המשך)

(לבסוף...)

כן. מדבר. אני פה.

(שוב מקשיב)

לא.

(ואז...)

אני שמח.
 (שוב מקשיב)
 בסדר.
 (מקשיב)
 גם לך. תודה רבה.
 להתראות.

הוא מנתק את הטלפון, מניח אותו על התיק לצידו, ולא זז לכמה שניות.

ואז הוא לוקח נשימה עמוקה, קם מהאבן וממשיך לצעוד לעבר גבעת רם, משאיר מאחוריו את התיק, המטרייה ואת הטלפון. כעבור מספר צעדים הוא עוצר וחוזר לאבן לקחת את התיק, המטרייה והטלפון.

אבל במקום להמשיך בשביל, הוא שוב נעמד, מנסה להחליט לאן ללכת.

משהו בהבעת פניו אומר לנו שהוא נרגש מאד, עד כדי בלבול וחוסר אוריינטציה. הוא מפנה את מבטו לעבר הנוף הירושלמי, מסמן את הרגע הזה בראשו, חותם אותו בזיכרון.

פנים מגרש סקווש בקמפוס האוני' העברית יום

שקולניק הבן נמצא בעצומו של משחק סקווש מהיר ואלים. שותפו למשחק הוא יאיר פינגרוט (40), קולגה מהחוג לתלמוד שניהם עם מכנסי ספורט, נעלי ספורט, וללא חולצות. המצלמה ביד, בתוך המגרש, מנסה לעקוב אחרי המשחק. הפנים של שקולניק הבן ושל פינגרוט מתחלפים בפריים בתורות בין חבטה לחבטה. תוך כדי התנשמויות כבדות וחריקות של נעלי הספורט שלהם, הם מנהלים ביניהם את השיחה הזאת לפי מקצב המשחק.

שקולניק הבן

תציץ באבות דרבי נתן. (מכה בכדור) הוא מביא שם את הסיפור עם אספסיינוס בגרסה שונה. (מכה בכדור)

פינגרוט

(מכה בכדור) זה לא פותר לי את הבעיה. עדיין אני תקוע עם יהונתן בן עוזיאל. היה לו כנראה טקסט אחר מול העניים. אני לא יכול לפרסם את זה ככה.

שקולניק הבן

(מכה בכדור) אתה יכול. שלח להם את המאמר. לדעתי זה עובר. (מזנק לכדור, מפספס, ומתנגש בקיר) כוס אוחתו!! יפה. כדור שלך. שחק...

פינגרוט מנגב זיעה במגבת, נראה די שפור, מסתכל על שקולניק הבן, מופתע מהתשובה שלו.

פינגרוט
ברצינות. לשלוח את זה ככה?

שקולניק הבן
(בלי להסתכל לכיוונו)
אתה לא יכול להיתקע על זה שמונים שנה.
תישאר בתנועה. כל הזמן בתנועה. אחרת
נופלים. עכשיו שחק.

פינגרוט מכה בכדור. המשחק ממשיך לכמה שניות.

פינגרוט
אתה בטוח? זה אומר שאלדד ומידד הם חציי
אחים של משה... זה רדיקלי.

שקולניק הבן תופס את הכדור בידו. מסתובב אליו - ספק מחויך, ספק עצבני.

שקולניק הבן
אני אף פעם לא בטוח.

שקולניק הבן מכה בכדור בעוצמה רבה.
פינגרוט מזנק אבל מפספס את הכדור הבליסטי ששקולניק הבן כרגע הנחית.
שקולניק הבן מרים את ידיו בתנועת ניצחון.

שקולניק הבן (המשך)
Mother fucker!!! ככה לא תקבל קביעות
גם עוד 20 שנה. אין לי כבר עם מי לשחק...

שקולניק הבן לא לחלוטין רציני, הוא רק מוציא אנרגיות. אבל פינגרוט בכל זאת נראה
קצת מבוהל ממנו.

שקולניק הבן (המשך)
(מסתכל על שעון הקיר – השעה 8:10)
עוד משחק אחד?

פנים מלתחות יום

שקולניק הבן מתקלח בהנאה גדולה במים רותחים.

פנים מלתחות יום

שקולניק הבן, עטוף במגבת קטנה סביב המותניים, יוצא מאזור המקלחות והולך
לחדר הלבשה.

פינגרוט, כבר מקולח, מתלבש שם. עם בגדים ושיער מסורק, פינגרוט נראה אחרת לגמרי, קרוב יותר למה שדר' לתלמוד אמור להיראות.

שקולניק הבן נראה לרגע מבולבל, הוא מחפש משהו ולא מוצא.

שקולניק הבן
מישהו לקח לי את התיק. ואת הבגדים.

פינגרוט

רציני?

שקולניק הבן
תליתי את זה פה, ליד שלך.

פינגרוט

אתה בטוח שלא השארת את זה בחדר השני?

שקולניק הבן חושב רגע, מנסה לשחזר. הוא יוצא לעבר חדר הלבשה אחר.

פנים חדר הלבשה אחר יום (המשך)

שקולניק הבן מציץ בחדר השני, שנראה זהה לראשון, עם גברים עירומים בגיל העמידה מתנגבים או מתגלחים. אבל גם פה הבגדים והתיק אינם.

פנים חדר הלבשה ראשון יום (המשך)

שקולניק הבן חוזר.

שקולניק הבן
גנבו לי את הבגדים. עם הארנק. עם הטלפון.
מפתחות...
(מסתכל על שעונו, שאיננו)
השעון!
(ואז...)
פאק! המשקפיים...

פינגרוט

אולי סתם מישהו הזיז את זה...

שקולניק הבן
למה שמישהו יזיז לי את הבגדים?

פינגרוט

אתה רוצה שאני אצא לדבר עם השומר?

שקולניק הבן

לא. זה בסדר.

שקולניק הבן מתיישב על אחד הספסלים. חושב.

פינגרוט

אתה רוצה אולי לשאול ממני את הבגדים שלי?

שקולניק הבן מביט בפינגרוט לשנייה, משועשע.

שקולניק הבן

ומה אתה תעשה?

פינגרוט

אני אחכה לך.

שקולניק הבן

לא. תודה.

פינגרוט

מה אתה מבסוט?

שקולניק הבן

אתה מכיר את הסיפור של עגנון על העני שאין לו שום רכוש בעולם חוץ מהבגדים על גופו, שיוצא מהמקווה ומגלה שגנבו לו גם את הבגדים? עליות ומורדות...

פינגרוט

מעלות ומורדות.

שקולניק הבן

מעלות ומורדות. נכון. זוכר איך העני מגיב?

פינגרוט

הבנתי אותך.

שקולניק הבן קם על רגליו, מבסוט מעצמו, מסתכל על עצמו במראה...

שקולניק הבן

מפה אפשר רק לעלות.

ואז הוא יוצא.

פנים/חוץ כניסה למלתחות יום (המשך)

השומר, שהיא בעצם **שומרת בת 22**, יושבת בכניסה למרכז הספורט, מאחורי דלפק. יפה.

שקולניק הבן יוצא אליה כשלגופו רק מגבת קטנה. המצלמה מציצה עליהם מחוץ לאולם הכניסה ולכן לא שומעים אותם אבל רואים את שקולניק הבן מנסה להסביר, ואת השומרת מנענעת ראשה לשלילה – לא, היא לא ראתה אף אחד חשוד, ואין לה מושג איפה הבגדים שלו...

מספר **עוברים ושבים (ועוברות ושבות)** חולפים לידו, נכנסים למלתחות, מעיפים בו מבט מתרשם. את חלקם שקולניק הבן מכיר והוא מהנהן להם בנינוחות לשלום.

לבסוף השומרת מובילה אותו לחדר אחר מחוץ לאולם הכניסה, דרך עמדת שמירה אחרת שגם בה עומדת **שומרת נוספת** שנהנית לפתוח לפרופסור המפורסם, והחצי ערום, את דלת הזכוכית.

פנים חדר אבידות ומציאות יום

על פס הקול **שומעים רעש מוזר ולא לחלוטין מזוהה**, שמזכיר – **צחצוח חרבות**.

השומרת פותחת עבור שקולניק הבן ארגז עץ גדול שעליו רשום '**אבידות ומציאות**'. שקולניק הבן מציץ פנימה – ערימות של פרטי לבוש, כפכפים, תיקים וכו'... בעיקר של סטודנטים, ולא של מרצים. שקולניק הבן לא אוהב את מה שהוא רואה.

השומרת מסתכלת על גופו החשוף של שקולניק הבן, מחייכת.

שקולניק הבן מקשיב ל**רעש ברקע**, ואז מבקש מהשומרת לבוא אחריו...

פנים אולם סמוך יום (המשך)

באולם הסמוך לחדר אבידות ומציאות, מתאמנים כמה **סייפים** בבגדי סייף לבנים.

שקולניק הבן מבחין בכמה **תלבושות סייף** תלויות בצד החדר. את זה הוא אוהב.

שוט: שקולניק הבן, לבוש בבגדי הסייף הלבנים, מסתכל על עצמו במראה, מנסה להחליט אם לחבוש קסדה או לא. בסוף הוא מחליט לקחת אתו קסדה מתחת לזרועו, אבל לא לחבוש אותה על ראשו. זה נראה לו הכי אלגנטי.

פנים עמדת בידוק בטחוני בכניסה לספרייה הלאומית יום

שקולניק האב עומד בטור לגלאי המתכות, מקפיד לא להחליף מבט עם השומר. אבל, להפתעתו, השומר דווקא מחייך אליו ומסמן לו עם היד לעבור בלי בדיקה.

שקולניק האב

תודה.

פנים המכון לכתבי יד יום

שקולניק האב יושב מול מקרן מיקרופילים. על המסך יש כתב יד עתיק. הא מנסה להתרכז אבל לא מצליח.

פנים פואיי של הספרייה הלאומית יום

שקולניק האב חוצה את האולם המרשים עם הויטראז הענק של מרדכי ארדון ונכנס לאולם הקריאה.

פנים אולם קריאה יהדות בספרייה הלאומית יום

שקולניק האב נכנס לאולם הקריאה. הוא סוקר בעיניו את האולם, מחפש מישהו ספציפי בין עשרות הקוראים והקוראות שישובים בשקט מוחלט ליד השולחנות.

לבסוף הוא מאתר אישה כבת 60. היא נראית זרה, סקנדינבית אולי, יש בה משהו נזירי ופשוט. היא יושבת ליד אחד משולחנות הקריאה. הוא צועד לעברה. לוחש לה משהו שאנחנו לא שומעים. היא נראית מופתעת. שניהם יוצאים יחד מהאולם.

חוץ קמפוס האונ' העברית יום

שקולניק הבן מגיח לתוך אחד השבילים בקמפוס כשהוא לבוש בבגדי הסייף. הוא נראה עליז במיוחד, מנסה לשדר אדישות מהמראה החדש שלו.

שתי סטודנטיות שהולכות מולו מקבלות משקולניק הבן הנהון ראש פמיליארי. במבט ראשון הן לא מזהות אותו ורק אחרי שהוא עובר אותן הם מגניבות לעברו מבט נוסף.

חוץ קמפוס האונ' העברית יום

במקום אחר בקמפוס, שקולניק הבן הולך, מתעלם מהמבטים שמופנים אליו. ואז הוא שומע שריקה. ואחרי השריקה...

קול

אוריאל!!!

בצד השני של המדשאה הוא רואה איש רכוב על אופניים, שמנופף לו לשלום תוך כדי נסיעה עם משרוקית בפיו.

לאיש הזה קוראים פרופ' דניאל ברודי. בערך בן 60. יש לו מראה די חריג: זקנו הפרוע מגיח קבוצות קבוצות מבעד לרצועות קסדת האופניים, על המשקפיים שלו יש מראה ציידית, והוא לובש אפוד זוהר על גופו, וגרביים מעל למכנסיים.

ברודי מוציא את המשרוקית.

ברודי (המשך)
מזל טוב, אוריאל!!

אוריאל
(מבולבל)
על מה??

אבל ברודי רק מסמן לו עם אגודל מורם, וחיוך רחב, וממשיך בנסיעתו כשהוא מחזיר את המשרוקית לפיו.

שקולניק הבן מסתכל סביב. אנשים מחייכים אליו. ואז הוא ממשיך בדרכו.

חוץ מדרגות בקמפוס – גינה סודית יום

שקולניק הבן, שמח וטוב לב, יורד במדרגות בטון חיצוניות לעבר מפלס תחתון של אחד הבניינים. על קיר הבטון יש שלט שעליו כתוב קצין ביטחון וחץ שמורה לכיוון מטה. זה לא אזור שהוא מכיר משגרת יומו באוניברסיטה והוא מופתע לגלות שם מין גינה סודית מוצלת לצד מזרקה לא מטופחת ומלאת ירוקת.

כשהוא מגיע למדרגה התחתונה הוא מבחין במשהו שגורם לו לעצור.

מנקודות ראות:

על ספסל בפינת הגן, יושב שקולניק האב, ולידו אותה אישה סקנדינבית. היא צוחקת ממהו ששקולניק האב מספר לה. וכשהוא מסיים לספר, גם שקולניק האב צוחק.

שקולניק הבן, באינסטינקט, מניח את קסדת הסייף על ראשו. מסתכל על האינטראקציה ביניהם לכמה שניות, המום, מהופנט כמעט, דרך רשת הקסדה. מעולם לא ראה את אבא שלו כך. (התמונה מזכירה במשהו את איך שהאב הסתכל על בנו בקוקטיל בבית הנשיא).

ואז האישה מבחינה בו ומסבה את תשומת ליבו של שקולניק האב שמסתובב לכיוונו של האיש המוזר בבגדי הסייף והקסדה. הבן משתהה לשנייה לפני שהוא מתעשת, מסתובב ומיד בורח במעלה המדרגות.

חוץ קמפוס יום (המשך)

שקולניק הבן מוצא פינה שקטה בסמוך למדרגות כדי להסתתר. המצלמה על פניו. הוא מנסה לסדר את נשימתו, לעכל את מה שראה, מבלי למשוך תשומת לב לעצמו. ואז...

קול גברי (O.S.)
סליחה. אפשר לעזור לך?

שקולניק הבן מוריד את הקסדה ומסמן לאיש מחוץ לפריים עם אצבעו להיות בשקט. להוריד את הקול.

קול גברי (המשך O.S.)
פרופסור שקולניק???

שקולניק הבן
(לוחש, בעצבים)
שששששששש!

פנים/חוץ המיני ואן המשפחתי של השקולניקים בחניון האוניברסיטה יום

שקולניק הבן מתלבש בספסל האחורי של האוטו בזמן שדקלה עומדת ליד הדלת, מחזיקה עבורו את הקסדה ואת הבגדים שהיא הביאה לו, ומסתירה אותו מהעוברים והשבים. שניהם ממהרים והסצנה מתקדמת בבהילות.

שקולניק הבן
מה הסיכוי שהוא זיהה אותי? נכון?

דקלה
(מסתכלת על הקסדה)
סיכוי קלוש.
אבל אני לא מבינה מה הביג דיל? אז הוא ישב על ספסל עם מישהי מהמכון לכתבי יד.
(מעבירה לו את המכנסיים)
זה לא אומר כלום.

שקולניק הבן
(מנסה להשתחל לתוך המכנסיים במגבלות הספסל האחורי)
הוא צחק. הוא צחק! עם הפה פתוח, הכל. שיניים. עיניים. לא חושב שאי פעם ראיתי אותו צחק. באמת. פעם ראשונה. ראית אותו פעם צחק? כשהייתי בן עשר, ראיתי אותו פעם מחייך. פעם אחת. וזהו. זה כאילו שישב שם

מישהו אחר. לא הוא. ומי זאת האישה הזאת?
למה הם יושבים באיזה גן נידוך? לבד...
אהההההה! איזה פחד...

דקלה
(מחייכת מתחת למשקפי השמש
האופנתיות)
ואתה לא יודע מי זאת? לא ראית אותה אף
פעם?

שקולניק הבן
לא יודע. אולי. יושבת בספרייה. מין גיורת
כזאת. אבל היא לא בצוות. אחרת הייתי מכיר
אותה.

שקולניק הבן יוצא מהאוטו, סוגר את מכנסיו, מסדר את החולצה שדקלה הביאה לו.

שקולניק הבן (המשך)
הבאת לי משקפיים? מה השעה? אני כבר
מאחר?

דקלה
(מעבירה לו נרתיק של משקפיים)
יש לך עוד כמה דקות... אבל אני מאחרת!

שקולניק הבן
(מנשק אותה)
תודה, מותק. הצלת אותי. נדבר אחר כך...
דרך אגב, חיפשו אותי? קיבלת איזו הודעה
בשבילי?

דקלה
איזו תחקירנית התקשרה מערוץ אחד.

שקולניק הבן
מה היא רצתה?

דקלה
שתתראיין למשהו...

שקולניק הבן
בסדר. לא משנה. אה, ותני לי קצת כסף. אין לי
ארנק.

שקולניק הבן לוקח שקית מתוך האוטו, בזמן שדקלה מתיישבת במושב הנהג.

רגע לפני שהוא רץ, והיא נוסעת, הוא נעמד ליד חלון האוטו.
היא פותחת את החלון רק כמה סנטימטרים כדי להעביר לו שתי שטרות של מאה שקלים.

שקולניק הבן (המשך)

מה אני אגיד לו בפעם הבאה שאני רואה אותו?? אני לא יודע אם הוא ראה אותי... אני לא יודע מה אני ראיתי... מה עושים עם זה? ואימא שלי... להגיד לה משהו?

דקלה

אתם כולכם מסתדרים כל כך טוב בלי לדבר אחד עם השני. לא חבל להרוס?

שוש: תמונה רחבה יותר של מגרש החנייה. דקלה נוסעת משם. שקולניק הבן נותר שם לבדו, עם שקית ניילון ביד לבגדי הסייף.

מאחוריו, על לוח מודעות אוניברסיטאי, מודבקים מספר רב של פלקטים ירוקים שמכריזים על יום עיון לרגל צאת ספרו החדש של פרופ' אוריאל שקולניק, עם תמונה מחויכת שלו במרכז הפלקט.

Freeze על התמונה של שקולניק הבן, נאבק ברוח, עם מספר עוברים ושבים שנתפסים בפריים.

אפקט: התמונה עולה למעלה ומתחתיה מופיע פריים חדש עם הכותרת:

*מקצת הדברים שראוי לדעת על שקולניק הבן

פנים חדרו של שקולניק הבן באוניברסיטה יום

שקולניק הבן יושב עם הרגליים על השולחן, מול סטודנטית חנינית.

כותרת (בקצב קריאה):

1. במשוב תלמידים נבחר שקולניק הבן 10 שנים ברציפות כמרצה האהוב ביותר בפקולטה למדעי הרוח.

שקולניק הבן

נניח, לצורך הדוגמא, שאנחנו רוצים לבדוק מה מידת המשיכה המינית של נשים לגברים מתקרחים. שיטה אחת, שזו האסכולה המדעית, תהיה לחבר חישן מיוחד שמודד את הלחות בנרתיק של אישה צעירה בזמן שמולה

עוברים שורה של גברים בשלבי התקרחות
שונים...

בזמן ההסבר המלומד הזה, הסטודנטית מחייכת ורושמת במחברת את דבריו של המרצה הנערץ.

על המסך, במקביל, עוברות המילים האלה בכתב יד מתוך שאלון המשוב של הסטודנטים:

מקסים... מדהים... מאתגר וכיפי... יודע, מבין, רוצה ללמד... מלא חשיבה והשקעה...

(צריך להחליף את הסצנה הזאת...)

תמונה של מפת ירושלים

כותרת:

2. בליל שבועות הוא מצליח להעביר 6
הרצאות בנושאים שונים ברחבי העיר

אפקט: על מפה של רחובות ירושלים מסומן המסלול שעושה שקולניק הבן בליל שבועות, עם עיגולים סביב בתי הכנסת שבהם הוא מדבר.

פנים בית כנסת לילה

שקולניק הבן עומד מול אולם גדוש באנשים צעירים ומבוגרים כאחד שמקשיבים לו. סביב חלונות בית הכנסת מתגודדים עוד אנשים שמנסים לשמוע מה הוא אומר.

שקולניק הבן

אנקדוטה מעניינת על גדליהו אלון שהוא
שינה את שם משפחתו לאלון מכיוון שביוונית
'אלון' זה "אחר" על כל הקונוטציות שבאות עם
המילה הטעונה הזו, שכמובן רק מביני יוונית
עתיקה ידעו לשייך לו...

הקהל בבית הכנסת צוחק.

(לא בטוח שצריך לשמוע כאן את שקולניק הבן, רק לראות אותו מדבר, ואת הקהל צוחק.)

פנים חדר לידה

כותרת:

3. הריב הגדול בינו לבין דקלה התרחש
כשהרופאה המרדימה פלרטטה אתו בזמן
הזרקת האפידורל בלידה של בתם הצעירה.

דקלה שוכבת על הצד, בכאבים. שקולניק הבן מחזיק את ידה, אבל באותו זמן מקשיב עם חיוך לרופאה המרדימה שיושבת מאחרי גבה של דקלה ומספרת לו ש...

רופאה מרדימה

...אני כל כך אוהבת לשמוע אותך מדבר, לא
משנה על איזה נושא, זה תמיד עושה לי סדר
בבלגן. כל מיני נושאים שלא היה לי דעה
עליהם, ברגע שזה יוצא מהפה שלך אני ישר
מסכימה ומרגישה שאתה מדבר בשמי...

תוך כדי דקלה נאנקת מכאבים, מסתכלת על בעלה כאילו שהוא פושע מלחמה.

רופאה מרדימה (המשך)

(לדקלה)

אופס. סליחה...

פנים בית כנסת יום

כותרת:

4. גם הוא שונא את ההודעות לאחר התפילה
בשבת.

זהו בית כנסת אחר מזה של שקולניק האב. צבעוני יותר. צעיר יותר. שמח יותר. ליד
הבימה עומדת גבאית. בזמן שהיא מדברת, שקולניק הבן מפלס את דרכו החוצה.

גבאית

מזל טוב למשפח דלפרגולה על הולדת בנם,
אליה יאיר. כולם מוזמנים לקידוש אחרי
התפילה...

מתפללים

(שרים)

סימן טוב ומזל טוב...

בשלב הזה שקולניק הבן כבר עומד בחוץ עם כל הילדים והנשים. הוא מצטרף לחבורת
ילדים שמשחקים סטנגה.
דקלה מסתכל עליו דרך חלון כמו שאימא מסתכל על ילד קטן.

פנים מרתפי הספרייה הלאומית יום

זהו מבוך צפוף ומסואב של מדפים עם ארגזי קרטון ותיקיות של כתבי יד.
שקולניק הבן, כילד בן 10, הולך בין המדפים הגדושים.

כותרת:

5. הרגע שבו החליט להיות חוקר תלמוד

שקולניק הבן (הילד) מציץ מעבר לשורת מדפים ורואה את אביו (הצעיר) רוכן מעל שולחן גדול שמכוסה כולו בחתיכות של קטעי גניזה וכתבי יד עתיקים.

ספרנית מתקרבת לשקולניק הבן, ומסמנת לו להיות בשקט.

ספרנית

(לוחשת)

אבא שלך גילה משהו מאד חשוב היום. אסור להפריע לו עכשיו.

מנקודות ראותו של שקולניק הבן (הילד), אנחנו רואים את פניו של האב: הוא שקוע מאד בהתבוננות בכתבי היד, אבל אז הוא מרים טיפה את פניו ואנחנו רואים חיוך. זה לא חיוך גדול – אלא מבט מלא סיפוק והנאה.

פנים/חוץ אולם חתונות או גן אירועים לילה

כותרת:

6. מעט מהדברים שאומרים מאחרי גבו של שקולניק הבן

במהלך חתונה, אנחנו שומעים את פינגרוט מדבר עם עוד מישהו שעומד לידו בזמן שברקע שלהם, לא בפוקוס, שקולניק הבן מברך את החתן ואת הכלה מתחת לחופה. (הוא מדבר כמובן על אהבה, ועל הברית בין בני זוג או משהו דומה... אבל אנחנו מקשיבים לפינגרוט.)

פינגרוט

בוא נגיד ככה. עדיף להיות בצד הטוב שלו. זה לא שהוא יתנכל לך או משהו כזה, אבל אם אתה לא מיישר אתו קו, אפילו בדברים קטנים, תוך כמה שנים תמצא את עצמך מחוץ לחוג. הוא מצפה ממך למין מצב תמידי של חנופה מתונה...

שקולניק הבן מסיים לדבר וכולם, כולל פינגרוט וחברו, מוחאים כף בהתלהבות.

פנים בית קפה יום

שתי נשים יושבות ליד אחד השולחנות מדברות בלחש. ברקע שלהם רואים את שקולניק הבן יושב עם פינגרוט ועוד כמה קולגות בשולחן אחר.

אישה 1

הוא מפחיד אותי.

אישה 2

מפחיד?? למה?

אישה 1

אין לי הסבר. אולי אני טועה. אבל יש לי לפעמים הרגשה שהוא יכול להיות אלים. שמתחת לכל הרהיטות הזאת הוא מחביא משהו אגרסיבי. את יודעת למה אני מתכוונת? לא נהיים ראש חוג בגיל ארבעים בלי מרפקים.

הפוקוס משתנה ומתמקד עכשיו בשולחן של שקולניק הבן. הוא מקשיב לדברים שנאמרים סביבו עם חיוך סבלני, אבל ניכר שראשו במקום אחר ושהוא מאבד את סבלנותו. המצלמה ממשיכה להתמקד בפניו – ואכן, יש בחיוך המנותק שלו משהו מפחיד.

אפקט: הפריים הזה יורד למטה ובמקומו, כאילו היה שם מעליו, אנחנו חוזרים לפריים הקפוא שממנו יצאנו בחניון של האוניברסיטה על רקע הפליירים של שקולניק הבן.

חוץ חניון האוניברסיטה יום (המשך)

שקולניק הבן לוקח נשימה עמוקה, מרגיע את עצמו, ואז צועד חזרה לכיוון הקמפוס.

כשהוא יוצא מהפריים, מאחוריו רואים את שקולניק האב נכנס לפריים, חולף ליד לוח המודעות, ונעמד ליד תחנת אוטובוס.

פנים/חוץ אוטובוס יום

שקולניק האב יושב בקדמת האוטובוס עם התיק על ברכיו. המצלמה מתמקדת בו. משהו בפניו השתחרר.

פנים/חוץ חדר המדרגות בבניין המגורים של שקולניק האב יום

שקולניק האב פותח את תיבת הדואר שעליה רשום יהודית ואליעזר שקולניק. מחפש משהו ספציפי בתוך ערימת המכתבים שיש בתא, אבל לא מוצא את מה שהוא מחפש.

הוא מחזיר את המכתבים לתא. הוא בוחן לרגע את יתר תאי הדואר, מציץ לתוכם, ומסתכל על הרצפה לראות אם אולי המכתב שהוא מחפש נפל או הונח בטעות בתא לא נכון.

פנים ביתו של שקולניק האב יום

שקולניק האב נכנס לדירה. הוא עובר במטבח, בסלון, מציץ לתוך החדר של יהודית. היא איננה. הוא מתיישב בחדר העבודה/שינה שלו מול השולחן. מסתכל על ה'מבוא לנוסח המשנה'. הוא לוקח את האוזניות וחובש אותם על ראשו.

כעבור שנייה שומעים את הדלת לדירה נפתחת.

יהודית (O.S.)
אליעזר? אתה פה?

שקולניק האב לא שומע אותה.

יהודית (המשך O.S.)
(חזק יותר)
אליעזר? אתה פה?

את זה הוא שומע. הוא מוריד את האוזניות מראשו.

הוא קם מכיסאו ויוצא אל יהודית. המצלמה נשארת בחדר (על האוזניות והמבוא לנוסח המשנה) ואנחנו שומעים את הדיאלוג בין שניהם.

יהודית (O.S.)
מה אתה עושה בבית?

שקולניק האב (O.S.)
חיפשתי אותך.

יהודית (O.S.)
אכלת כבר ארוחת צהריים?

שקולניק האב (O.S.)
עוד לא.

שקט לשנייה. ואז...

יהודית (O.S.)
מה קרה? קרה משהו?

שקולניק האב (O.S.)
התקשרו אלי מלשכת שרת החינוך הבוקר.

יהודית (O.S.)
באמת...

שקט. ואז... שומעים מין שיהוק של הפתעה יוצא מיהודית.

שקולניק האב (O.S.)
החליטו להעניק לי את פרס ישראל השנה.

ואז יש כמה שניות של שקט מוזר.

המצלמה עוזבת את חדר העבודה וחושפת את יהודית ואת אליעזר יושבים ליד שולחן האוכל.
יהודית בוכה. דמעות זולגות. היא לא מצליחה להשאיר את זה בפנים.
שקולניק האב רק מביט בה. שותק.

פנים חדרו של שקולניק הבן באוניברסיטה יום

שקולניק הבן יושב מאחורי השולחן שלו, מוקף ספרים.
הוא בוהה. כאילו יצא ממנו האוויר. מבולבל.

פינגרוט (ממשחק הסקווש) מציץ פנימה לתוך החדר.

פינגרוט

עכשיו שמעתי. מזל טוב! בשעה טובה...
...better late than never

שקולניק הבן

קטע מדהים.

פינגרוט

דיברת אתו? הוא באקסטזה?

שקולניק הבן

אימא שלי אומרת שהוא בהלם.

פינגרוט

אתה זה שנראה בהלם...

שקולניק הבן

אתה קולט את הסיפור? הוא כבר ויתר. עשרים שנה מדלגים עליו... אתה יודע איזה דברים יצאו לו מהפה על הפרס הזה? כבר שנים שכל מי שזוכה הופך לפסול אצלו. ההוא "דליטנט". השני "תאונה היסטורית". השלישי "פולקלוריסט", "בחור ישיבה סהרורי" חברי הוועדה "בעלי בסטות", כולם מושחתים... הפרס הפך לפארסה... כל האישיות שלו צריכה לעבור אתחול מחדש.

פינגרוט

אתה יודע מי ישב בוועדה?

שקולניק הבן

זה מה שמוזר. אני מתאר לעצמי שזה גרוסמן היו"ר. יכול להיות שהאיש גידל לב?

פינגרוט
בהרכב מסוים של ועדה, אולי לא הייתה לו
ברירה.

שקולניק הבן
לא. ההחלטה צריכה להיות פה אחד.
(נושף אוויר)
איזו אבן ענקית ירדה לי מהלב עכשיו. אתה לא
מבין. איזה מזל שהוא מקבל את זה! צריך
לשתול עץ על שם גרוסמן בחלקת חסידי
אומות עולם.

פינגרוט
אתה מדבר עליו כאילו שהוא עשה לו טובה.
מגיע לאבא שלך. כבר מזמן.

שקולניק הבן נראה מעט נבוך מהמשפט האחרון של פינגרוט.

פנים דירתו של שקולניק האב לילה

הבית מלא בבני משפחה. בנוסף לאלו שפגשנו בסצנה בבית הנשיא, יש מסתבר
לשקולניק הבן עוד כמה אחים ואחיות שהגיעו על ילדיהם בגילאים שונים. אנחנו גם
מבחינים בכמה זרי פרחים שהצטברו בבית בשעות שעברו מאז ההודעה. ואולי איזה
בלון או שניים.

המצלמה עוקבת אחרי שקולניק הבן, קרובה לפניו, כשהוא נכנס לדירת הוריו יחד עם
דקלה והילדים, מתערבב בהמולה, אומר שלום לכולם, נשיקה פה, חיבוק או לחיצת יד
שם, עד שהוא נכנס לסלון ורואה את אביו יושב על כיסא.

לרגע גם שקולניק הבן, וגם שקולניק האב מנסים למצוא תרוץ לא לראות אחד את
השני. אבל בסופו של דבר זה בלתי נמנע.

שקולניק האב אדום בפנים ומרוגש. הוא באמת נראה שונה. זורח. ובאופן מאד ברור
– גם פגיע ושברירי.

הוא מתרומם לקראת בנו.

הם מתחבקים. זה חיבוק ממושך.

שקולניק האב מניח את ראשו על כתפו של בנו, עוצם עיניים. הוא מחזיק בבנו בכל
הכוח.

שקולניק הבן מחזיר לו באותה מידה של רגשנות וסומק, אבל עם ניואנס של מבוכה
שהוא לא מצליח להסתיר.

יהודית, מפינה אחת בסלון, ודקלה, מפינה אחרת, מסתכלות על הגברים שלהם מתחבקים.

שקולניק הבן תופס את מבטה של אשתו. זו לא ציניות מה שיש לה בפנים, אלא סקרנות אמיתית למה שקורה בין בעלה לאביו.

ועל תמונת החיבוק של שקולניק הבן והאב...

:CUT TO BLACK

כותרת על מסך שחור:

הערת שוליים

... כוכבית (*) בסוף.

:FADE IN

חוץ חצר ביתו של שקולניק הבן לילה

הסצנה נפתחת בתקריב של שקולניק הבן מעשן סיגריה. מקשיב ל...

דקלה

אני שמח בשבילו. באמת שמח. מגיע לו. אבל הוא כל כך מוזר... וסתום. הערב, כשחיבקתי אותו, הרגשתי פתאום שהוא מתפרק לי בידיים. ולא זיהיתי אותו. את הריח שלו. זה היה ריח של אדם זר. אין לי מושג מי זה האיש הזה! והוא אבא שלי.

שקולניק הבן

הוא אבא שלי.

דקלה

התמונה שלו עם האישה הזאת... זה לא נתפס. ולא יוצא לי מהראש. ועכשיו עם פרס ישראל... אני לא מצליח לראות אותו עולה לבמה... לוחץ ידיים. סתם מנהל סמול טוק, כמו יתר בני התמותה. אבל אני שמח בשבילו...

שקולניק הבן

אני באמת שמח בשבילו!

דקלה

כבר לא צריך ללכת על קצות האצבעות לידו. עכשיו אני יכול לשמוח בהישגים שלי בלי להרגיש שזה בא על חשבון.

שקולניק הבן
פרס ישראל... פרס ישראל! אליעזר שקולניק,
חתן פרס ישראל. כמו ילדה אנורקטית
שפתאום מתחילה לאכול...

דקלה
עכשיו נשאר לי רק לפתור את הבעיה עם יוש,
והעולם יהיה מושלם.

שקולניק הבן מסתכל לתוך הבית. מאחוריהם, דרך דלתות הזכוכית, אפשר לראות את בנם, יוש, שרוע על הספה בסלון, בוהה בטלוויזיה.

שקולניק הבן
מושלם.

דקלה
תורך.

שקולניק הבן
(חושב רגע ואז...)
אני דואגת שיוש לעולם לא יוכל לעמוד
בסטנדרטים שהאבא שלו וסבא שלו הציבו לו.
איזה שאיפות כבר יכולות להיות לו? ולכן אין לו
שאיפות בכלל. אתה חייב לדבר אתו...

דקלה
אבל מה כבר אני יכול להגיד...

שקולניק הבן
שגם אם לא יצא ממנו כלום, אני עדיין אוהב
אותו.

דקלה
אבל זה נכון?

שניהם שותקים.

פנים חדר שינה של יהודית לילה

יהודית במיטה. לבד. הטלוויזיה דלוקה אבל ללא קול. היא מסתכלת לכיוון המסך, אבל כל קיומה מופנה לעבר החדר שמעבר לקיר.

פנים חדר שינה/עבודה של שקולניק האב לילה (אותו הזמן)

הכיסא שעליו התרגלנו לראות את שקולניק האב יושב, ריק.

האוזניות מונחות מיותמות על שולחן העבודה.
המצלמה סוקרת את החדר, את הספריות העמוסות, גזירי העיתונים, ערימות הדפים,
ורגע לפני שאנחנו מסיקים שהחדר ריק, שקולניק האב נחשף בפינת החדר. עומד
קפוא. כמעט מאובן. מתחבא.

:FADE OUT

חוץ מפתן הדלת של בית שקולניק הבן בוקר

עיתון הארץ נוחת על מפתן הדלת.
דקלה מכניסה אותו לתוך הבית.

פנים מטבח דירתו של שקולניק האב בוקר

המטבח מלא בפרחים ובלונים מהאירוע של אתמול.

יהודית פותחת את העיתון, עוברת במהירות בין הדפים, מחפשת את הידיעה.
היא מוצאת אותה בעמוד אחד לפני אחרון, קטנה יותר ממודעת אבל.

הכותרת: הוכרזו זוכי פרס ישראל בתחום החינוך ובתחום מדעי היהדות...

פנים חדר שינה של שקולניק הבן בוקר

דקלה קוראת לשקולניק הבן את הידיעה.

דקלה

פרופ' בר שביט בלה בלה בלה... כמו כן הוכרזו
הזוכים בפרס ישראל בתחום מדעי היהדות
והספרות הרבנית.

שקולניק הבן

כבר אני רואה את אבא שלי מתעצבן....

דקלה

הפרופסור שמואל תרשיש מאוניברסיטת בר
אילן, על הישגיו בחקר המדרש והאגדה...

שקולניק הבן מגלגל עיניים.

דקלה (המשך)

והפרופסור אליעזר שקולניק על תרומתו לחקר
נוסח התלמוד. טקס הענקת פרסי ישראל
יתקיים ביום העצמאות וכו' וכו'...

שקולניק הבן

זהו?

דקלה

זהו.

שקולניק הבן
לא ציטטו מהנימוקים? לא כתבו מי השופטים?

דקלה

לא.

שקולניק הבן חוטף ממנה את העיתון. מסתכל שוב על האיטם בעיון רב.

פנים דירתו של שקולניק האב בוקר

שקולניק האב נכנס למטבח, אבל רק אחרי שהוא וידא שיהודית כבר לא שם. הוא מסתכל על העיתון שמונח על שולחן המטבח, מתאפק לרגע לפני שהוא מרים אותו, לוקח לעצמו כוס מים, ורק כשהוא בטוח שיהודית לא בסביבה. הוא לוקח את העיתון ואת המים אתו לתוך חדר העבודה שלו.

פנים חדר העבודה של שקולניק האב בוקר (המשך)

הוא מתיישב. מזיז משולחן העבודה שלו את כל מה שיכול להפריע לעיתון. פותח את העיתון לעמוד של הידיעה.
הוא מסתכל על הידיעה לשנייה.
ואז הוא מסתכל על המספריים שמונחות ביחד עם זכוכית המגדלת בתוך מעמד מיוחד של כלי כתיבה.

שוט: שקולניק האב גוזר בקפידה את הידיעה הקטנה מהעיתון.

שוט: שקולניק האב מחורר את גזיר העיתון עם מחורר משרדי.

שוט: שקולניק האב פותח מגירת תיוק, עובר בין התיקיות ואז שולף תיקייה תחת הכותרת שונות.

בהצצה מהירה לתוך תיקיית השונות אנחנו מספיקים לראות שיש שם עוד ידיעות על הענקת פרס ישראל משנים עברו עם תמונות של זוכים שונים, מקבלים את הפרס מידי ראשי הממשלה. זהו בעצם קלסר עם גזירי עיתון שקשורים לפרס ישראל.

:FADE OUT

פנים/חוץ רחובות ירושלים – גבול העיר בוקר

צלצול טלפון.

שקולניק הבן באוטו. הטלפון לא מפסיק לצלצל תוך כדי נהיגה. שקולניק הבן מנהל את השיחות שלו ביעילות ובנחמדות תוך כדי תמרון ברחובות הפקוקים של הבוקר.

שקולניק הבן

בוקר טוב.

טלפון

בוקר טוב. פרופסור שקולניק?

שקולניק הבן

אוריאל.

טלפון

מדברת שושי מגלי צה"ל, אני מתקשרת בקשר לידיעה של הבוקר...

שקולניק הבן

זה אבא שלי. לא אני.

טלפון

אני יודעת. אבל חשבנו שיכול להיות מעניין אם אתה תסביר קצת מה הוא עושה, תברך אותו בשידור...

שומעים רעש של שיחה ממתינה על הקו. (שקוטע את הקול בטלפון)

טלפון (המשך)

...גם, אם תרצה... אבל זה תלוי בך.

שקולניק הבן

תודה על הפנייה. אבל אני ממש צריך לבקש ממך לשחרר אותי מזה. אולי תתקשרו אליו ותראיינו אותו...

טלפון

הוא לא עונה לטלפון. יש לך אולי...

שוב ממתינה.

שקולניק הבן

מצטער. זה לא מתאים לי כרגע. אבל בהצלחה. אני פשוט חייב לרדת מהקו... להתראות.

לוחץ על הממתינה.

שקולניק הבן (המשך)

בוקר טוב.

טלפון

מזל טוב!!!

שקולניק הבן

מי זה?

טלפון

אתה לא מזהה? רמז...

שוב ממתינה.

טלפון (המשך)

כפר בלום...

שקולניק הבן

היי גליה.

טלפון

ראינו בעיתון ומאד התרגשנו. פשוט נזכרתי
בשיחה שהייתה לנו על כמה זה נושא רגיש
אצלכם, ואיך...

ממתינה. שוב קוטע את רצף הדיבור של גליה.

טלפון

...על ביצים כל שנה בין חנוכה לפסח
כשמודיעים על הזוכים.

שקולניק הבן

הנה. את רואה. בסוף הכל מסתדר... אבל
תשמעי, אני חייב לענות לקו השני. תודה
שהתקשרת. יפה שזכרת...

טלפון

ברכות. ובקרוב אצלך...

שקולניק הבן

תודה...

(לוחץ על הממתינה)

בוקר טוב...

טלפון

אוריאל?

שקולניק הבן

זה אני.

טלפון

יונה סולומון.

שקולניק הבן

(נראה מופתע)

יונה סולומון...

יונה סולומון

אני לא יודע אם אתה יודע, אבל אני יועץ שרת
החינוך לענייני פרס ישראל השנה.

שקולניק הבן

כן. קראתי את זה איפה שהוא... שיחקתם
אותה השנה. אני מכיר לפחות אדם אחד
שמרוצה מהתפקוד שלך...

יונה סולומון

(נשימה)

אל תהיה כל כך בטוח.

שקולניק הבן

חבל שלא שאלת אותי לפני שלקחת את
התפקיד, הייתי אומר לך שזה הג'וב הכי קשה
במדינה...

יונה סולומון

כן. אני מתחיל להבין את זה...

שוב ממתונה.

שקולניק הבן

כוס אוחתו הממתונה הזאת! התנפלו לי על
הטלפון.

יונה סולומון

אני מצטער להפריע, אבל אנחנו צריכים לפגוש
אותך די בדחיפות.

שקולניק הבן

מי זה אנחנו?

ממתונה.

יונה סולומון

(קטוע)

...יחידה לפרס ישראל במשרד החינוך.

שקולניק הבן

לא שמעתי אותך. תגיד עוד פעם.

יונה סולומון

תבוא ונסביר לך הכל. אתה יכול להגיע אלינו,
נניח תוך שעה?

שקולניק הבן

מה שעה? אני מלמד הבוקר...

יונה סולומון

זה חשוב, אוריאל. לא הייתי מטריח אותך
סתם. וזה לא לטלפון.

שקולניק האב

עכשיו אני במתח. תן לי כותרת. על מה
מדובר?

ממתינה.

יונה סולומון

...תבוא, נסביר הכל. אני אהיה בחדר של שרה
פודור בקומה רביעית...

שקולניק הבן

יונה, רק תגיד לי שהכל בסדר. אתה מלחיץ
אותי.

יונה סולומון

הכל יהיה בסדר. אבל כרגע יש טיפה בלגן.

ממתינה.

שקולניק הבן

נו. יונה. אני לא ילד. על מה מדובר?? גיליתם
שאבא שלי רוצח סדרתי? הוא העליב
אתיופים? מישהו התלונן על הזכייה שלו?
לאיש יש שונאים, אז מה? הוא לא יהיה חתן
פרס ישראל הראשון עם רשימת אויבים
שמחכה לתקוע לו סכין בגב.

יונה סולומון
 חבל על הספקולציות. אף אחד לא תוקע
 סכינים. פשוט תבוא, נסביר הכל. עוד שעה
 אצלנו. טוב?

שקולניק הבן

טוב.

הוא מנתק את השיחה ורגע לפני שהוא עונה לממתינה המטרידה, הוא מבחין בשם
 שמופיע על צג הטלפון: **אימא**

שקולניק הבן מחליט לא לענות.

הוא עוצר את האוטו בצד הכביש. לוקח נשימה.

התמונה עכשיו חושפת שבמושב שליד הנהג יושב יוש עם אייפוד ואוזניות באוזניים.

שקולניק הבן מסתכל רגע על בנו, שסימני הפציעה על פניו כבר הגלדו, שמחזיר לו
 מבט רגוע טוב ולב.

יוש לוקח תרמיל טיילים גדוש מהמושב האחורי ופונה לצאת מהאוטו.

יוש

תודה על הטרמפ.

שקולניק הבן

רגע.

(יוש עוצר)

מתי אתה חוזר?

יוש

או בחמישי או בשישי אבל אני בלי טלפון אז

תגיד לאימא לא לדאוג.

יוש יוצא מהאוטו, הולך לעבר תחנת אוטובוס.

שקולניק הבן ממשיך להסתכל עליו, ועל חבל הסנפלינג שקשור לתרמיל הגדול שלו.
 הוא רוצה להגיד לו משהו, אבל הוא לא אומר כלום. רק מסתכל עליו עומד בתחנה.
 יוש מתעלם ממנו.

חוץ בניין משרד החינוך בירושלים יום

שקולניק הבן חוצה את הרחבה של הבניין המרשים והמתקל של משרד החינוך.

פנים מסדרון בבניין משרד החינוך יום

שקולניק הבן צועד במסדרון ארוך, מחפש את החדר של 'שרה פודור'.

לבסוף הוא מוצא את החדר.
הוא דופק בדלת.

שומעים מבפנים חריקה של כיסא ואז הדלת נפתחת. בפתח עומד, יונה סולומון (45).

יונה סולומון

או. יופי.

בתוך החדר הקטן יושבים 6 אנשים. מתוכם שניים מוכרים לנו. את היתר נכיר תוך כדי הסצנה.
החדר מספיק בדיוק ל 6 כיסאות. וגם זה בצפיפות.

יונה סולומון (המשך)

תוכל להביא כיסא מהחדר ממול?

שקולניק הבן נכנס לחדר אחר במסדרון, מושך החוצה כיסא וגורר אותו לעברם.

הם מנסים להצטופף ולהסתדר כך שהוא יוכל להיכנס אבל הדרך היחידה להכניס אותו עם כיסא זה להשאיר את הדלת פתוחה כשחצי מהכיסא בחוץ.
שקולניק הבן מתיישב. צפוף מאד בחדר.

יונה סולומון (המשך)

טוב, בוא נעשה סבב הכרות קצר. אני יונה,
יועץ השרה לענייני פרס ישראל. גב' שרה
פודור, הממונה על הפרס ומנהלת היחידה
לפרס ישראל. דביר עודד, יועץ משפטי של
משרד החינוך. ואת חברי ועדת השיפוט אני
מניח שאתה מכיר. פרופסור יהודה גרוסמן.
יו"ר. פרופסור עדיאל גלס, ופרופסור דניאל
ברודי.

כולם מהנהנים בנימוס.

(אנחנו כמובן מזהים את גרוסמן מהטקס בבית הנשיא, ואת ברודי, האיש עם
האופניים בקמפוס.)

שרה פודור

אתה רוצה משהו לשתות?

שקולניק הבן

לא. אני בסדר. תודה.

יונה סולומון

אז בואו נתחיל. אני בטוח שאתה סקרן לדעת
למה זימנו אותך לכאן בהתראה כל כך קצרה.

שקולניק הבן
מאוד. אני לא רוצה לספר לכם אלו תרחישים
העברתי בראש...

יונה סולומון
יש לי תחושה שאת התרחיש הזה לא
דמיינת....

שקולניק הבן
אוקיי. בבקשה תגאל אותי מיסוריי ותתחיל
לדבר.

דביר עודד
אפשר אולי בכל זאת לסגור את הדלת?

שקולניק הבן מנסה לזוז קדימה עם הכיסא.
יונה סולומון מושך אליו את השולחן כך שבאמת כמעט ואין מקום לנשום, ואחרי עוד
מאמץ קטן, שקולניק הבן מצליח באקרובטיקה לא פשוטה לסוגר את הדלת.

יונה סולומון
תודה.
(נשימה)
בעצם, אפשר לומר שיש לנו חדשות טובות
וחדשות רעות. עם מה אתה רוצה שנתחיל?

יהודה גרוסמן
אולי נפסיק עם המשחקים.

יונה סולומון
(מקבל את הערתו של גרוסמן ומשנה
טון)
החדשות הרעות הן שאבא שלך לצערנו לא
יקבל פרס ישראל השנה.

שקולניק הבן לוקח נשימה ומהנהן בראשו כמי שחשש שזה הכיוון.

יונה סולומון רוצה להמשיך אבל שקולניק הבן עוצר אותו.

שקולניק הבן
סליחה. לפני שאתה ממשיך, אני חייב לעצור
אותך. אני חושב שמין הראוי שתדברו עם אבא
שלי ולא איתי. אני אומנם הבן שלו אבל אם יש
משהו שמעיב על הפרס הזה, הכתובת זה
בטח לא אני. אני לא מבין למה אני יושב כאן.

יונה סולומון
 תן לי להמשיך ותבין למה הזמנו אותך ולא
 אותו. כי זה מביא אותי לחדשות הטובות...

שקולניק הבן
 אין שום חדשה שיכולה להיות טובה עכשיו.

יונה סולומון
 שאתה כן מקבל את הפרס השנה.

זה תופס את שקולניק הבן בהפתעה גמורה.
 יתר הנוכחים בחדר שותקים.

שקולניק הבן
 סליחה?

יונה סולומון
 אנחנו עדיין מנסים להבין איך נגרמה הטעות
 הזו. אבל ככל הנראה בגלל טעות של פקידה
 בלשכת שרת החינוך היא התקשרה לאבא
 שלך במקום אליך והשרה דיברה אתו ובירכה
 אותו על הפרס כשהיא חושבת שהיא מדברת
 אתך. זה מעולם לא קרה לנו, ולכן יושב פה גם
 היועץ המשפטי של המשרד כדי לייעץ לכולנו
 איך צריך לנהוג במצב שנוצר... מכאן ואילך.

שקולניק הבן עדיין המום. לא מצליח להוציא מילה. היתר ממשיכים לשתוק. ואז...

שקולניק הבן
 אני מנסה להבין. התקשרתם לאבא שלי
 בטעות. השרה עולה על הקו ומנהלת אתו
 שיחה שלמה כשהיא חושבת שהיא מדברת
 איתי?

יונה סולומון
 מהבירור שלנו זה מה שקרה.

שקולניק הבן תופס את הראש רגע, מנסה לעכל את מה שהוא שומע.

שקולניק הבן
 בחיים שלי לא שמעתי סיפור כל כך אדיוטי.
 אבל ההשלכות נוראיות. אתם בטח מבינים את
 זה.

יונה סולומון

בגלל זה רצינו לדבר אתך, להתייעץ אתך מהי דרך הפעולה הנכונה מכאן ואילך...

שקולניק הבן

איך המספר שלי מתבלבל עם המספר של אבא שלי? ואיך לא מוודאים שמדברים עם האיש הנכון לפני שמעבירים את השיחה לשרה?

שרה פודור

מה שהפקידה אומרת, שהיא התקשרה קודם לאוניברסיטה וביקשה לדבר עם פרופסור שקולניק. היא לא זוכרת אם היא ציינה את השם הפרטי או לא. מכיוון שלא היית שם, אז היא ביקשה את הנייד שלך ואז היא חייגה למספר שנתנו לה מהחוג.

יונה סולומון

גם השמות הפרטיים שלך ושל אבא שלך מתחילים באותה אות. תיאורטית, אפשר להבין איך טעות כזו קוראת.

שקולניק הבן

עובדה שעד היום זה לא קרה.

הוא מחליף מבט מהיר עם גרוסמן שיושב עם ידיים שלובות לפניו, שותק.

שקולניק הבן (המשך)

ורגע. ההודעה לעיתונות? אתם לא שולחים מכתב? משהו כתוב?

שרה פודור

את המכתב הרשום שלחנו אליך ולא אל אביך. כמובן. זה אמור להגיע אליך. אולי אפילו היום. ואת ההודעה לעיתונות לא אנחנו הוצאנו.

שקולניק הבן

אבל הייתה ידיעה ב"הארץ" הבוקר.

יונה סולומון

כנראה שהכתב שמע על זה איכשהו. ההודעה לעיתונות עוד לא יצא מטעמינו.

שרה פודור

גם את זה אנחנו מבררים. מאיפה העיתונאי קיבל את המידע. מי שמבין, רואה שהידיעה הזו חסרה. זה לא הנוסח הרגיל שלנו.

שקולניק הבן מהנהן בראשו, מנסה לעכל, אבל לא מצליח. כעבור שנייה...

שקולניק הבן

אני צריך דקה לחשוב. סליחה... זה אסון מה שקרה כאן. אתם לא מבינים עד כמה...

הוא קם מכיסאו, מנסה לחלץ את עצמו מחוץ לחדר הצפוף. אם היה קשה להיכנס, זה עוד יותר קשה לצאת. כולם צריכים לעמוד על הרגליים, לפנות לו מקום.

דביר עודד

פרופסור שקולניק. אני צריך לבקש ממך לא לדבר עם איש על הסיפור הזה כרגע ולא לערב אף גורם חיצוני.... אולי עדיף שנמשיך לדסק את זה בחדר...

יונה סולומון

זה בסדר. תן לו רגע להירגע בחוץ. אתה לא מתכוון להתקשר למישהו, נכון?

שקולניק הבן מסתכל עליהם בהלם מוחלט, מתעלם מהשאלה ובמאמץ רב, תוך שהוא נאלץ לטפס מעל לכיסא של ברודי, וברודי צריך להישען אחורה, הוא יוצא מהחדר.

המצלמה נשארת בחדר. כולם שותקים. מחכים לו.

ברודי לוקח ויפל מצלחת על השולחן ומכניס אותו לפיו. גרוסמן מסתכל עליו במבט זורה אימה.

פנים מסדרון אותו הזמן

שקולניק מנסה לסדר את מחשבותיו. הוא נראה חיוור ובאמת במצוקה. הוא ניגש לקולר מים מנירוסטה, לוחץ על הכפתור לצד הברז, אבל לא יוצא כלום. הקולר מקולקל. המכשיר יבש.

פנים חזרה בחדר יום

שוב כולם צריכים לעמוד כדי שיהיה לשקולניק הבן מקום להיכנס ולהשתחל פנימה ולשבת בחזרה על כיסאו ולסגור את הדלת במאמץ רב. הם מחכים למוצא פיו.

שקולניק הבן

תראו, אני לא יודע איך להגיב לטעות הזו, חוץ מלומר שעכשיו מאוחר מדי להחזיר את הגלגל. הודעתם לאבא שלי שהוא חתן פרס ישראל. אי אפשר לקחת את זה חזרה.

גרסומן, עדיין עם ידיים משולבות לפני, מרים את עיניו.

שקולניק הבן (המשך)

ובכלל. איך פתאום אני נהייתי מועמד לפרס?
עד כמה שידוע לי לא הגישו אותי. באופן
עקרוני ביקשתי מכל מי שמתעסק בזה להימנע
מלהמליץ עלי כל עוד אבא שלי מגיש את
מועמדותו. ואני יודע שהוא מועמד לא מעט
שנים. אני יודע את זה כי אני זה שדואג להגיש
אותו כל פעם.

ברודי

אני המלצתי עליך. לפי התקנון מותר לשופטים
להוסיף מועמדים משלהם. ואני המלצתי עליך.
הישיבה התנהלה כך שכל אחד רשם על פתק
את השם שהוא היה רוצה לבחור בו מתוך
המועמדים. וכולם, פה אחד, בחרו בך. בכלל
לא נכנסנו לדיון על המועמדות של אביך. כולנו
חושבים שהפרס הזה מגיע לך השנה.

שקולניק הבן מרים את עיניו לנוכחים בחדר. הם מחזירים לו מבט שמאשר שאכן
הבחירה הייתה פה אחד.

שקולניק הבן

(נשימה)

איזה בלגן...

עודד דביר

אני רוצה, אם יורשה לי, להתמקד לרגע
בנקודת המבט המשפטית. אין דרך להחליף
את הזוכה. אתה לא יכול באופן רנדומאלי,
בגלל טעות של פקידה, מצערת ככל שתהיה,
להחליף את חתן הפרס. הנקודה שלשמה
ביקשנו להתייעץ אתך זה על האופן שבו כדאי
לבשר לאביך על הטעות.

שקולניק הבן

כן, זה יפה מאד הצד המשפטי, אבל אנחנו
מדברים פה על דיני נפשות. עשרים שנה
מדלגים על אבא שלי ועכשיו סוף סוף כשהוא
חושב שהוא מקבל את הפרס, אי אפשר לקחת
לו את זה. אי אפשר. הוא ימות מזה. אני לא
צוחק כאן. זה יהרוג אותו. ומגיע לו, לעזאזל!
מגיע לו לקבל פרס ישראל!

גרסומן

מספיק. די.

שקולניק הבן
...מישהו, חוץ ממני, צריך להגיד את זה.

שקט לשנייה.

גרוסמן

הטעות הזו לא הייתה צריכה לקרות, אבל
משקרתה צריך לתקן אותה ולא להחמיר
אותה. אנחנו לא דנים עכשיו האם אליעזר
שקולניק ראוי לפרס ישראל או לא.

יונה סולומון

אז כיושב ראש הוועדה, מה אתה מציע?

גרוסמן

שרת החינוך צריכה להזמין את אליעזר
שקולניק אליה לפגישה. עוד היום. היא צריכה
להתנצל בפניו על הטעות. ואז לברך אותו על
כך שבנו הוא חתן פרס ישראל. זה הכל. מאד
פשוט.

שקולניק הבן

(לגרוסמן)

אתה באמת מצליח לדמיין את זה? את אבא
שלי מגיע ללשכת שרת החינוך בלי לדעת על
מה מדובר רק כדי להתבשר שלוקחים ממנו
את הפרס. ושעוד נותנים אותו לבן שלו?? אני
לא מצליח לדמיין את זה. כי זה לא יקרה. אני
לא אתן לזה לקרות. יש גבול לעיני, לאכזריות.
גם למנוע ממנו את הפרס כל
השנים האלה ואז לקחת ממנו את זה אחרי
שהוא חושב שסוף סוף קיבל. זה לא אנושי.

גרוסמן

(לדביר עודד)

אני מודיע עכשיו, אם מחליפים את זהות הזוכה
אני מתפטר מראשות הוועדה...

יונה סולומון

רגע, פרופסור גרוסמן. לא צריך לצאת
בהצהרות. בוא נחשוב על זה לשנייה עם ראש
פתוח. זה אולי לא פיתרון כל כך גרוע. אליעזר
שקולניק הרי מועמד כבר שנים. אם אוריאל
מוכן לוותר על הפרס, למה שאנחנו לא נשקול

לתת לאביו. ככה הטעות הזו יכולה להישאר
 בינינו. ואנחנו חוסכים עוגמת נפש גדולה מאד
 לאבא של אוריאל. הרי באותה מידה, אם
 פרופסור ברודי לא היה ממליץ על אוריאל,
 היינו יכולים לבחור באליעזר מלכתחילה.

עודד דביר

לא. לא. לא. לא. לא. אתה חושף את משרד
 החינוך לבג"ץ היסטרי. ואולי אפילו את כל מי
 שיושב פה לתביעה אישית. אם זה יוצא, חבל
 על הזמן... על תחשבו אפילו על הכיוון הזה.

יונה סולומון

אבל למה שזה ייצא? כל מי שיודע יושב פה
 בחדר. נצטרך לעדכן את השרה אבל לכולנו יש
 אינטרס לשמור את זה בינינו. מבחינה מוסרית,
 אני אישית מרגיש טוב מאד עם זה. טוב מאד.
 וזה מבלי להתערב בשיקולי הוועדה שהיא
 עצמאית...

שקולניק הבן

זה לא רק פתרון נח. זה הדבר המוסרי והנכון
 לעשות. מכל בחינה. זה לתקן עוול של שנים.

יונה סולומון סוקר בעיניו את הנוכחים לקבל את תגובתם.

עושה רושם שברודי וגלס לא מתנגדים, או לכל הפחות מוכנים להמשיך להקשיב.

גרוסמן

(מניד ראשו לשלילה בהחלטיות)
 לא יקום ולא יהיה. במשמרת שלי, אליעזר
 שקולניק לא יקבל פרס ישראל. לא אחתום על
 נימוקי השופטים. אני מצטער, אוריאל, אתה
 יודע שאני מעריך את עבודתך, ולכן הענקתי לך
 את הפרס. לך! לא למשפחת שקולניק
 לדורותיה. אין לך רישיון להעביר את הכבוד
 הזה לאבירך. כל הדין הזה אבסורדי.

ברודי וגלס כנראה מכירים את דעותיו של גרוסמן על שקולניק האב כי הם מחליפים
 ביניהם מבט שאומר – הנה התחלנו...

שקולניק הבן

(לחברי ועדת השיפוט, מנסה להרגיע
 את הטון אבל לא כל כך מצליח)
 שלושתכם זכיתם כבר בפרס ישראל. אתם
 יודעים איך היום שבו מודיעים לך על הפרס

מרגיש. איזו התרגשות מתפשטת בכל
 המעגלים סביב חתן הפרס. על אחת כמה
 וכמה כשמדובר במישהו שהרגיש במשך שנים
 מנודה ומוחרם ואז בבת אחת פותחים בפניו
 את שערי הממסד ואומרים לו – ברוך הבא!
 אתה רצוי ומקובל ומוערך. לגזול ממנו את
 שלוות הנפש הקיומית שהוענקה לו אתמול, זה
 שפיכות דמים.

גרוסמן

אני לא מתווכח אתך על הצד הפסיכולוגי.
 התיאור שלך נשמע מדויק. אבל אם היינו
 מעניקים את הפרס מתוך שיקולי חסד וחמלה,
 כל מוסד פרס ישראל היה נראה אחרת. מתוך
 כבוד לחתני הפרס בעבר ובעתיד, אנחנו
 חייבים לשמור על סטנדרט אחיד וגבוה ולא
 מתפשר. זה חשוב יותר מכל רגשי ההזדהות
 שיש לי וליתר חברי הוועדה עם עוגמת הנפש
 של אביך.

שקולניק הבן

תרומתו של אבא שלי לא נופלת מתרומתם של
 חתני פרס אחרים. אחרי שנים שאתה יושב
 בוועדות שיפוט, אני בטוח שאתה מכיר בזה.
 אין מדד אובייקטיבי. יש שילוב של הערכה
 מקצועית והתחשבות אישית ומגוון של שיקולים
 אחרים. אני יכול למנות לך לפחות 5 חתני פרס
 ישראל שקיבלו את הפרס רק משום שהם היו
 המבוגרים מבין המועמדים בשנה נתונה.
 ומתוכם להזכיר כמה שאתה תאלץ להודות
 שלא עושים כבוד לפרס הזה ושלא מגיעים
 לקרסוליים של אבא שלי.

גרוסמן

לא בוועדות שאני יושב הראש שלהן. אין שום
 שיקול שאינו מקצועי וענייני. אני עומד מאחורי
 כל הבחירות שלי.

שקולניק הבן

אז בוא בבקשה תגיד לי למה לא מגיע לאבא
 שלי לזכות. בהשוואה לאחרים. ברצינות.
 איפה הוא נופל מהכט, לדוגמא? או גולדברג?
 או שפרמן? ותשים לב שאני לא מציין אף אחד
 מהיושבים פה בחדר...

שקולניק הבן (המשך)
ברצינות. למה? מה יש לך נגדו? למה כל כך
כואב לך לתת לו רגע אחד של נחת בחיים?

גרוסמן

אני מוכן לטעון למה לאחרים כן מגיע. אבל לא
אמנה את החסרונות שאני מוצא במחקר של
אביך.

שקולניק הבן

ברור. כי בסופו של דבר זה מאפשר לך להסוות
את זה שהטינה שאתה שומר לאבא שלי היא
אישית ולא מקצועית.

גרוסמן

אני לא יודע מה אתה מנסה לרמוז. אבל בכל
מקרה זה חיצוני ולא רלוונטי לדיון הזה.

שקולניק הבן

לא לרמוז. לומר במפורש. אני חושב שאתה
שונא את אבא שלי. ששנים אתה מונע את
הקידום שלו, מסתיר ממנו כתבי יד, שם לו
רגליים בוועדות מינויים ובמערכת של "תרביץ".
שהקרבה שלו לאפשטיין הוציאה אותך מדעתך
כשהייתם צעירים ועד היום זה מעוות את
שיקול הדעת שלך ומטריף אותך. יכולת
להעביר לו את כתב היד של הירושלמי
שמצאת. שלושים שנה הוא עבד על זה. זה
שלו. זה מפעל חייו. זה כל עולמו. כולם ידעו
את זה. ואתה הלכת ופרסמת את זה לפניו?
למה? למה?? לדעתי כבר לפני 40 שנה
סימנת לך למטרה לרמוס את אבא שלי,
להעניש אותו על כך שאפשטיין בחר בו ולא
בך. לא היית צריך לשבת בוועדה הזאת
כשאתה יודע שאבי הוא אחד מהמתמודדים על
הפרס. זה ברור לכל מי שיושב פה ולכל מי
שיש לו חוש הגינות בסיסית.

גרוסמן

את מה שיש לי לענות לך על ההאשמות
המאוד חמורות האלה, אני נאלץ לנצור בליבי.
אף בן לא אמור לשמוע על אבא שלו את מה
שאני יכול לחשוף כאן בפניך. לכן אני מבקש
ממך להפסיק לדחוק בי ולהשאיר את הדברים
כמו שהם.

שקולניק הבן

אבל אתה לא מתכחש לזה שיש בינך ובין אבא שלי יריבות עמוקה כבר כמה עשורים. למה לא פסלת את עצמך? עכשיו שאני חושב על זה, אני אפילו חושד בך שהצבעת עבורי מתוך רצון להתנקם בו. ידעת עד כמה זה יכאיב לו לראות אותי מקבל את הפרס כשהוא מועמד בעצמו.

גרוסמן

(ליונה סולומון)

אני מבקש לסיים את הישיבה הזאת. או שהצעתי מתקבלת ושרת החינוך מודיעה לאליעזר שקולניק שנפלה טעות, או שאני מתפטר מהוועדה. ואם אני מתפטר, במילא הסיבה להתפטרות שלי תצא החוצה. הדברים חייבים להתנהל בשקיפות.

שקולניק הבן

באותה שקיפות שבה אתה מנהל את פרויקט המשנה? פרויקט שכבר עשרים שנה נותן לך להחליט למי יש נגישות ולמי אין נגישות לכתב יד? באותה שקיפות שבה הנחת את וויזר לא לעזור ליואל זיו עם קטעי הגניזה של מגילת תענית? באותה שקיפות שבה חסמת את הקידום של אחד היושבים פה בחדר, וכולנו יודעים על מי אני מדבר, רק כי חששת שהוא הולך להפריך את התזה שלך על חלוקת המגילות? או אולי באותה שקיפות שבה מנעת מאריאלה אשר את הדוקטורט שלה, כשהיא על ערש דווי, חודש לפני שהיא נפטרה, כשבני המשפחה שלה מתחננים בפניך לאשר לה את הדוקטורט לפני שהיא מתה אחרי 12 שנים של עבודה, ואתה מסרב באכזריות בלתי נתפסת רק כי המנחה שלה הוא במקרה אבא שלי? אז בוא באמת נדבר על שקיפות... גם אני יודע לדבר עם עיתונאים. ויש לי תחושה שמכל האנשים שיושבים פה בחדר, אתה צריך להיות הראשון שיהיה לו אינטרס להוריד פרופיל. כשחם בחוץ, זה לא רעיון טוב להסתובב עם חמאה על הראש, פרופסור גרוסמן.

גרוסמן קם מכיסאו, ומנסה לצאת מהחדר, אבל בגלל הצפיפות הוא תקוע בפנים.

גרוסמן

תנו לי לצאת!

שקולניק הבן
שב. אתה לא הולך עכשיו לשום מקום. הישיבה
הזאת עוד לא הסתיימה.

גרוסמן באגרסיביות מזיז את כיסאה של שרה פודור. היא כמעט נופלת לרצפה,
והפאה שלה מסתובבת לה על ציר הראש.
הוא דוחף את יונה סולומון, וכשהוא כבר ליד הדלת, ומה שמפריד בינו לבין היציאה
זה רק שקולניק הבן שנעמד מולו, הוא אומר...

גרוסמן
ההישג היחיד של אביך זו הערת השוליים
שנתן לו אפשטיין. חוץ מזה, אביך לא פרסם
שום דבר בעל ערך. בעצם, הוא גם לא פרסם
משהו שאינו בעל ערך. הוא פשוט לא פרסם.
ואתה לא יכול להאשים אותי בזה. כי חוקר
אחר היה עושה בשנתיים את מה שאבא שלך
לא הצליח לעשות בשלושים שנה. שנים, אף
אחד לא יודע על מה הוא עובד! את הדוקטורט
שלו הוא שרף והשמיד, כמו שכולנו יודעים, כך
שאפילו את זה אין לנו איך לשפוט. במילים
אחרות, אביך הוא הערת שוליים. הערת
שוליים קצרה ודהויה בצד טקסט של אדם
שאומנם זוכה לכבוד מלכים אבל לאמתו של
דבר הטעה דורות של חוקרים. זה כל מה
שאביך משאיר אחריו. הערת שוליים. ואתה
יודע למה אפשטיין נתן לו את האזכור הזה? כי
הוא ידע שאביך לא מאיים עליו, כי הוא זלזל בו
עד כדי כך שהיה מוכן לחלוק אתו את הקרדיט
הנבוב הזה. והוא ידע כמה אביך היה צריך את
זה. על זה לא נותנים פרס ישראל.
עכשיו זוז בבקשה מהדלת!

שקולניק הבן לא זז ולא נע.
גרוסמן דוחף אותו בחוזקה.

גרוסמן
זוז מהדלת אמרתי!

שקולניק הבן, שהוא בכל זאת צעיר יותר, מתעשת ודוחף את גרוסמן בחזרה.
גרוסמן מתנגש בשולחן ונופל לרצפה.

שקולניק הבן
על תרים עלי יד. בן זונה פסיכופת!

גרוסמן, על הרצפה, אוסף את חלקי משקפיו השבורות שהתפזרו על הרצפה.

יתר הנוכחים בחדר המומים, שותקים.
דביר עודד נראה על סף התקף לב.

ברודי מנסה לעזור לגרוסמן לקום. אבל גרוסמן הודף אותו באגרסיביות.

גרוסמן

עזוב אותי!

(הוא מנסה להרכיב את משקפיו
השבורות, ואז שם לב שאפו מדמם)
אני רוצה את הפרוטוקול של הישיבה הזאת.

יונה סולומון

אין פרוטוקול בישיבות שלנו, כמו שאתה יודע...

ברודי

תודה לאל...

גרוסמן מתיישב על כיסא. מסדר את נשימתו. ברודי מציע לו טישו לנקות את הדם.
הוא לוקח את הטישו ובזהירות סופג את הדם שיוצא מנחירו. כעבור שנייה...

שקולניק הבן

אני מתנצל על הדחיפה. לא הייתי צריך לדחוף
אותך חזרה.

גרוסמן לא מגיב.

יונה סולומון

בואו נירגע כולנו. אתה בסדר פרופסור
גרוסמן?

גרוסמן מהנהן בחיוב.

שרה פודור כל כך המומה, היא נשארת עם יד על הפה, הפאה עדיין באוף סייד,
מסרבת להאמין שהישיבה גלשה לאלימות.

יונה סולומון (המשך)

קצת יצאנו מפרופורציות...

גרוסמן

(לאט וברור)

לא. אלו הפרופורציות המתאימות. אלו
הפרופורציות...

שוב שקט. ואז...

שקולניק הבן

(לגרוסמן)

אני מבקש ממך. אל תיקח מאבא שלי את פרס
 ישראל. בבקשה. הוא לא מספיק חזק כדי
 לשרוד מהלומה כזו.

גרוסמן מרים את עיניו ומישיר מבט אל שקולניק הבן דרך משקפיו השבורות.
 משתהה לפני שהוא עונה, ואז...

גרוסמן
 מצטער. אני לא יכול להסכים לזה.

הוא קם ויוצא מהחדר.

כל הנוכחים בחדר שותקים.

שקולניק הבן לוקח לעצמו רגע, מסתכל לרצפה, ואז פונה ליתר הנוכחים.

שקולניק הבן
 תנו לי כמה שעות ואני אספר לאבא שלי על
 הטעות.

כולם מהנהנים בהבנה ובהערכה, מבינים עד כמה זה הולך להיות קשה.
 רגע לפני ששקולניק הבן יוצא...

בורדי
 מזל טוב, אוריאל.

שקולניק הבן
 על מה?

בורדי
 פרס ישראל.

:FADE OUT

חוץ קמפוס האוניברסיטה העברית יום

שקולניק הבן חוצה את הרחבה מחוץ לספרייה הלאומית ונכנס לבניין.

פנים המכון לכתבי יד יום

שקולניק הבן מציץ פנימה לתוך חדר המיקרופילמים. ליד המקרן הקבוע של שקולניק,
 הכיסא ריק.

פנים אולם קריאה יהדות בספרייה הלאומית יום

גם לכאן מציץ שקולניק הבן, מחפש את אבא שלו, אבל לא מוצא אותו.

פנים מדרגות בספרייה הלאומית יום

שקולניק הבן יורד למרתף הספרייה, נעצר ליד דלת נעולה שעליה רשום "הכניסה לצוות בלבד" הוא מזמזם באינטרקום.

אינטרקום
(קול נשי צפצפני)
מי זה?

שקולניק הבן
זה אוריאל שקולניק. אבא שלי נמצא בפנים
במקרה?

אינטרקום
כן. הוא פה. יופי. באת בדיוק בזמן. כנס...

שומעים צפצוף ארוך שפותח את הדלת.
שקולניק הבן לוקח נשימה עמוקה. פותח את הדלת, משתהה לשנייה ונכנס.

פנים מרתפי הספרייה הלאומית יום (המשך)

זהו מבוך צפוף ומסואב של מדפים עם ארגזי קרטון ותיקיות של כתבי יד. (אנחנו מזהים את המקום מהערת השוליים שבא ראה שקולניק הבן את אביו בצעירותו.) שקולניק הבן מתהלך בין שורות המדפים. ברקע שומעים:

קול גברי (S.O)
תמזוג לו גם כוסית.

קול גברי אחר (S.O)
כן? למזוג לו?

קול נשי (S.O)
(לוחשת)
שששש. הוא פה... לא יפה.

שקולניק הבן נעצר. מסדר לעצמו בראש את מה שהוא צריך לומר. מחליף את הבעת פניו לחיוך הנינוח והרגוע שלו, ואז צועד עוד שני צעדים, עוקף את אחד משורות המדפים ורואה...

בפינה של המרתף, מוקפים בתיקיות מקרטון, ליד שולחן עץ קטן, יושבים שקולניק האב, הספרנית הראשית (65), אחראי צילומי כתבי יד (50), והאישה הסקנדינבית שישיבה עם שקולניק האב מוקדם יותר בסרט (65).

הם כולם נראים כאילו ששנים לא ראו אור יום. עכברי ארכיונים במובן הכי גרפי. אבל זהו סביבתו הטבעית של שקולניק האב, והוא נראה רגוע ושמח. ואולי קצת שתוי. על השולחן יש בקבוק וויסקי. וכולם מחזיקים בידם כוסיות מלאות.

ספרנית ראשית
(מגישה לשקולניק הבן כוסית)
לחיים!

כולם מרימים את הכוסיות.

ספרנית ראשית (המשך)
אתה רוצה להגיד כמה מילים, אוריאל... לכבוד
הזכייה של אביך בפרס ישראל.

שקולניק הבן מסתכל על אביו, שמסמיק. אבל מחייך.
הוא פותח את פיו לומר משהו, אבל אנחנו חותכים ל...

פנים חדר העבודה של יהודה גרוסמן לילה

על פניו של גרוסמן, יושב מאחורי שולחן העבודה שלו, מוקף מדפים גדושים בספרים,
עם תחבושת על האף. מקשיב ל...

שקולניק הבן
אני לא יכול לעשות את זה.
בשם איזה עיקרון קדוש אתה מונע מעצמך
לחמול על האיש הזה? אני לא מבין... מאיפה
הנוקשות הזאת... של שניכם?! אני מרגיש
כאילו אני עומד מול חומת בטון... אבל אתם לא
בטון. אתם קולגות. חייבת להיות גמישות
מסוימת בחיים. אחרת... איך מתנהלים
בעולם?!

גרוסמן מביט בו. שותק. בטון.

שקולניק הבן (המשך)
אני לא מצליח להבין מי מפסיד מזה. חוץ
ממני... לא מצליח. באמת.

גרוסמן
אתה חושב שאבא שלך היה רוצה לקבל פרס
שמבוסס על טעות? על שקר?

שקולניק הבן
הוא לא יידע על זה לעולם.

גרוסמן

אנחנו נדע.

שקולניק הבן

אז מה?

גרוסמן

יכול להיות שזה באמת עניין כל כך פעוט
בעיניך? להנציח טעות.

שקולניק הבן שותק.

גרוסמן (המשך)

למה אתה בכלל מניח שזה כל כך חשוב לו?
עד כדי כך הוא קטן בעיניך?

שקולניק הבן

אדם זקוק להכרה בחייו. גם אבא שלי. אפילו
אבא שלי. בדיוק כמוך. בדיוק כמוני. וזה נמנע
ממנו כל השנים האלה. איך אפשר להמשיך
בלי זה? זה צורך בסיסי. מאיפה מוצאים
מוטיבציה להמשיך לעבוד בלי לזה? כולנו
מוכנים לחיות עם שקרים קטנים פה ושם כדי
לקבל את ההכרה הזאת.

גרוסמן מסתכל על שקולניק הבן לשנייה ארוכה. הוא מבין משהו שלא הבין קודם עליו.

גרוסמן

זה מה שאתה חושב?

שקולניק הבן

זה לא נכון?

גרוסמן

לא.

שקולניק הבן

תחסוך לי את ההתחסדות.

גרוסמן

בכמה צמתים בחייו, אבא שלך יכול היה לבחור
בקיצורי דרך שאף אחד חוץ ממנו לא היה מודע
להם, ולזכות בתהילה. והוא בחר לדבוק
באמת. ועכשיו אתה מנסה לשכנע אותי
שהדרך הראויה לסכם את חייו היא בעיטור
שקרי?

שקולניק הבן

נמאס לי מכל הרומנטיקה שלכם – הופכים
אימפוטנציה למודל נערץ. אני גם לא מאמין
לזה. אתם לא רודפים אחרי "האמת". אתם
רודפים אחרי כבוד כמו יתר בני התמותה.

גרוסמן

אני מצטער לשמוע שזה מה שאתה חושב.
אבל נראה לי שזו בעיה שלך. לא של אבא
שלך. או שלי. אתה זה שמוכן לעגל פינות כדי
לקבל הכרה, וזה אולי הופך אותך לחוקר גדול,
פורה מאד, אבל חוקר ענק אף פעם לא תהיה.

שקולניק הבן

אבל הנה, אני מוכן לשקר כדי ליותר על
ההכרה. לא כדי לזכות בה.

גרוסמן

אל תעמיד פנים שאתה עושה את זה בשביל
אבא שלך.

שקולניק הבן

אז בשביל מי?

גרוסמן שותק. נותן לשקולניק הבן להגיע בעצמו לתשובה.

שקולניק הבן

אני לא יכול לקבל את הפרס הזה. לא ככה. אני
פשוט לא אוכל לעמוד שם על הבמה... כשכל
המעמד הזה טבול בדמו של אבא שלי.

גרוסמן

אבל אתה גם לא יכול לוותר עליו. נכון?

שקולניק הבן

(נאלץ להודות)

נכון.

גרוסמן מהנהן, מביט בשקולניק הבן שפתאום נראה מאד מסכן.

גרוסמן

אבל זה מה שתצטרך לעשות. אפשר לעצום
עין, להכשיר את הטעות, אם זה מה שתבחר.
אבל הטעות לא תעלם, והיא תרדוף אותך.

שקולניק הבן

אני מוכן לחיות עם זה.

גרוסמן

יש לי שני תנאים. האחד, שאתה תכתוב את
נימוקי השופטים. אני אחתום עליהם, אבל
אתה תכתוב.

אוריאל מהנהן בחיוב.

גרוסמן (המשך)

התנאי השני, שאתה לעולם לא מגיש את
המועמדות שלך לפרס ישראל. ודואג שגם
אחרים לא יגישו בשמך. לא עכשיו ולא אחרי
מותי ומות אביך.

אוריאל שותק. מנסה להבין...

גרוסמן

אוריאל, אני הענקתי את פרס ישראל לך והוא
מבחינתי שלך, אם אתה בוחר להעביר אותו
הלאה, אני לא אמנע את זה ממך. אבל זה
סופי. אפילו אם רק אתה ואני יודעים את זה.

הסצנה נגמרת על פניו של שקולניק הבן. מעכל. מבין את המשמעות. ולבסוף מהנהן
בחיוב.

פנים בית שקולניק הבן לילה

מאוחר בלילה. שקולניק הבן נכנס לביתו. הוא הרוס. הוא חולף ליד דקלה שבדיוק
עומדת בסלון בתנוחה יוגית, סטטית לחלוטין. שקולניק הבן מסתכל עליה לרגע ואז
נכנס לחדר העבודה שלו.

פנים חדר העבודה של שקולניק הבן לילה (המשך)

שקולניק הבן מתיישב בכבדות על הכיסא שלו. דקלה נכנסת. שקולניק הבן מנסה
לחייך אליה. זה יוצא ריק.

דקלה

מה עם יוש? הוא נסע?

שקולניק הבן

כן. הוא יחזור מחר או מחרותים.

דקלה

מחר? או מחרותים?

שקולניק הבן
אל תדאגי. הוא יהיה בסדר.

שתיקה כבדה ואחריה. דקלה כועסת, אבל היא רואה שאוריאל לא במצב לריב.

דקלה
קיבלת דואר רשום.

היא מניחה את מעטפה ליד שקולניק הבן, ויוצאת מהחדר.

אחרי שהיא יוצאת שקולניק הבן נפנה להביט במעטפה. עליה הלוגו הרשמי של משרד
החינוך. קשה לו. ברגע הזה הוא קיבל את פרס ישראל.

:FADE TO BLACK

כותרת על מסך שחור:

נקמתו של פרופ' שקולניק

:FADE IN

פנים דירתו של שקולניק האב יום

צלצול בדלת. יהודית פותחת את הדלת.
בפתח עומדת נועה 26, עיתונאית, לבושה אופנתי עם תיק צד על כתפה.

יהודית
שלום. את הכתבת מהארץ?

נועה
כן. נועה. אני מקווה שזה בסדר שהקדמתי
קצת.

יהודית
זה בסדר. אליעזר אוהב שמדייקים.

היא מזמינה אותה להיכנס לדירה ומובילה אותה לסלון.

פנים חדר העבודה של שקולניק האב יום (אותו הזמן)

שקולניק האב יושב על הכיסא שלו מקשיב לשיחה בין יהודית לנועה, מתעכב בכוונה
לפני שהוא יוצא.

נועה (O.S)

כשלמדתי בעברית תמיד פנטזתי שאני אגור
בשכונה הזו. כל כך יפה פה.

יהודית (O.S)
למדת בעברית? באיזה חוג?

נועה (O.S)
פילוסופיה ותולדות האומנות.

יהודית (O.S)
אז לא יצא לך ללמוד אצל אליעזר?

נועה (O.S)
אני חוששת שלא. אבל יצא לי לשמוע כמה
הרצאות של הבן שלכם...

שקולניק האב קם ומציץ דרך דלת חדר העבודה שלו לעבר הסלון. הוא רואה את
נועה, חצי מוסתרת, בחדר אוכל. היא לא מה שהוא ציפה. יפה. צעירה. צעירה מדי.
הוא סוגר את הדלת, נעמד באמצע החדר, לא יודע מה לעשות.

פנים סלון יום (אותו הזמן – המשך)

על שולחן הקפה בסלון יש צלחת עם עוגיות, קערת פירות, ספלי תה וקפה, וקנקן
מים. הכל מסודר ומושקע בשביל הראיון. מושקע מדי.
נועה מתיישבת על הכיסא שיועד לה, מתרשמת מהאירוח.

יהודית
(מגניבה מבט לעבר חדרו של שקולניק
האב)
אה... באמת. איזה יופי.

נועה
רציתי גם לבקש ממך, אם יש לך תמונות
מעניינות של פרופ' שקולניק כדי לצרף לכתבה,
זה יכול להיות נחמד. אולי אם יש לכם תמונה
שלו עם הבן שלכם, פרופ' אוריאל שקולניק...

שקולניק האב יוצא לסלון וקוטע את השיחה בין נועה ליהודית. נועה קמה לכבודו. הוא
לוחץ את ידה. בקושי מסתכל עליה.

שקולניק האב
צהריים טובים.

נועה
אני נועה. נעים מאד.

שקולניק האב
נח לך פה? את מעדיפה ליד שולחן?

נועה
זה בסדר גמור פה. תודה. איפה שאתה
מעדיף.

הוא מתיישב על כיסא שיהודית הכינה. זה כיסא של חדר האוכל שיהודית הכינה
במיוחד.
יהודית בינתיים נעלמת לתוך חדר אחר, סמוך לסלון.
נועה מוציאה מכשיר הקלטה קטן.

נועה
זה בסדר אם אני אקליט את השיחה בינינו?

שקולניק האב מהנהן. נועה מוציאה גם מחברת ועט. שקולניק האב בוחן את הפעולות
שלה בעניין רב. גם להקליט, וגם לרשום – זה מוצא חן בעיניו.

נועה
אני מקווה שזה בסדר. הבאתי לעצמי דיאט
קולה.

היא מניחה בקבוק דיאט קולה על הרצפה לידה. שוב שקולניק עוקב בעיניו אחרי
הפעולות שלה.

נועה
(לוחצת על כפתור ההקלטה)
אני אשמח אם תוכל לתת לי רק ברמת ראשי
הפרקים את סיפור החיים שלך. נולדתי,
גדלתי, למדתי...

שקולניק האב לוקח נשימה עמוקה. זה הולך להיות לו קשה. הוא מסתכל על מכשיר
ההקלטה. על הדף הריק במחברת של נועה. לבסוף הוא מהנהן בראשו, מתחיל
לדבר, אבל אנחנו חותכים ל...

פנים חדר העבודה של שקולניק הבן יום

שקולניק הבן יושב מול הלפטופ שלו, מקליד. אנחנו רואים את האותיות מופיעות על
המסך בקצב הכתיבה שלו, אבל גם שומעים את שקולניק הבן ממלמל לעצמו את מה
שהוא כותב.

על המסך, בקצב כתיבה:

שקולניק הבן
פרופסור אליעזר שקולניק, תלמידו המובהק
של פרופ' יעקב נחום אפשטיין ז"ל בירושלים,
סלל דרך חדשה בחקר התלמוד הירושלמי
ומחקריו...

הוא עוצר לרגע, חושב, ואז מוחק את ה'י' במילה 'מחקריו' והופך את זה ל'מחקרו'.

שקולניק הבן (המשך)
...ומחקרו בעשרות השנים האחרונות מסמן
תפנית חשובה, וחיונית...

הוא שוב עוצר, מוחק "חיונית" במקום זה מקליד:

שקולניק הבן (המשך)
...ואפילו דרמטית בתחום זה.

שקולניק הבן לוחץ על ה save בסיפוק, מגרד את כפות ידיו, ומתחיל פסקה חדשה.
אבל אנחנו חותכים חזרה ל...

פנים סלון דירתו של שקולניק האב יום

נועה לוקחת שלוק מהדיאט קולה שלה. באוכל הם לא נוגעים.

נועה

...המבוא לנוסח המשנה? זה מה שאמרת?

שקולניק האב

מבוא. בלי ה' הידיעה. מבוא לנוסח המשנה.
של י.נ. אפשטיין. מתוך אלפי הערות השוליים
בספר הזה, אני האדם היחיד שעודנו בחיים,
שפרופ' אפשטיין מזכיר בשמו.

נועה רושמת במחברת. שקולניק מציץ לדף שלה, לבדוק שהיא מאייתת נכון.

פנים חדר משפחה בדירתו של שקולניק האב יום (אותו הזמן)

גם החדר הזה עמוס בספרים, מדפים מקיר לקיר. יהודית רוכנת מעל ארון בתחתית
אחת הספריות, מוציאה ממנו אלבומי תמונות משפחתיים, חלקם ישנים ומרופטים, בזמן
שהיא מקשיבה לשיחה שנמשכת בסלון.

נועה (O.S)

אתה יכול לספר על הנסיבות שבהן קיבלת את
השיחה משרת החינוך עם הבשורה על פרס
ישראל?

שקולניק האב (O.S.)
 כמו כל בוקר הייתי בדרך לספרייה הלאומית
 והטלפון תפס אותי באמצע עמק המצלבה....

נועה (O.S.)
 אז היית שם לגמרי לבד? התקשרת למישהו?

במקביל, המצלמה מתמקדת בתמונות ישנות של משפחת שקולניק דרך עיניה של יהודית. ברוב התמונות שקולניק האב איננו, אבל בין אלה שהוא ישנו אפשר למצוא:

תמונה משנות החמישים של פדיון הבן של שקולניק הבן, שבו שקולניק האב מחזיק מגש כסף שעליו מונח שקולניק הבן כתינוק, מקושט בתכשיטים.

תמונה בגן משחקים בלונדון שבו שקולניק האב הצעיר מנדנד בנדנדה את שקולניק הבן הילד.

(הערה: המצלמה נעה בתוך התמונות האלה, חושפת ניואנסים - האב אף פעם לא מחייך, ותמיד נראה נבוך, ליד יתר בני המשפחה, ובעיקר הילד השמח והמאושר - אוריאל.)

שקולניק האב (O.S.)
 המשכתי לספרייה כמו כל יום. הייתי צריך כמה
 שעות לעצמי.

נועה (O.S.)
 איך הבן שלך הגיב?

יהודית עוצרת את מה שהיא עושה ומציצה לסלון דרך החריץ בדלת. את זה היא צריכה לראות. מנקודת ראותה:

שקולניק האב
 אני לא יודע. לא אני סיפרתי לו. יהודית היא זו
 שסיפרה לכולם. היא יודעת שאני לא טוב
 בדברים כאלה.

נועה מחייכת ורושמת משהו במחברת. שקולניק נשאר קר ונוקשה. משלב ידיים. אנחנו חותכים ל...

פנים חדר העבודה של שקולניק הבן יום

מול הלפטופ. ממשיך להקליד.

שקולניק הבן
 את פרסומיו הרבים...

שקולניק הבן מסתכל על הדף שמונח ליד המקלדת שלו: זהו נוסח נימוקי השופטים המקוריים שנכתבו עליו עם לוגו רשמי של משרד החינוך, שמתחיל במילים: פרופ' אוריאל שקולניק הוא...

אנחנו רואים גם את המילים: פרסומיו הרבים.

שקולניק הבן מוחק את המילה "רבים" ובמקומו מקליד...

שקולניק הבן (המשך)
המועטים בתחומים שונים...

שקולניק הבן חושב רגע, ואז מחליט למחוק גם את זה.

שקולניק הבן (המשך)
את פרסומיו... ניתן להגדיר כסולת מנופה,
מעט המחזיק את המרובה.
בקיאותו הרבה בספרות חז"ל, יחד עם רוחב
הדעת שלו בתחומים מגוונים, ויצירתיותו...

חושב, מוחק את המילה "יצירתיותו", מחפש מילה... ואז מקליד...

שקולניק הבן (המשך)
ויסודיותו המחקרית המרשימה בדכי המסירה,
ההעתקה והשינון של הטקסטים החז"ליים...

שקולניק הבן מסתכל על הטקסט, משפשף ידיים בשביעות רצון ואז מתחיל פסקה חדשה תוך שהוא מציץ בנייר שנמצא ליד המקלדת.

ואנחנו חוזרים ל...

פנים סלון דירתו של שקולניק האב יום (המשך)

על נועה. בודקת שהטייפ ממשיך להקליט, מרימה ראש עם חיוך תמים.

נועה

משיחות שניהלתי עם עמיתים שלך כהכנה
לראיון, הבנתי שבשנים האחרונות הייתה לך
לא מעט ביקורת על האופן שבו חולקו פרסי
ישראל...

שקולניק האב מרים גבה. המחשבה שהיא דיברה עם עמיתים שלו גורמת לו להרהור נוסף.

על יהודית בחדר הסמוך:
גם אותה השאלה מעניינת. או יותר נכון – תשובתו של בעלה.

היא מניחה חזרה בתוך האלבוּם תמונה של שקולניק האב מצולם מתחת לחופה של שקולניק הבן ודקלה. בתמונה, שקולניק הבן מתחבק עם מישהו קרוב, מרוגש ושמח, בזמן ששקולניק האב מסתכל עליהם מהצד, ויהודית מסתכלת על שקולניק האב.

שקולניק האב

אני חושב שפרס ישראל איבד הרבה מהיוקרה
שלו בשנים האחרונות כשהוא החליט לבלבל
את היוצרות ולהעניק את הפרס במדעי היהדות
גם לאנשים שמתעסקים בספרות רבנית,
בפולקלור בעצם.

נועה מהנהנת, רושמת משהו. היא מרוצה שיש לה קצת אקשן בראיון המשמים שלה
ובטוחה ששקולניק האב סיים את תשובתו, אבל מסתבר שהוא רק התחיל...

שקולניק האב (המשך)

חטני הפרס בתחום הזה בשנים האחרונות
אינם באמת חוקרים במובן המדעי. מחקרים
על רעשנים בתקופת חז"ל, או הגיגים על יחסי
האישות של תנא זה או אחר, או מתכונים
לאפיית עוגיות בגלות בבל, אינם מהווים
תרומה מחקרית אמיתית...

יהודית עוצרת את נשימתה. היא מבינה שבעלה הולך בשדה מוקשים.
נועה ממשיכה להקשיב בחינניות, אבל היא יודעת שהיא מקבלת עכשיו את הכותרת
שלה. ורק שקולניק האב ממשיך קדימה בלי להניד עפעף.

שקולניק האב (המשך)

...ואינם מוסיפים כבוד למוסד פרס ישראל. אני
נמצא בעמדה מעט לא נוחה עכשיו משהחליטו
לכבד גם אותי בקבלת הפרס, אבל עם כל
הצניעות, אני מקווה שהבחירה בי מסמנת
חזרה לימים שבהם ידעו להעריך מחקר
מעמיק ויסודי שתרומתו לא בהכרח נמדדת
בפנייה לציבור הרחב.

נועה

אם אני לא טועה, הבן שלך, פרופסור אוריאל
שקולניק, כתב ספר על יחסי אישות בתקופת
חז"ל...

רמז של חיוך פצפון עולה על פניו של שקולניק האב. כה נדיר.

שקולניק האב

אוריאל כתב הרבה ספרים.

על יהודית:

אם רק הייתה יכולה לעצור אותו, הייתה עושה את זה, אבל במקום זה היא נשארת קפואה מול ערימה של תמונות.

פנים חדר העבודה של שקולניק הבן יום (המשך)

הוא מקליד וקורא:

שקולניק הבן
גדולתו וייחודו של פרופ' שקולניק במיזוג מחקר
פילולוגי והיסטורי לכלל תמונה אחת עשירה...
ועמוקה.

הוא מסתכל על המילה 'גדולתו' ומחליט למחוק אותה, ובמקום זה הוא מקליד:

שקולניק הבן (המשך)
מצודתו של פרופ' שקולניק פרוסה על כל ענפי
הספרות התלמודית

מסתכל רגע. נראה מרוצה. זה מדויק יותר. ממשיך...

שקולניק הבן (המשך)
ותרומתו חשובה במיוחד בביקורת...

שקולניק הבן מסתכל על נימוקי השופטים המקוריים, שם כתוב: "בביקורת הגבוהה".
אבל הוא כותב...

שקולניק הבן (המשך)
הנמוכה.

חזרה ל...

פנים סלון דירתו של שקולניק האב יום (המשך)

נועה
איך זה באמת שבמשפחה אחת יש שני אנשים
שעוסקים בתחום כל כך צר?

שקולניק האב
זו שאלה לאוריאלי. אבא שלי היה סוחר
קובעים.

נועה לוקחת עוגייה מהצלחת, נזהרת שלא לפורר פירורים. ואז, כמעט באגב,
שואלת...

נועה
יש תחרות בין אב ובנו?

שקולניק האב
 אני אצטט את מאמר חז"ל - בכל אדם מתקנא
 חוץ מבנו ותלמידו...

נועה
 הרושם שאני קיבלתי הוא שאתם מייצגים שתי
 שיטות מחקר כמעט הפוכות...

שקולניק האב
 אמחיש לך את זה כך. נניח שנינו מתעסקים
 בחרסים. כן? כלי חרס שבורים. אחד מאיתנו
 מסתכל על החרסים הללו, מנקה אותם
 בקפידה, מקטלג ומסדר אותם, מודד אותם
 בצורה מדעית ומדויקת, ומנסה לפענח מאיזו
 תקופה הם, ומי יצר אותם. ואם הוא מצליח
 בזה, אז הוא ביצע את מלאכתו נאמנה ויש
 לעבודתו ערך מחקרי לדורות. השני מסתכל על
 החרסים לכמה שניות, רואה שהם פחות או
 יותר באותו צבע, ומיד מתחיל לבנות מהם כד.
 לא משנה לו שאולי החרסים בכלל מתקופות
 שונות, ושהם לא בדיוק מתאימים אחד לשני,
 העיקר שיהיה כד! הכד מאד יפה, כן? ומושך
 את העין. אבל אין בינו ובין האמת המדעית
 כלום. כלי... ריק. מגדל פורח באוויר. אין לו
 יסודות.

נועה
 נשמע שהכד הזה מעורר אצלך לא מעט
 כעס....

על יהודית: היא מקשיבה, בבהלה ממש.

שקולניק האב
 אין כד! זה כל העניין. זו פיקציה. אי אפשר
 לכעוס על משהו שלא קיים.

נועה מהנהנת בראשה כמבינה. מחייכת אליו. רושמת הערה קטנה במחברת.
 שקולניק האב מסתכל עליה בנוקשות, מנגב טיפת זיעה שמטרידה אותו מעל השפה.

נועה
 והמחלוקת הזו, זה משהו שנוכח בחיי
 המשפחה שלכם?

שקולניק האב לוקח צימוק אחד מקערה על השולחן ומכניס אותו לפיו. חושב, ואז...

על רקע התמונה האחרונה באלבום שפתוח מול יהודית: תמונה שצולמה בחוות סוסים בשנות השישים שבו רואים את שקולניק הבן בגיל 9, רכוב על סוס, מנופף לעבר המצלמה, ואת שקולניק האב מחזיק ברצועות, מוביל את הסוס בהכנעה.

שקולניק האב
בני, אוריאל, מצטיין במה שהוא עושה. אבל לא
הייתי קורה למלאכה שבה הוא עוסק חקר
התלמוד.

פנים חדר העבודה של שקולניק הבן יום (המשך)

שקולניק הבן הגיע למשפט הסיום בנימוקי השופטים. הוא מקליד במרץ:

שקולניק הבן
עבודתו מהווה תשתית לימודית ומחקרית לכל
העוסקים בתחום חקר התלמוד.

עוצר. שוב לוחץ על ה save. ואז, בפאתוס, לעצמו...

שקולניק הבן (המשך)
על כל אלה מצאה ועדת השופטים את פרופ'
אליעזר שקולניק ראוי לקבל את פרס ישראל
בחקר התלמוד לשנת תשס"ט.
השופטים:
פרופ' יהודה גרוסמן, יו"ר
פרופ' עדיאל גלס
פרופ' דניאל ברודי

שקולניק הבן נראה מרוצה. הוא סוחר את העכבר לעבר תוכנת הדואר שלו. מהסס לשנייה, ואז בהחלטה נחושה, לוחץ על ה send ומשלח את המייל שכותרתו: נימוקי שופטים - פרופ' אליעזר שקולניק.

ואז הוא מפנה את מבטו לנייר הרשמי עם נימוקי השופטים המקוריים. שקולניק הבן מקפל את הדף, מחזיר למעטפה, עולה על כיסא, ומכניס את המעטפה לתוך אחד הספרים במדף העליון בספרייה שלו. הוא משתהה שם לרגע על הכיסא, לפני שהוא נפרד מהדף הזה לתמיד.

פנים מטבח דירתו של שקולניק האב יום

שקולניק האב יושב במטבח, גומע כוס מים בלגימה אחת ארוכה, כמו אחרי מסע מפרך.

שקולניק האב
שמעת את השיחה?

יהודית

פה ושם. לא הכל.

שקולניק האב

הייתי מספיק בהיר?

יהודית

אני חושבת שכן. לא שמעתי הכל.

שקולניק האב

אני מקווה שהיא תדייק. היא בורה מוחלטת.
אולי לא הייתי צריך להסכים לראיון?

יהודית

אני לא יודעת.

הוא מהנהן בראשו. קם יוצא.

:FADE OUT

פנים מפתן הדלת בביתו של שקולניק הבן בוקר

עיתון הארץ נוחת על השטיח ליד הדלת.

דקלה פותחת את הדלת, מכניסה את העיתון.

פנים/חוץ חדר מדרגות בבניין של שקולניק האב בוקר

שקולניק האב מוצא בתיבת הדואר מכתב ממשדד החינוך.

פנים מטבח בביתו של שקולניק הבן בוקר (מאוחר יותר)

שקולניק הבן קורא את הכתבה על אביו.

הכותרת היא: "משנה סדורה" מעל לתמונה גדולה של אביו יושב בחדר העבודה שלו עם פנים חתומות ועם אוזניות על הראש.

דקלה, שלפי הבעת הפנים שלה כבר קראה את הכתבה, מחכה לתגובתו של שקולניק הבן.

שקולניק הבן בקושי נושם. הוא מסמיק. שותק מול העיתון.

כעבור מספר שניות הוא מניח את העיתון ויוצא בלי לומר מילה.

פנים חדר העבודה של שקולניק האב בוקר

הוא פותח את המכתב. זהו כמובן המכתב עם נימוקי השופטים. הוא קורא אותו בעיון.

המצלמה על פניו: קשה לתאר את הבעת פניו כשהוא קורא, אבל הנחת והסיפוק ניכרים בכל שריר בפרצופו.

על המחורר: שקולניק האב מחורר את הנייר עם נימוקי השופטים.

על מגירת תיוק: שקולניק האב פותח את המגירה עם התיקיות שמסומנות בקטלוגים שונים. הוא שולף החוצה את התיקיה שעליה רשום – שיונית.

פנים מגרש סקווש בוקר

שקולניק הבן ופינגרוט משחקים. המשחק אלים ומהיר. שקולניק הבן לא מדבר בזמן המשחק. לפינגרוט אין סיכוי מולו. המשחק הפעם מרגיש מכוער ולא ספורטיבי.

אחרי ששקולניק הבן חובט בכדור בעוצמה אדירה ופינגרוט משתטח על הרצפה בניסיון להגיע לכדור, שקולניק הבן זורק את המחבט על הרצפה ויוצא מהמגרש. פינגרוט, מרוח על הרצפה, מסתכל עליו בדאגה.

פנים חדרו של שקולניק הבן באוניברסיטה יום

שקולניק הבן יושב מול סטודנטית נחמדה, אבל החיוך הנעים שלו מרגיש עכשיו מלאכותי ומאומץ.

שקולניק הבן

...שיטה אחת, שזו האסכולה המדעית, תהיה
לחבר חיישן מיוחד שמודד את הלחות בנרתיק
של אישה צעירה בזמן שמולה עוברת שורה
של גברים בשלבי התקרחות שונים...

הסטודנטית לא מצחקת ולא מחייכת. היא מסתכלת עליו במבוכה גדולה, לא יודעת איפה לקבור את עצמה. שקולניק הבן מבין שהוא מילימטר מהטרדה מינית. הוא מנגב טיפת זיעה מפניו. מנסה לתקן...

שקולניק הבן (המשך)

כלומר, השאלה היא אם אנחנו מחפשים שיטות
מדעיות כדי למדוד משהו שבאופן מובהק אינו
מדיד בכלים מדעיים...

הוא מסתכל עליה, בודק אם הוא הצליח להחזיר את השיחה למסלול אקדמי, אבל הסטודנטית מחזירה לו מבט קשוח שאין בו לא הבנה ולא סימפטיה.

(הסצנה הזאת גם תוחלף)

פנים חדר העבודה של שקולניק האב לילה

שקולניק האב עם האוזניות על ראשו. הוא מנסה להתרכז בספר מולו, אבל הוא לא מצליח להתאפק ומפנה את מבטו ל...

מגירת התיוק: התיקיה של ה שונות.
שקולניק האב שולח יד לעבר התיקיה, אבל אז מתחרט וחוזר לספר שלו.

פנים חדר העבודה של שקולניק הבן לילה

שקולניק הבן מרים את עיניו לעבר הספר במדף העליון שבו החביא את נימוקי השופטים שלו.

פנים חדר שינה של שקולניק הבן לילה

שקולניק הבן ודקלה במיטה. דקלה נוגעת בכתפו, מגששת, מחפשת קירבה. אבל שקולניק הבן מסרב לשתף פעולה. הוא מסתובב לכיוון השני. דקלה מסתכלת עליו לרגע. ואז, כאילו בהמשך ישיר לשיחה שלא התנהלה אף פעם מחוץ לראשו של שקולניק הבן...

דקלה

אה, ולמדוד חרסים כל החיים, בלי שום מסקנה שמעניינת מישהו, זה מדע?? זו אוננות!!

שקולניק הבן

לא רוצה!

הוא קם ויוצא מהמיטה.

פנים סלון ביתו של שקולניק הבן לילה (המשך)

שקולניק הבן, בתחתונים וחולצת טריקו, יוצא מחדר השינה שלו וחוצה את הסלון. הבית כולו חשוך, אבל הטלוויזיה דלוקה. יוש, שרוע על הספה, שוב, בווה בטלוויזיה.

חוץ חצר ביתו של שקולניק הבן לילה

שקולניק הבן עומד בחוץ, בקור, בתחתונים וטריקו ונעלי בית, מעשן סיגריה. תוך כדי הוא מסתכל מבעד לדלת הזכוכית על הטלוויזיה הדלוקה ועל רגליו של יוש שמבצבצות מקצה הספה.

פנים סלון ביתו של שקולניק הבן לילה

שקולנין הבן שוב חולף ליד יוש בדרכו חזרה לחדר. ואז הוא נעצר, חוזר, לוקח את השלט ומכבה את הטלוויזיה בעצבים.

יוש
מה אתה עושה?

שקולניק הבן
מה אתה עושה?

יוש
כלום.

שקולניק הבן לוקח לעצמו שנייה כדי להחליט אם הוא מגיב ואומר את מה שבאמת עומד לו על קצה הלשון או שהוא יכול להתאפק. יוש מסתכל עליו, מחכה בדריכות.

שקולניק הבן כמעט הולך, אבל אז הוא נעצר ומסתובב לבנו.

שקולניק הבן
ומה אתה מתכוון לעשות?

יוש
מתי?

שקולניק הבן
נגיד מחר בבוקר. בעוד שבוע. בעוד שלוש שנים... יש איזה תוכנית באופק?

יוש לא עונה, רק מסתכל על אביו, אדיש.

שקולניק הבן זורק את השלט לעבר בנו. השלט מתנפץ על שולחן הקפה. יוש נבהל.

שקולניק הבן (המשך)
אני כל כך קרוב להתייאש ממך...

דלקה יוצאת מחדר השינה.

שקולניק הבן (המשך)
אתה מבין מה זה אבא שמתייאש מהבן שלו?
אתה מבין? אני שואל אותך...

יוש מסמן בראשו לשלילה.

שקולניק הבן (המשך)
אז אני אסביר לך. אתה עכשיו נמצא מילימטר מהנקודה שבה מסלול החיים שלך הופך לבלתי הפיך. להתייאש ממך זה אומר שבמקום לרצות לעזור לך, לפני שזה מאוחר מדי, אני רוצה

לראות אותך סובל כדי לשמוח לאיךך. זה מה שזה אומר...

שקולניק עוזב את הסלון ונכנס לחדר העבודה שלו. דקלה, המומה, מסתכלת על יוש לרגע ואז הולכת אחריו.

פנים חדר העבודה של שקולניק הבן לילה

שקולניק הבן יושב מול מסך המחשב שלו. מחזיק בראשו. דקלה נכנסת.

דקלה

אם יש לך חשבון לסגור עם האבא האוטיסט שלך, לך תצעק עליו. לא על יוש.

אוריאל כמעט אומר משהו, אבל מתאפק.

דקלה (המשך)

אני ביקשתי ממך לדבר איתו. לא שתיקח אלה ותפרק לו את הצורה.

היא יוצאת. שקולניק הבן נותר לבד.

פנים חדר העבודה של שקולניק הבן לילה (מאוחר יותר)

שקולניק הבן שוכב על ספה קטנה בחדר העבודה שלו, מכוסה בשמיכה. בדיוק כמו אביו. הוא מנסה להתכרבל בתוך הספה. לישון. לברוח. הוא מכסה את אוזניו.

:FADE OUT

פנים תאטרון הקאמרי לילה

אנחנו נמצאים בעיצומו של המחזמר 'כנר על הגג'. על הבמה, טוביה פונה במונולוג לאלוהים עם המנגינה של 'מסורת' ברקע.

טוביה (O.S)

מסתבר שהיום אני לא רק עגלון. אני גם סוס. ריבנו של עולם: באמת זה היה כל-כך הכרחי, שהסוס המסכן שלי יאבד פרסה דווקא בערב-שבת?

מספיק שאתה נטפל אלי, אבל מה יש לך נגד הסוס המסכן שלי?

אתה יודע: לפעמים יש לי תחושה שברגע ששקט מדי שם, אצלך למעלה, וקצת משעמם

לך, אתה אומר לעצמך: "רגע-רגע, בוא נראה
מה עוד אני יכול לעולל לידידי הטוב טוביה?"...

אבל אנחנו מביטים בקהל, על בני משפחת שקולניק, תופסים 8 מושבים בשורה אחת.
בקצה אחד יושב שקולניק הבן ליד דקלה, בקצה השני יושב שקולניק האב ליד יהודית,
באמצע הנכדים – יוש, יונת, דבורה וסלעית.

יוש צמוד לדקלה ונמנע מקרבה לאבא שלו. הוא נראה עצוב, חרד. משהו בו נפגם.
ניכר ששקולניק הבן טרוד, מתוח, אבל פניו לבמה.
שקולניק האב מעיין בתוכניה ומדי פעם מציץ לבמה.
יהודית, דקלה והנכדות משתדלות להנות מהחזמר.

רפריזה של 'מסורת' מגיעה לסיום.

פנים פואייה של הקאמרי לילה (מאוחר יותר)

זו הפסקה בין מערכות.

עשרות נשים עומדות בתור לשירותים, ועשרות גברים מפוזרים בחלל המעוצב, בודקים
הודעות בטלפונים שלהם.

גם שקולניק הבן בודק הודעות בטלפון, אבל בנפרד מההמולה, משקיף מעבר למעקה
על המפלסים התחתונים של הפואייה.

יהודית ניגשת אליו.

יהודית

מה אתה אומר בינתיים?

שקולניק מחזיר לה פרצוף שאומר שהוא מאד מתרשם מההפקה.

יהודית (המשך)

אני זוכרת את זירו מסטל עושה את זה
בברודווי...

שקולניק הבן

(מחליף נושא בברוטאליות)

קיבלתם תגובות על הכתבה?

יהודית

מעט. לא נראה לי שזה עניין כל כך הרבה
אנשים. גם שמו את זה בעמודים האחוריים ...
היה קשה למצוא את זה.
אתה שמעת ממישהו?

שקולניק הבן מחייך. אבל זה חיוך שהופך להיות חמוץ מיד.

שקולניק הבן
אנשים סביבי בעיקר היו נבוכים.

יהודית
אתה יודע שהוא לא התכוון. כל הסיטואציה
הלחיצה אותו. זו פעם ראשונה שהוא מתראיין.
הוא לא רגיל לזה כמוך.

שקולניק הבן
כן. זה מה יש.

יהודית
זה לא היה מופנה אישית כלפיך. הוא דיבר על
אסכולות שונות...

שקולניק הבן קוטע אותה עם מבט סקפטי. היא מבינה שאין טעם להמשיך בטיעון
הזה.

יהודית (המשך)
אני בטוחה שהוא מתחרט על חלק מהדברים
שהוא אמר. אל תכעס עליו... היא קצת משכה
אותו בלשון.

שקולניק הבן
(נשימה עמוקה)
לא נראה לי שהיא הייתה צריכה להתאמץ יותר
מדי.

צליל הפעמון האלקטרוני שמורה לקהל לחזור לאולם נשמע.

שקולניק הבן פונה חזרה לכיוון האולם. אין לו כוח להמשיך בשיחה הזאת. אבל
יהודית עוצרת אותו.

יהודית
תדבר אתו.

שקולניק הבן
(מסתכל עליה כאילו שהיא מטורפת)
באמת?

יהודית

תן לו את ההזדמנות להתנצל.

שקולניק הבן צוחק. יהודית לא.

שקולניק הבן
הוא אי פעם התנצל על משהו?

יהודית שותקת.

שקולניק הבן (המשך)
אני לא צריך התנצלות ממנו. הוא לא מזיז לי.

יהודית

אל תגיד את זה.

שקולניק הבן
התכוונתי להגיד שזה לא מזיז לי. כל הסיפור
הזה לא מזיז לי. לא שהוא לא מזיז לי. שיגיד
מה שהוא רוצה. שאני כלי ריק... מה שבא לו.

שקולניק הבן מסתובב וחוזר לאולם עם יתר האנשים בפואייה. יהודית נשארת
במקומה.

בפתח האולם הסדרנית מחייכת אליו, כמו שהוא רגיל שמחייכים אליו. הוא מחזיר לה
חיוך מזויף ונכנס פנימה.

פנים בתוך האולם לילה (המשך)

שקולניק האב יושב לבדו בשורה שלו, מרוכז בתוכנייה.
שקולניק הבן מגיע לשורה, מתיישב בקצה השני, מרחק 7 כסאות ממנו, ופותח גם
הוא תוכנייה של ההצגה.
שניהם מעיינים בתוכנייה. לא מדברים. לא מסתכלים אחד על השני.

אישה די גדולה מקימה את שקולניק הבן כדי להגיע למושב שלה. הוא קם ונותן לה
לעבור, אבל ניכר שהוא על סף התפרצות ושהמגע עם אדם זר מטריף אותו.
כשהיא מגיעה לשקולניק האב, הוא מצמיד את רגליו לכיסא ונותן לה לעבור מבלי
להרים את עיניו מהתוכנייה.

מזווית אחרת אפשר לראות עוד אנשים מתחילים לתפוס בחזרה את מקומם בקהל
לקראת המערכה השנייה.

האורות מתעממים. צלילי התמה של 'כנר על הגג' נשמעים ברקע כדי לזרז את הקהל.
יהודית, דקלה ויוש גם חוזרים למקומם.

זווית על שקולניק הבן, דקלה ויהודית: דקלה יושבת באמצע, בין הבן לאמו.

האולם כבר חשוך. שקולניק הבן לא רגוע. הוא מקבל החלטה. לוחש משהו באוזנה של דקלה.

הם מחליפים מקומות ביניהם כך שעכשיו שקולניק הבן יושב ליד אימו.

שוט: קרוב מאד לפניה של יהודית.

שקולניק הבן מקרב את פיו לאוזנה של אמו. אנחנו שומעים את לחישתו באופן ברור, איטי וחזק.

שקולניק הבן

פרס ישראל השנה היה אמור ללכת אלי, לא
לאבא. אבל בגלל טעות של פקידה הודיעו
לאבא במקומי וכשזה נודע, אני ויתרתי על
הפרס בשבילו.
חוץ ממך, אף אחד לא יודע על זה. גם לא
דקלה.

שקולניק הבן מרחיק את פיו מאוזנה של אימו. המצלמה נשארת על פניהם. (כמו השוט הראשון בסרט, של האב ובנו בבית הנשיא.)

המערכה השנייה של כנר על הגג מתחילה.

טוביה (O.S.)

(על רקע המוסיקה של 'מסורת', פונה
לאלוהים)

דוניה יפה נתת למוטל וצייטל. הם כל כך
מאושרים שהם אפילו לא מבינים כמה רע
להם...

המשך המונולוג של טוביה על רקע:

פנים/חוץ מיני ואן של משפחת שקולניק לילה

כל המשפחה דחוסים באוטו בדרך חזרה מההצגה. שותקים.
מכל המשפחה, דווקא שקולניק האב נראה רגוע ונינוח בצפיפות הזו.

פנים חדר השינה של יהודית לילה

יהודית במיטה, הטלוויזיה ב mute. היא טרודה. מקבלת החלטה. קמה מהמיטה
וניגשת לדלת חדרו של שקולניק האב.
היא דופקת בדלת. הוא לא עונה. היא מחליטה להיכנס בכל זאת.

פנים חדר השינה/עבודה של שקולניק האב לילה (המשך)

שקולניק האב שוכב במיטה, מכוסה, אבל ער.

יהודית, בלי לומר מילה, מתיישבת על המיטה.
 כעבור שנייה הוא עושה לה מקום והיא נשכבת לידו.

:CUT TO BLACK

כותרת על מסך שחור:

מצודתו של פרופ' שקולניק

:FADE IN

פנים מספרה יום

שקולניק האב מסתפר אצל ספר זקן.
 על הקירות של המספרה יש תמונות של דמויות ירושלמיות מוכרות, בעיקר פרופסורים
 מצולמים עם הספר.

שוט: הספר, עם חיוך גדול, ושקולניק האב, נבוך, עומדים בפוזה של צילום. פלאש.

פנים חדר איפור באולפן טלוויזיה

שקולניק האב יושב על כיסא מול מראת איפור עם טישואים תחובים לתוך צווארון
 חולצתו.
 המאפרת מפזרת על פרצופו כמות נדיבה של מייק אפ.
 שקולניק האב מסתכל על עצמו במראה, מבועת.
 המאפרת מקשקשת משהו ברקע, אבל הוא אפילו לא עושה את עצמו מקשיב.

מאפרת

בעלי ואני הולכים לחוג תלמוד בבית של חברים
 שהזמינו אותנו. לא ידעתי שזה כל כך מעניין,
 עם כל הסיפורים האלה, האגדות. ריש לקיש
 קוראים לו? היה איזה סיפור אתו, נכון? איך
 קוראים לך עוד פעם? אולי חבר שלנו מכיר
 אותך...

פנים חדר הלבשה באולפן טלוויזיה

שקולניק האב, שהגיע לאולפן מהבית לבוש בחולצת כפתורים לבנה, מחכה בסבלנות
 במרכז החדר בזמן שמלבישה מחפשת בשבילו חולצה אחרת מתוך מבחר חולצות
 תלויות על מוט תלייה.

מלבישה

פעם ראשונה שאתה מתראיין בטלוויזיה?
נכון?

שקולניק האב לא עונה.

מלבישה (המשך)
אני יודעת, כי לא באים עם חולצה לבנה. תדע
לפעם הבאה. אולי אם היה לך ז'קט, אבל אי
אפשר ככה לבן חלק. זה בוהק. תנסה רגע את
זה...

היא מצמידה לגופו חולצה סגולה עם צווארון סיני.

מלבישה (המשך)
מה אתה אומר? זה מאיר קצת את הפנים. אל
תדאג מהצבע, על המסך זה נראה טוב כי
התאורה משנה את הגוונים. יו, זה נהדר.
תמדוד, תמדוד את זה...

שקולניק, עדיין מבועת, מסתכל על עצמו במראה עם החולצה הסגולה, שותק.

פנים אולפן טלוויזיה

אולפן פצפון. שתי מצלמות לא מאוישות, מנהל אולפן עייף שיושב בצד עם אוזניות על
הראש, וסאונדמן שמנסה לחבר נקמייק לחולצתו של שקולניק האב, דוחף לו ידיים,
נוגע לו בראש.

שקולניק האב בקושי נושם. כל רגע הוא עלול להעיף לסאונדמן את היד ולהסתלק
מהאולפן. אבל הוא מתאפק.

בזמן הזה המנחה, מאופר בכבדות, יושב מולו, עובר על הטקסט שמתגלגל מולו על
מסך הטלפרומפטר.

שקולניק האב, מבעד לבית השחי של הסאונדמן, מצליח לראות את הטקסט על מסך
הטלפרומפטר ולשמוע את המנחה עושה חזרה לעצמו.

מנחה

פרופסור אליעזר שקולניק, תלמידו המובהק
של גדול חוקרי התלמוד, יעקב נחום אפשטיין,
חקר במשך עשרות שנים את ענפי הנוסח של
התלמוד הירושלמי, את כתבי היד השונים,
והגיע לכמה מסקנות שהרעישו את עולם...
(לבמאי בקונטרול)

יואב, זה לא טוב. תשנה את זה ל - מסקנות
מפתיעות. הגיע לכמה מסקנות מפתיעות.

שקולניק האב רואה איך המילה 'שהרעישו' מתחלפת למילה 'מפתיעות' על מסך הטלפרומפטר.

מנחה (המשך)
 (מרפרף על יתר הטקסט)
 אוקיי, תמשיך... נדבר אתו על שיטות המחקר
 בכתבי יד...
 (לבמאי בקונטרול)
 בכתבי יד? או של כתבי יד?

על הטלפרומפטר - ה'ב' מתחלפת ל'של'.

מנחה (המשך)
 תודה... על גלגולי המסירה של התלמוד, ועל
 העבודה המונומנטאלית אליה הקדיש את חייו,
 מהדורה מדעית של אחת ממסכתות
 התלמוד... ועל השאלה האם בכלל אפשר
 להגיע לטקסט מדעי...
 (לבמאי)
 את זה לא צריך. תמחוק מ – ועל השאלה...

שקולניק האב רואה איך המשפט נמחק מהטלפרומפטר.

מנחה (המשך)
 ונקפוץ ישר ל – וגם נשאל אותו....

שקולניק האב
 סליחה...

מנחה (המשך)
 על מערכת היחסים שלו עם בנו, הפרופסור
 אוריאל...
 (לשקולניק האב)
 כן. סליחה. מה?

שקולניק האב
 זה מבוא למהדורה המדעית. לא מהדורה
 מדעית.

מנחה
 אוקיי. שמעת יואב? – תוסיף מבוא.
 (קורא מהטלפרומפטר)
 ועל העבודה המונומנטאלית...
 (מסתבך במילה)
 יואב... תקן את זה.

שקולניק האב רואה איך המילה 'מונומנטאלית' נמחקת מהטלפרומפטר.

מנחה (המשך)
אליה הקדיש את חייו...

סאונדמן
(לשקולניק האב)
תגיד משהו.

שקולניק האב
סליחה?

סאונדמן
ספור עד עשר. בקול רם בבקשה.

בזמן שמאפרת ניגשת עם מספריים לגזום שערות מאוזנו של המנחה.

שקולניק האב
אחת. שתיים. שלוש...

סאונדמן
קצת יותר חזק.

שקולניק האב
(חזק יותר)
ארבע. חמש. שש. שבע...

מנהל הבמה, כנראה בהוראת הקונטרול, מזיז עציץ גדול מאחורי שקולניק האב כדי שיתאים לפריים.
שקולניק האב מבחין בעלים של העציץ בקצה עינו.
הסאונדמן, במקביל, מנסה להרים את הנקמייק שלו. והמנחה ממשיך עם חזרת הטקסט מהטלפרומפטר.
שקולניק האב מפסיק לספור.

סאונדמן
תמשיך. תמשיך לספור.

שקולניק האב שותק. בזווית עינו הוא רואה אוזניות מונחות על הפדיסטל של אחת המצלמות. הוא הרי אוהב אוזניות. אבל מהאוזניות האלה בוקעים רעשי הקונטרול ובמאי צווחני שצורח:

במאי (דרך האוזניות)
תגיד לו שיזדקף. שישב זקוף. הוא נראה
סיעודי...

בשלב הזה שקולניק האב מוריד מעצמו את הנקמייק. הוא מסתבך לרגע עם הכבל, פורם את חולצתו במאמציו להסיר את הנקמייק, קם מכיסאו, נתקל בכבל על הרצפה, ויוצא מהאולפן.

המנחה, מנהל הבמה והסאונדמן מסתכלים עליו בתימהון.

במאי (דרך האוזניות)
לאן הוא הולך?

פנים מסדרון מחוץ לאולפן (המשך)

שקולניק האב צועד במהירות לעבר היציאה מהבניין. עם החולצה הסגולה והאיפור הכבד על פניו.
אחת המפיקות רודפת אחריו ועוצרת אותו רגע לפני שהוא נמלט.

מפיקה
פרופסור שקולניק. רגע. לאן אתה הולך?
פרופסור שקולניק....

אבל זה מאוחר מדי. שקולניק האב כבר מחוץ לאולפן.

חוץ רוממה – כביש ראשי ערב

שקולניק האב חוצה כביש גדול וסואן ללא מעבר חצייה או רמזור. מכוניות צופרות לו, אבל הוא ממשיך בהליכה נחושה.

חוץ כניסה לקמפוס האוניברסיטה העברית ערב

שקולניק עובר בשער של הקמפוס, דרך גלאי המתכות. המאבטחים רק מסתכלים עליו בתימהון, אבל לא עוצרים אותו.

פנים המכון לכתבי יד ערב

שקולניק האב יושב מול מקרן מיקרופילם. על המסך: כתב יד עתיק.
הוא יושב שם מול כתבי היד שלו, המקום היחיד שבו הוא מרגיש נח ולא מאוים.

הוא בוהה במסך. (טקסט בעברית קדומה, עם מחיקות, קרעים, והערות בצדדים שרק מומחה יודע לפענח)
המסך בוהה בו.

הוא נותן לראשו ליפול על המסך. והוא נשאר כך, כשמצחו שעון על מסך המיקרופילם.

ואז הוא פתאום מרחיק את עצמו מהמסך. אור המקרן על פניו.

על המסך נשאר כתם של איפור.

פנים חדר העבודה של שקולניק האב לילה

שקולניק האב, עם אוזניות על ראשו, פותח את מגירת התיק. הוא שולף החוצה את תיקיית 'השונות', ומוציא מתוכה את מכתב נימוקי השופטים. הוא מסתכל על הנייר לשנייה ארוכה.

תקריב: דף נייר, שקולניק האב המעתיק את נימוקי השופטים שלו בעיפרון בכתב יד צפוף.

תקריב: השורה שמתחילה במילה "מצודתו" אנחנו שומעים את קולו...

שקולניק האב
מצודתו של פרופ' שקולניק... מצודתו של פרופ'
שקולניק...

ורואים: שקולניק האב רושם על הדף – מצודתו.

שקולניק האב מוציא מתוך התיקיה ערימה של גזרי עיתון עם נימוקי שופטים של שנים עברו.

שוט: שקולניק האב, על הברכיים, מפזר את גזרי העיתון עם נימוקי השופטים על הרצפה, מחפש משהו.

הוא חושב רגע, ואז קם ושולף ספר מהספרייה שלו, מחפש משהו. הוא לא מוצא. הולך לספר אחר, מדפדף, גם בספר הזה הוא לא מוצא את מה שהוא מחפש.

הוא חוזר למכתב שיקבל ממשרד החינוך עם נימוקי השופטים שלו, נשאר תקוע על המילה "מצודתו". גם על המכתב המקורי – וגם על דף הנייר שרשם. ואז...

הוא נשכב על הריצפה, שולף ספר מתחתית ערימה של ספרים לצד שולחן העבודה שלו. זהו ספרו של בנו, אוריאל, על זהות וזיכרון. תמונתו של אוריאל מתנוססת על הכריחה האחורית.

שקולניק האב מדפדף מהר בין הדפים, מחפש משהו מסוים. לבסוף הוא מוצא. הוא קורא לעצמו מהספר.

שקולניק האב
(אנחנו רואים גם תקריב של המילים
בספר)
מצודתו של פרופ' אפרים אורבך....

הוא חושב רגע. מניח את הספר פתוח על השולחן וניגש למגירה שבה הוא מתייק גזרי עיתון נוספים.

תחת השם, אוריאל, הוא שולף תיק מנופח שבו מספר רב של גזירי עיתון. הוא עובר עליהם במהירות. אלו טורים שכתב שקולניק הבן במהלך השנים. ואז הוא מוצא את מה שהוא חיפש.

תקריב גזיר העיתון שלקוח ממדור תרבות וספרות של עיתון הארץ: מצודתו של פרופ' ברודי פרוסה...

פנים בית הנשיא לילה

חזרה לסצנה הראשונה בסרט - על שקולניק הבן, עומד על בימת הנאומים בטקס הצטרפותו לאקדמיה הלאומית למדעים – זו הזווית שלא ראינו בתחילת הסרט.

שקולניק הבן

...אז תודה לך אבא על ההבחנה הזאת, ועל הדוגמה האישית, על אורח החיים שהנהגת בביתנו, על המצודה התרבותית שבנית סביבנו...

פנים חזרה לחדר העבודה של שקולניק האב לילה

שקולניק האב מניח את גזיר העיתון על השולחן, ליד הספר. מתסכל על שניהם. משפשף את פניו. הוא נראה מבולבל.

הוא מרים שוב את מכתב נימוקי השופטים.

מסתכל על המילים: סולת מנופה.

תקריב: על החתום, פרופ' יהודה גרוסמן, יו"ר.

פנים בית הנשיא לילה

מנקודת ראותו של האב, רואים את גרוסמן יושב בקהל בזמן ששקולניק הבן מדבר על...

שקולניק הבן (מהבמה)

אבל אבא שלי התעקש והכריח אותי לרשום "מורה". ודרש גם לראות את הטופס אחרי שרשמתי. כמו שרק חוקרי כתבי יד יודעים לעשות. לבדוק שלא טעיתי, חס ושלום, או השארתי מקום בשורה כדי להוסיף משהו אחרי שהוא הולך. רשמתי שם "מורה" על כל השורה, באותיות ענקיות. "זה המקצוע שלי. מורה." כך הוא אמר. ואני התאכזבתי.

המצלמה זזה וחושפת גם את יהודית מקשיבה לבנה, מתנשמת, גונבת מבט מהיר לעבר בעלה – לראות איך הוא מגיב.

על שקולניק האב: מזווית נמוכה, מקשיב לבנו, וממולל לעצמו את הציפורן בעצבנות.

פנים חזרה לביתו של שקולניק האב לילה

תקריב: מסך מחשב. שקולניק האב מקליד לתוך תוכנת חיפוש: יהודה גרוסמן + מצודתו + מצודה.

התוצאה על המסך: the search item was not found

פנים חדר עבודה של שקולניק האב לילה

הוא חוזר למגירה, שולף תיק עיתונות אחר תחת הכותרת: ימי עיון. מרפרף מהר בין גזירי העיתון. בסוף מוציא את גזיר העיתון שהוא חיפש.

זוהי מודעה על יום עיון של אסכולות בנוכחות שרת החינוך שבה גם שמו של אוריאל מופיע כאחד הדוברים, עם תמונה מחויכת של שקולניק הבן לצד שמו.

תקריב: על המילים - שרת החינוך

תקריב: - על המילים - פרופ' אוריאל שקולניק

חוץ עמק המצלבה בוקר

חזרה לסצנה שבה הודיעו לשקולניק על פרס ישראל. שקולניק האב על האבן לצד השביל עם הטלפון על אוזנו. רק שעכשיו אנחנו גם שומעים את צדו השני של השיחה.

שקולניק האב שותק. המצלמה קרובה מאד לפניו ולאוזנו.

שרת החינוך (בטלפון)

טוב, אני מניחה שתרצה לספר לאנשים
הקרובים לך אז אני אפנה לך את הקו. רק
רציתי לומר שמכתב רשמי נשלח אליך היום
ויגיע בוודאי מחר. הממונה על הפרס יהיה
אתך בקשר כדי לענות על כל שאלה או בקשה.

שקולניק האב

בסדר.

שרת החינוך

אם אני לא טועה אנחנו גם נפגשים ב 19
לחודש, אז נתראה אז... ושוב מזל טוב וברכות
מכולנו.

שקולניק האב

גם לך.
תודה רבה.

פנים חזרה לחדר העבודה של שקולניק האב לילה

שקולניק האב מסתכל על התאריך במודעה שבו מתקיים יום העיון.

תקריב: ה 19 במרץ.

הוא מניח גם את גזיר העיתון הזה ליד הספר של בנו וליד גזיר העיתון עם המאמר של בנו.

הוא מסתכל על המכתב עם נימוקי השופטים.

תקריב: התאריך בראש המכתב - 25 בפברואר.

הוא מיד מוציא את המעטפה שבה המכתב הגיע, מסתכל על חותמת הדואר. הוא לא מצליח לראות בבירור אז הוא משתמש בזכוכית מגדלת שמונחת לו על השולחן.

תקריב דרך זכוכית מגדלת על חותמת הדואר: 4 במרץ.

הוא נראה במצוקה. המצלמה מתמקדת בפניו.

חוץ עמק המצלבה בוקר

חזרה לאותו טלפון עם הבשורה. אנחנו שומעים את שני צידי הקו.

שרת החינוך (בטלפון)
שלום. פרופ' שקולניק?

שקולניק האב
שלום.

שרת החינוך (המשך בטלפון)
אני מניחה שאתה יודע למה אני מתקשרת...

שקולניק האב
לא.

המצלמה מתמקדת בו, ומעבירה אותנו חזרה ל....

פנים חדר עבודה של שקולניק האב לילה (המשך)

על פניו של שקולניק האב.
אנחנו ממשיכים לשמוע את קולה של שרת החינוך.

שרת החינוך (v. o)

טוב... אז אני אגיד לך. אני מאד שמחה לבשר
 לך שהחלט השנה להעניק לך את פרס
 ישראל. מזל טוב.
 (שתיקה)
 פרופ' שקולניק?

שקולניק האב (v. o)

כן.

שרת החינוך (v. o)

מזל טוב! זה מאד משמח אותי שהפרס הזה
 מוענק לך דווקא במשמרת שלי. יש כל כך מעט
 הזדמנויות לומר תודה באופן פומבי לאנשים
 כמוך בציבוריות הישראלית. אני מאד מתרגשת
 בשבילך וגאה בהישגים שלך. המחקר שלך,
 והפעילות החינוכית שלך העשירו את כולנו וזו
 הדרך של המדינה, על כל מוסדותיה...

תוך כדי שאנחנו שומעים את קולה של שרת החינוך, התמונה מתחלפת ל...

פנים בית הנשיא לילה

שקולניק הבן ממשיך לדבר, אבל אנחנו לא שומעים אותו, רק רואים את שפתיו נעות
 וידיו מסבירות.

על פניו של גרוסמן: חיוך ממזרי.

על פניו של שקולניק האב: על סף התפרצות... ואז. הוא קם!

תמונה רחבה של האולם: רואים את הקהל ואת דוכן הנואמים. שקולניק האב מתרומם
 מכסאו. הוא בלי בגדים.

שקולניק האב

(צועק, רועד)

אני לא מורה! אני פילולוג! אני פילולוג...

קאט לקהל. כולם המומים.

קאט לשקולניק הבן: מסמיק.

פנים חדר העבודה של שקולניק האב לילה

שקולניק האב מתרומם, מוציא כרך אחד ממילון בן יהודה שמונח על המדף.

תקריב מתוך המילון: המילים – "מצודה- בניין חזק ומבוצר שהוקם כדי להתבצר בו."

ואז - המילה - "מגן" על כל המסך. שמתחלף ל - "מחסה" ול - "ציד". ולבסוף -
"מלכודת"

בין המילים שמופיעות על המסך בענק, אנחנו מקבלים הבזק של עיניו המבוהלות של
שקולניק הבן: בבית הנשיא. בעמק המצלבה. ואז שוב בחדר העבודה שלו.

חזרה לפניו של שקולניק האב: זהו. נפל לו האסימון.
הוא מוריד את האוזניות. כל התמונה ברורה לו. או לפחות כך הוא חושב...

שרת החינוך (v. o)
...לומר לך תודה.

:FADE OUT

חוץ כניסה לבנייני האומה יום

שקט מוזר על פס הקול.

שקולניק האב ויהודית צועדים על הרמפה שמובילה לכניסה הצדדית של בנייני
האומה. הם לבושים לטקס פרס ישראל - הוא בחליפה ועניבה, היא בשמלת ערב
מרשימה.

הם מתקרבים לעמדת הבידוק בכניסה. כלבי גישוש מסתובבים ליד גלאי המתכות.
דרך עיניו של שקולניק האב, הכלבים האימתניים האלה מסתכלים דווקא עליו.

הוא סוקר את כוחות המשטרה הרבים שעומדים מסביב. ואז הוא נעמד במקום. יהודית,
נעמדת לידו.

דיילת של השב"כ מסמנת להם להתקדם לעברה.

כשהם מגיעים לעמדת הבידוק, מאבטחת עם אוזנייה מקבלת אותם בזמן שמאבטח
אחר, גדול וחזק, גם הוא עם אוזנייה ומשקפי שמש, מסתכל על שקולניק האב, סורק
את גופו בעיניו, מבלי לומר מילה.

מאבטחת
שלום. מה השם בבקשה?

שקולניק האב
שקולניק. אליעזר ויהודית.

המאבטחת עוברת על רשימת השמות, מחפשת.

בזמן שהיא מחפשת את שמו, שקולניק האב קולט את יתר האנשים מסביב, סדרנים ואנשי אבטחה. בעיני רוחו הם כולם בודקים אותו בחשדנות.

עיניו גם גולשות לרשימת השמות בידיה של המאבטחת.

שני גברים לבושים בחליפות, ואישה שמחזיקה בידיה שמלה באריזה של ניקוי יבש, חולפים לידו, מציגים תעודה מזהה וחולפים על פני המאבטחים פנימה.

המאבטחת מרימה את עיניה מדף השמות.

מאבטחת

למי אתם שייכים?

שקולניק האב

אנחנו לפרס ישראל.

מאבטחת

אתם בני משפחה?

שקולניק האב שותק. נראה שעוד מאבטחים וסדרנים שעמדו מסביב פתאום שמים לב אליהם.

ואז דיילת נחמדה עם תג זיהוי של אגף ההסברה רואה אותו וניגשת למאבטחת.

דיילת

זה בסדר אני מזהה אותך. אני אלוה אותך.
הוא אחד החתנים.

מאבטחת

בסדר. אני רק צריכה לראות תעודה מזהה.

שקולניק האב ויהודית מוציאים תעודות זהות. המאבטחת מסתכלת על התמונות ומסמנת X ברשימות שלה ליד שמם.
שקולניק האב שם לב ל X ליד שמו.

מאבטחת (המשך)

תנו לי בבקשה את הידיים שלכם.

שקולניק האב

סליחה?

מאבטחת

אני שמה לכם את הצמיד הזה. זה אומר שעברתם בידוק. בבקשה לא להוריד אותו עד סוף הטקס.

שקולניק האב ויהודית מגישים את ידיהם, כמו שמגישים ידיים לשוטר עם אזיקים. המאבטחת מניחה סביב ידם צמיד כחול.

מאבטחת (המשך)
מזל טוב. בבקשה כנסו.

הדיילת מלווה אותם לתוך שרוול ביטחון ארוך (באופן מוגזם) שעשוי מברזנט כחול שמתעקל בסופו. הם נעלמים לתוכו. על פס הקול עולה בהדרגה מקצב תיפוף שהולך ומתגבר שמעביר אותנו לשוט הבא...

פנים בניני האומה יום (המשך)

המקצב חזק יותר והוא כולל לא רק תיפוף אלא גם קריאות וצווחות.

דרך עיניו של שקולניק האב, אנשים לבושים בהידור מתהלכים עם כוסות יין ביד, לצד קבוצת רקדנים לבושים בבגדים של שנות ה-20 רוקדים ריקודים סלוניים.

הדיילת מסמנת לשקולניק האב להמשיך להתקדם. אבל שקולניק האב נמשך אחרי רעש התיפוף.

הוא מתעלם מהרקדנים, חולף לידם ומציץ פנימה לתוך הדלתות שמובילות לאולם המרכזי.

נקודת ראותו של שקולניק האב:

האולם חשוך. על הבמה, לאור זרקורים ובתוך עננת עשן, להקת מיומנה עושה חזרה אחרונה.

זהו קטע מתוך המופע 'מומנטום' שכולל תיפוף על ארגזי עץ ותפאורה של שעון ענקי מאחוריהם.

בין כסאות האולם עומד כוריאוגרף שמסמן להם בידיו את הקצב. יש אגרסיביות מופלאה בריקוד שלהם שמתעצם דרך עיניו המבוהלות של שקולניק האב שנשאר עומד ליד הדלת, מהופנט.

פנים אולם קבלת פנים בבניני האומה ערב (מאוחר יותר)

אולם יפה עם חלונות ענקיים שמשקיפים על ירושלים, מעוצב ומסודר לקבלת הפנים לחתני וכלות הפרס.

ממשיכים לשמוע את קולות החזרה של להקת מיומנה ברקע.

שקולניק האב ויהודית יושבים על כורסאות אחד ליד השני. לא מדברים ולא מסתכלים אחד על השני בזמן שסביבם ומלפניהם חולפים אנשים מכובדים, חתני פרס אחרים, ומלצרים שמשרתים אותם. (פחות או יותר אותו קהל כמו בקבלת הפנים בבית הנשיא בתחילת הסרט)

שקולניק האב ממשש באצבעותיו את הצמיד הכחול.

מנקודת ראותו אנחנו רואים את פרופ' יהודה גרוסמן. הוא יושב לבד על כורסא בצד השני של אולם קבלת הפנים, מנותק מיתר האנשים, מעיין בתוכנייה המהודרת של פרס ישראל עם המבט הזועף וחמור הסבר שלו.

גרוסמן מרים את עיניו לעבר שקולניק האב.

אבל בדיוק אז דיילת ניגשת לשקולניק האב ומבקשת ממנו ללכת אחריה. הוא קם, מחליף מבט עם יהודית, ויוצא מהאולם.

הקטע של מיומנה מסתיים באבחת תוף מהדהדת.

חוץ רחבת כניסה לבניי האומה לילה

שקולניק הבן, עם דקלה, יוש, והבנות, עומדים צפופים בתוך ההמון שמזדחל פנימה לתוך האולם ברחבה המקושטת בדגלי ישראל מחוץ לבניי האומה.

הצפיפות ליד הדלת היא כזאת שגורמת לשקולניק הבן להרגיש מחנק וחוסר אונים. אנחנו מתמקדים בו בזמן שהוא מתקדם בהמון הדחוס לעבר דלתות הכניסה והבדיקה הביטחונית.

פנים במה של טקס פרס ישראל

זוהי חזרה גנראלית לחתני וכלות הפרס.

ברקע שומעים את מנגינת השיר 'כולם היו יודעים אז טוב מאד למי למי יש יותר כבוד'.

אזור הקהל עדיין ריק וחשוך, חוץ מאנשי הפקה, ועל הבמה מסתובבים טכנאים ורקדנים שעסוקים בהכנות אחרונות.

כ 20 גברים, ושתי נשים, כולם פחות או יותר בגיל של שקולניק האב, כולם מבוהלים ונבוכים, עומדים ליד המקומות המסומנים שלהם על בימת הטקס.

מולם, בקצה השני של הבמה, ניצב שולחן הנשיאות, כשליד כל כיסא מונח שלט עם שמות המכובדים שישבו שם בזמן הטקס (ראש ממשלה, נשיא, נשיא בית משפט עליון וכו')

שקולניק האב מסתכל על התפאורה. על הכבלים, על הפנסים המסנוורים, על המוניטורים, בזמן שאישה גבוהה ומאיימת, חנה שמה, מסבירה לכל חתן בנפרד מה הוא צריך לעשות כשקוראים את שמו. אבל אנחנו לא שומעים אותה, רק רואים את שפתיה נעות ואת ידיה מצביעות לאזורים שונים על הבמה.

חנה מגיעה לשקולניק האב, תופסת אותו בידו (!) ומובילה אותו לעבר שולחן הנשיאות. הוא משתף פעולה כמו צנחן צייתן שמתקדם לעבר דלת המטוס רגע לפני הקפיצה.

היא מעמידה אותו מול השלט שעליו כתוב 'ראש הממשלה'. שקולניק האב עושה כאילו הוא מקבל משהו לידו, ובפנטומימה עושה תנועות של לחיצת יד לראש הממשלה.

לאחר מכן חנה מזיזה את שקולניק האב לעבר השלט של 'נשיא המדינה' ושוב הוא עושה כאילו הוא לוחץ את ידו, וכך הלאה עד שהוא לוחץ יד בכאילו לכל יושבי שולחן הנשיאות.

רגע לפני שהוא מסיים, נשמע רעש מחריד של פידבק ממערכת הסאונד. כולם, ללא יוצא מן הכלל, חוץ משקולניק האב, מיד מכסים את אוזניהם עם הידיים.

שקולניק האב מסתכל סביב ורואה את כל הנוכחים מכסים את אוזניהם.

פנים פואיי של בניני האומה

מעלית שקופה ועגולה עולה לקומת הכניסה לאולם. בתוכה יש לפחות שלושים איש. אחד מהם הוא שקולניק הבן, דחוס בתוך האקווריום הזה, מחכה שיפתחו הדלתות.

פנים אולם קבלת פנים לילה

יהודית יושבת לבד על כורסא, כשסביבה עומדים אנשים ומשוחחים עם כוסות יין ביד.

פנים אולם מרכזי לילה

האולם מתמלא בקהל. שקולניק הבן מתיישבת במקומו בקהל. הוא מסתכל סביב.

מנקודת ראותו, במרחק כמה שורות ממנו, רואים את האישה הסקנדינבית המסתורית שהוא ראה עם אביו בגן הסודי בקמפוס של האוניברסיטה. היא יושבת לבד, עם תוכנייה על ברכיה, מסתכלת לעבר הבמה.

האורות באולם מתעמעמים לקראת תחילת הטקס. אבל רגע לפני שהאולם מחשיך, האישה המסתורית מפנה את מבטה לשקולניק הבן.

שקולניק הבן שולח את ידו לעבר ידה של דקלה שיושבת לידו.

יהודית גם יושבת בשורה איתם. מסתכלת לעבר הבמה.

פנים מאחורי הקלעים של הבמה

בתוך סבך של קוליסות, כבלים, ציוד הגברה ותאורה, עומדים כ 20 חתני וכלות פרס ישראל. הם עומדים צפופים, מחכים לקיו שלהם לעלות לבמה.

המצלמה על פניו של שקולניק האב.

מכונת עשן שממוקמת ממש לידו על הרצפה מפזרת עשן לעבר הבמה, אבל גם האזור שבו עומדים החתנים והכלות מתמלא עשן.

שומעים את מנהל הבמה סופר לאחור לקראת השידור החי.

מנהל במה (דרך האוזניות של חנה)

...Standby... 8. 7. 6

בקהל, תקריב על: שקולניק הבן שמסתכל לעבר הבמה.

מאחורי הקלעים: תקריב על שקולניק האב בתוך העשן, מסתכל לעבר הקהל.

מנהל במה

...3. 4

מוסיקה תזמורתית בומבסטית של תחילת הטקס עולה על פס הקול.

האורות על הבמה נדלקים.

שומעים מחיאות כפיים סוערות בקהל.

המוסיקה יורדת.

שקט לשנייה.

האב תופס את מבטו של בנו.

מנחה (O.S)

ערב טוב וברוכים הבאים לטקס הענקת פרס ישראל לשנת תש"ע ביום העצמאות השישים ואחד למדינת ישראל.
קהל נכבד... התקווה.

